

»SAVINJSKI OBČAN« izdaja Občinska konferenca SZDL Žalec. Uredniški odbor: Franci Žagar (glavni urednik), Danica Dolinšek, Marjan Drobne, Margit Juteršek, Janko Kos, Cveta Mičuš, Darko Naraglav, Dani Pfeifer, Dora Radišek, Inge Sovinc, Marjan Turčinik, Forto Turk.

Odgovorni urednik: Janez Kroflič

Vodja dopisništva in tajnica: Vladka Cerovšek
Lektorica: Anka Krčmar

Naslov uredništva: Žalec, Heroja Staneta 1, telefon: 711-433, 711-451

Grafična priprava: Savinjski občan
Tisk: ČGP VEČER Maribor
Naklada: 11.000 izvodov

Po sklepu RK za informiranje št. 421-1/72 je Savinjski občan oproščen temeljnega davka na promet proizvodov.

Igor Bavčar in Bojan Fink v naši občini

Občinska konferenca ZSMS Žalec in osnovna organizacija ZSMS Gotovlje sta se odločili predstaviti delovanje odbora za varstvo človekovih pravic. V imenu odbora bosta njihovo delovanje predstavila in odgovarjala na vprašanja prisotnih poslušalcev IGOR BAVČAR in BOJAN FINK. Tema pogovora bo predvsem delovanje odbora in njegovi cilji v prihodnosti, proces proti četverici in človekove pravice. Skratka, gre za zanimive teme, ki so burile duhove v slovenski in jugoslovanski javnosti in postajajo del naše stvarnosti. Vse, ki vas to zanima, ali bi o tem radi zvedeli kaj več, vas OK ZSMS Žalec in OO ZSMS Gotovlje vabita, da pridete v TOREK, 28. FEBRUARJA, ob 18. URI V DVORANI KMETIJSKE ZADRUŽNE ORGANIZACIJE V GOTOVLJAH. D. N.

Hudo, kjer ni vode

»Povem vam, da v svojem dolgem življenju, imam 78 let, take suše, v tem času, ne pomnim. Hudo je, ker nimamo vode. Tisto za kuhanje in pranje bi še poskrbeli, težko pa je z živino, ki potrebuje veliko vode. Še sreča, da ima naša krajevna skupnost oziroma štab za civilno zaščito cisterno za prevoz vode, s katero si sami dovažamo vodo. Do sedaj smo je pripeljali kakih 30 tisoč litrov in to v mesecu in pol. Jeseni smo v našem zaselku, ki je precej hribovit, zastavili akcijo za napeljava vodovoda. Primarni in sekundarni vod sta že končana in za krajevni praznik — 2. oktobra naj bi vseh petdeset gospodinjstev v našem zaselku dobilo pitno vodo. Upam, da se nam bo ta želja uresničila.« pravi Miha Satler iz Založ, ki je le eden izmed mnogih s podobnimi težavami. Na sliki: Miha Satler kaže cev sekundarnega voda pri svojem gospodarskem posloplju.

T. Tavčar

Celje - skladišče

D-Per

III 5/1989

1119890767.2

COBISS

SAVINJSKI OBČAN

Leto XII

Številka 2

Februar 1989

Kdaj nas bo zdramilo pomanjkanje vode?

Minuli teden je bila preskrba z vodo še zadovoljiva

»Zaenkrat so razmere pri oskrbi s pitno vodo še dobre, bistvenih ukrepov še ne podvezemamo in o kakšnem zapiranju vode trenutno še ne razmišljamo.« Tako je pred dnevi trenutne razmere glede preskrbe z vodo ocenil direktor Komunale Andrej Zakonjšek.

Vodo ponekod že dovažajo, zlasti v hribovske predele, težave so s preskrbo vode na Polzeli, v Braslovčah in v Taboru, v občini pa so pripravljene načrte za oskrbo s pitno vodo, če se bo sušno obdobje še nadaljevalo. Že prvega februarja so se sestali predstavniki družbenopolitične skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, občinskega štaba civilne zaščite, delovne organizacije Komunale, občinskih upravnih organov, delovne organizacije VIO ter krajevnih skupnosti. Na tem pogovoru so se dogovorili, da bodo ob večjem pomanjkanju vode dali prednost družbenim institucijam posebnega pomena, zlasti domovom oskrbovancem, šolam in vrtcem. Nadalje so sklenili, naj delavci Komunale izvajajo okrepljeno dežurno službo in odpravljajo napake na vodovodnem omrežju. V sodelovanju s krajevnimi skupnostmi je Komunala okreplila nadzor nad večjimi odzemni pitne vode iz vodovodnega omrežja, v sodelovanju z Občin-

sko gasilsko zvezo in samoupravno interesno skupnostjo za varstvo pred požari pa so določili odjemna mesta za pitno vodo. Nadalje so se dogovorili, da bosta VIO Žalec in samoupravna stanovanjska skupnost poskrbeli za odpravo napak na vodovodnih omrežjih v šolskih objektih in blokovnih stanovanjskih zgradbah. Še dva sklepa s tega razgovora velja omeniti-naročila za prevoz pitne vode z gasilskimi cisternami sprejema strokovna služba samoupravne interesne skupnosti za požarno varnost, ta samoupravna interesna skupnost pa naj z občinsko gasilsko zvezo poskrbi za poenotenje cen prevozov pitne vode. In drugo: izvršni svet bo organizacije združenega dela seznanil s posledicami neporavnane obveznosti iz čistega dohodka po posebnem sporazumu za skupno komunalno izgradnjo, zlasti na področju zaostajanja izgradnje obnove in razširitve vodovodnega omrežja.

Oskrba s pitno vodo je bila v minulih dveh tednih tema številnih sestankov in razgovorov. Med drugim so to problematiko obravnavali člani izvršnega sveta, predsedstvo občinske konference socialistične zveze, zbor krajanov v Žalcu, pa delegati zborov občinske skupščine. Skupna ocena vseh je bila, da imamo v žalski

občini dovolj izvirov pitne vode, da pa je pomanjkanje v zadnjih letih posledica premajhnih vlaganj v obnovo in razširitev vodovodnega omrežja. Nekateri razpravljajci na različnih sestankih so bili mnenja, da zaostajajo v občini za načrte tudi zato, ker so v občini ukinili občinski samopripravek. Nekateri pa so prepričani, da bi morali v naslednjih letih vsa sredstva samoupravne interesne skupnosti za komunalno in ceste vložiti v izgradnjo vodovodov.

Mnenja o tem, kako urediti preskrbo s pitno vodo, so zdaj različna. Pri izvršnem svetu so zdaj imenovali posebno komisijo, ki naj bi pripravila načrt za dolgoročno rešitev oskrbe z vodo v žalski občini.

Še o kakovosti vode je bilo večkrat govora na teh sestankih. V občini so glede analize vode vezani na zavod v Celju ali Mariboru, kar pogostokrat pomeni dolgotrajno čakanje na analize. Zato naj bi v občini s pomočjo Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo, takšen je bil predlog na seji izvršnega sveta, ugotavljali kvaliteto vode, vsaj s tisto osnovno analizo, in tako omogočili hitrejši nadzor ter tudi ukrepanje, če bo potrebno.

.I. Baša

Z nadomestili za lansko sušo

Mečemo denar skozi okna

Če bi se tako uspešno dogovarjali, kot se ponavadi ne, bi v žalski občini lahko s pridom izkoristili okoli 316 milijonov dinarjev, ki smo jih dobili iz republiških sredstev solidarnosti za lansko sušo. Tako pa se bo denar razbilnil med vse, ki so lani prijavili škodo, oziroma manjši pridelek zaradi suše. Hasnil tako ne bo nikomur, sama delitev pa bo naredila veliko dodatnega dela. Na Kmetijsko zadrugo Savinjska dolina je že prispel razdelilnik po katerem naj bi med kmete v obliki reprovizije razdelili 156 milijonov dinarjev. Nobena vrednost ni posebno velika, najmanjša pa je 990 dinarjev. Za ta denar bo lahko kmet dobil komaj pol vrečke semena, oziroma bo moral doplačati še enkrat toliko, če jo bo hotel dobiti. Povrh vsega tega semena ne bo dobil, če bo brez osebne izkaznice.

S takšno delitvijo bo denar vržen skozi okno in ob naslednji suši bo zopet veliko dela, da bomo utemeljevali škodo po birokratski logiki. Mar ne bi bilo bolje, če bi denar namenili za namakalnike ali vodovodne sisteme?

—m

Podprli Marka Bulca

Minulo sredo je bila v Žalcu občinska kandidacijska konferenca, kjer so se delegati žalske občine opredeljevali za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije. V naši občini so podprli Marka Bulca, ki je že na temeljnih kandidacijskih konferencah skupaj z Dušanom Šinigojem dobil največ glasov.

Po končani kandidacijski konferenci so zasedali vsi trije zbori občinske skupščine. Obravnavali so program dela zborov skupščine v letošnjem letu, izvajanje davčne politike v lanskem letu, potrdili so sklep o ukinitvi celodnevne osnovne šole v Grižah in Petrovčah, glavna točka dnevnega reda pa je bila vsekakor predlog izhodišč razvoja občine v letošnjem letu.

Glede izhodišč razvoja je bilo rečeno naslednje: v leto 89 stopa žalska občina z relativno skromno startno osnovo. Gospodarska rast zaostaja, že tretje leto zapored v občini ne dosegajo resolu-

cijskih ciljev. Ključni cilji v občini so naslednji: zaključiti nameravajo s postopkom sprememb in dopolnitev srednjeročnega plana, prav tako dolgoročnega, konec leta naj bi začeli s pripravami na srednjeročni plan za obdobje 91—95. Letos nameravajo v žalski občini začeti drugo fazo prenove gospodarstva, med načrti pa je podrobno opredeljen razvoj vseh posameznih področij. Omenimo le področje gospodarstva oziroma naložb. Večino denarja bodo usmerjali v posodabljanje odpisane opreme, edino Elektro-prenos Podlog načrtuje tretjo fazo izgradnje daljnovoda Podlog—Laško. Na področju družbenih dejavnosti pa bo glavna naloga reorganizacija samoupravnih interesnih skupnosti. Vendar pa o vsem tem delegati, vsaj na zboru združenega dela, niso kaj dosti razpravljali, bolj živahno je bilo na zboru krajevnih skupnosti, pa še to predvsem zaradi gradnje bloka v Žalcu.

Tudi uradno voda neoporečna

Zaradi suma, da so v črpališču v Rojah prišlo škodljive snovi, o tem smo namreč že poročali v prejšnji številki, je za to pooblaščen zavod iz Maribora večkrat pregledal vodo. Uradna ugotovitev je, da je voda v tem črpališču povsem čista, črpališče pa je ponovno vključeno v vodovodno omrežje. Konec dober — vse dobro, sedaj z veseljem ugotavljamo, občutek oporečnosti vode pa nas še vedno skrbi. Predvsem pa nas opozarja, da je skrajni čas

da končno spremenimo odnos do podtalnice in zagotovimo večji nadzor. Razprave o zaščitnih pasovih potekajo predolgo, predvsem pa premalo odločno in prid zdravi pitni vodi. Nesmotno je sicer zaščititi vso dolino, gotovo pa jo je treba zaščititi več, kot jo je doslej. Dolgoročni program oskrbe z vodo se namreč oslanja predvsem na podtalnico, saj novih izvirov — po mnenju strokovnih institucij — Savinjska dolina nima več na pretek. jk

V Petrovčah Jožefov sejem

V Petrovčah bodo imeli 18. marca prvi kmečki sejem v naši dolini, ki bo postal tradicionalen in tako bo vsako leto na Jožefov praznik. Organizator, zadružna enota Petrovče, obljublja, da bo na sejmu moč kupiti razne kmečke izdelke od košev, gabelj in vil.

Obiskovalci se bodo lahko posladkali z okusnim domačim pecivom, ki ga znajo pripraviti petrovške zadružnice. Poleg tega bo isti dan, ob deseti uri še, licitacija rabljene kmetijske mehanizacije.

Savinova odličja za leto 1988

Občinska kulturna skupnost Žalec podeli vsako leto ob slovenskem kulturnem prazniku najzaslužnejšim kulturnim delavcem za delo na kulturnem področju Savinova odličja. Letos je bila priložnostna slovesnost v ponedeljek, 13. februarja, v Domu II. slov. tabora Žalec. Predsednica skupščine Valerija Verdnic je popoldne pripravila sprejem vseh dobitnikov, ob 19.30 pa je na slovesnosti ugodoma zapel oktet Adoramus s Polzele. Po pozdravnem nagovoru predsednice skupščine in poročilu o delu odbora za podeljevanje Savinovih odličij, podal ga je njegov predsednik Zoran Razboršek, je bilo podeljevanje devetnajst odličij:

PRIZNANJA: Mladinski PO Žalec, odbor za prireditev Dru-

žina poje, Andraž Jožica Birmen iz Braslovč, Alojz Golavšek iz Vel. Pirešice, Roman Kozovinc iz Žalca, Nada Ljubič iz Griž, Franc Mali iz Šempetra, Avgust Orešnik iz Šempetra in Alojz Urkanar iz Šempetra.

PLAKETE: Dekliški PZ Gomilsko, Dramska skupina Polzele, Moški PZ Prebold, organizacijski odbor revije domačih ansamblov Liboje, šolsko kulturno društvo OŠ Šempeter, Turistično društvo Šempeter in Herman Pogladič iz Vinske gore.

NAGRADE: Ivan Centrih iz Žalca, Milan Lesjak iz Žalca in Janez Meglič iz Žalca.

Po podelitvi smo si lahko ogledali gledališko predstavo VALČEK TOREADORJEV v izvedbi igralcev gledališča Tone Čufar iz Jesenic. JOCK.

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

Poslovalnica Žalec

POJDIITE Z NAMI V DEŽELI SONCA

11. marca EGIPT

26. marca BANGKOK — SINGAPUR

UGODNO!

complete
tourist
service

Telefon:
(063) 714-155

O delu in prenovi sindikata

Že dalj časa je znana resnica, da je bil sindikat zadnja desetletja preveč pod okriljem ostalih družbenopolitičnih organizacij in le izvrševalec določenih nalog. V času razvoja Jugoslavije in začasnega centralnega vodstva je bilo to nujno pogojeno za razvoj države in gospodarstva. Časi so se spremenili, hiter tehnološki razvoj drugih okolij in demokratizacija družbe v Evropi ter siromašenje delavskega razreda v Jugoslaviji pa so pokazali, da mora sindikat delati drugače, samostojno in zastopati izključno interese delovnih ljudi, postavljati pogoje za delo, razvoj in pravično enakopravno partnerstvo in sodelovanje z ostalimi DPO, predvsem pa naj sindikat postane uradna vez med vodstvom in delavci.

O prenovi sindikata je bilo že dosti napisanega in razpravljane. Sodimo, da se mora vsaka organizacija prilagajati razmeram v družbi in gospodarstvu, in če bi to potekalo spontano, ne bi bilo treba govoriti o prenovi. Občinski sindikalni svet Žalec že dalj časa deluje kot prenovljen, saj je njegovo prisotnost čutili v naših kolektivih, med delavci, in skupaj se zavzemamo za večjo in pravičnejšo režimo kruha.

To, da republiški svet sindikatov že zavrača vsako podpisovanje in sprejemanje zakonov ali obveznosti, ki so v škodo delavcev, pa je popolnoma razumljivo, saj smo vsi, ki smo zaposleni v sindikatu, za to, da se borimo za boljši jutri vseh zaposlenih. V času prenove gospodarstva, sprejemanja novih zakonov o podjetjih, nastajanju mešanih podjetij in drugih oblik organiziranosti bo naša vloga še narasla, saj moramo postavljati pogoje v odnosih do delavcev in cenil dela.

Sindikalna lista je napredek na področju dela sindikatov, toda še vedno jo omejujejo družbeni dogovori, zvezni zakoni, kontrola sklada skupne pora-

be in druge zakonske omejitve, tako da tudi sindikalna lista ne bo sprejeta v vseh DPO, saj ostanek denarja v mnogih DO ne dopušča takšnih OD in drugih nadomestil, za kakršne se borimo v sindikatih.

Razbremenjevanje gospodarstva je padlo na izpitu, kajti odločali bi lahko le o minimalnih odstotkih obremenitve in še to vse za omejevanje v občini (zdravstvo, šolstvo), medtem ko na prispevke za nerazvite, republiške dajatve, predvsem pa dajatve zvezi in naprej JNA, sindikati nimajo vpliva, le-tu pa je osnova za resnično razbremenjevanje gospodarstva in zmanjšanje inflacije.

Najpomembnejše je, da se republiški in občinski sindikati približujemo članstvu in dajemo poudarek ljudem, ki vodijo OOS v delovnih organizacijah, kajti ti so osnova dobrega sindikalnega dela v DO, ki krepi vero članstva v svoj sindikat.

Glede dela republiških odborov sindikata pa menimo, naj bo poenoteno, zavzemajo naj se za reševanje specifičnih problemov (šolstvo, zdravstvo).

Vsa nova gibanja, nove stranke ne bodo naše podpore pri delavcih, če bo naše delo potekalo tako kot zadnje leto, da bomo dali sindikatu veljavo, kot jo ima na zahodu, s tem pa konkretniji odnos med delavcem in »delodajalcem«. Članstvo mora biti tudi bolj osveščeno o delu sindikata (popularizacija sindikata preko časopisov, nastop predstavnikov na TV), tako da se bo v sindikatu še več govorilo in pisalo, za vse obljube članstvu pa se je treba boriti in rezultate le-tega objaviti (primer: stavkovna pravila).

Mislím, da delo občinskega sindikalnega sveta teče po dogovorih in smernicah RS Slovenije, vsi se trudimo za »naš« sindikat, rezultati pa tudi ne izostajajo.

Forto Turk

Kako se obračunavajo zamudne obresti

Glede na to, da se iz leta v leto pojavljajo nejasnosti glede obračunavanja obresti za nepravčasno plačane družbene obveznosti, uprava za družbene prihodke pojasnjuje, da osnovo za pravno podlago obračuna podaja 214. člen zakona o davkih občanov, objavljen v Uradnem listu SRS, št. 36, z dne 21. oktobra 1988. Navedeni člen določa, da zavezanec, ki ni poravnal družbenih obveznosti v predpisanem roku, plača obresti po obrestni meri, ki jo določa izvršni svet Skupščine SR Slovenije skladno s politiko obrestnih mer.

Izvršni svet skupščine SR Slovenije je ustrezno stopnjo obresti predpisal z odlokom o obrestni meri zamudnih obresti za davke in prispevke (Ur. list SRS Slovenije, št. 40/87 in 13/88), ki določa stopnjo zamudnih obresti za nepravčasno plačane obveznosti v višini eskontne mere Narodne banke Jugoslavije, povečane za 50 odstotkov.

Za nepravčasno plačani prometni davek se obresti zaračunavajo skladno z določbami 32. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 43/83 do 31/88, ko je objavljeno prečiščeno besedilo zakona). Ta člen zakona določa, da se obresti od zneska prometenega davka, ki ni bil poravnani v roku, predpisanem z zakonom, zaračunavajo po obrestni meri, ki je enaka eskontni meri Narodne banke Jugoslavije, povečani za 40 odstotkov. Najnižji znesek obresti ne sme biti manjši od zneska, izračunanega po stopnji ene promile dnevno za vsak dan zamude.

Pri izračunu zneska zamudnih obresti se upošteva tudi metodologija obračunavanja revalorizacije depozitov in kreditov, obresti na depozite in kredite, eskont menic in zamudnih obresti (ur. list SFRJ, št. 68/88). Dvanajsta točka navedene metodologije predpisuje uporabo mesečne stopnje zamudnih obresti ali tako imenovane konforme stopnje zamudnih obresti za ustrezno število dni zamude pri plačilu obveznosti. Ta stopnja se dobi, če se mesečna eskontna mera Narodne banke poveča za 50 odstotkov (za prometni davek za 40%), tako izra-

čunana mera zamudnih obresti pa s konformnim izračunom

$$\left(\left[\sqrt[m]{1 + \frac{\text{mesečna stopnja zamudnih obresti}}{100}} \right]^n - 1 \right) \times 100$$

m = število dni v mesecu, n = število dni zamude) prilagodimo številu dni zamude.

To pomeni, da se po opravljenem obračunu mesečno prištevajo neplačane obresti k dolgu in se v naslednjem mesecu ta vsota uporabi kot nova glavnica za obračun obresti tega meseca.

Primer: če zavezanec dolguje znesek 10.000 din 15 dni v januarju, se mu obresti 1-370 din prištejejo 1.2. k znesku 10.000 din in tako znaša v februarju glavnica 11.370 din, od katere se računajo obresti po stopnjah za februar, za število dni, ko ima zavezanec nepravčasno obveznost...

Uprava za družbene prihodke bo sicer zavezanca o izračunih obresti obveščala, vendar to ne bo mesečno, ker mora tudi sama upoštevati principe stroškov, saj morajo:

— upoštevati stroške knjiženja obresti in razpoložljivo kapaciteto računalnika, kar pomeni, da bodo obresti računali mesečno in trimesečno knjižili;

— zavezanec bodo obveščali s položnicami v vrečki, da se bodo izognili vsem kasnejšim zapletom pri vplačilih, obvestila pa bodo razvrščena glede na vrsto davka, ki ga zavezanec dolguje (na primer: ločeno za davke iz kmetijske dejavnosti, davke od skupnega dohodka občanov, davke od obrtne dejavnosti itd).

Obračun obresti bo mogoč za pretekli mesec med 10. in 15. dnem v naslednjem mesecu, odvisno pa od prejema vplačilnih dokumentov, ki se bodo nato knjižili.

Če bo želel davčni zavezanec oz. dolжник svoje obveznosti poravnati do dneva natančno, se bo moral zglasiti na upravi za družbene prihodke, kjer mu bodo izračunali tudi zamudne obresti, zato svetujemo, da zavezanec svoje obveznosti poravnava pravočasno, s čimer bodo prihranili sebi in upravi za družbene dohodke.

Tudi zdomci proslavili kulturni praznik

Osmi februar, slovenski kulturni praznik so letos obeležili tudi v številnih zdomskih klubih po zahodni Evropi. Ena takih obeležitev je bila v Salzburgu, kjer so jo pripravili člani Slovenskega kulturno športnega društva Oton Župančič. S tem društvom že dalj časa sodelujemo, zato smo se z veseljem odzvali povabilu za sodelovanje v pripravi programa.

Program je bil skrbno pripravljen, prvič so k sodelovanju povabili tudi tiste Slovence, ki so v Salzburgu in okolici uspeli na znanstvenem in kulturnem področju in odziv je bil dober. Izredno dobitve program sta pripravili dr. Marija Petrov-Slodnjak, ki je pripravila uvodna razmišljanja o Prešernu in njegovem delu, in Anka Krčmar, ki je recitirala nekatere Prešernove pesmi in pesmi drugih slovenskih umetnikov. Najbolj razveseljivo je, da so se v programu predstavili tudi člani društva Marija in Julija Samec, Marjanca Krklec in Franci Drganc, v enoinpolurnem programu pa so dali piko na i člani Savinjskega okteta iz Zalca pod vodstvom Milana Lesjaka.

Po programu smo se zadržali v sproščenem pogovoru, ki je pokazal, da si ljudje na začasnem delu v tujini takih prireditvev želijo. Marsikakšna beseda je padla o situaciji v domovini, o možnosti vrnitve v domovino. Kako grozljivo neobjektivno so naši ljudje v tujini obeščeni o trenutni situaciji v domovini.

Prireditve, ki je nekaj novega v delovanju društva iz Salzburga, je lepo uspela in še dolgo v noč se je razlegala pesem in sproščena beseda. Tudi tisti, ki se običajno prireditve ne udeležujejo, so bili navdušeni in pravijo, da bodo še prišli. To pa je bil tudi osnovni cilj prizadetih članov društva.

Kristijan Markovič

20 let Društva invalidov

Društvo invalidov občine Žalec je pred časom pripravilo svojo letno konferenco, katere so se poleg članov udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in predstavniki sosednjih društev invalidov iz Mozirja in Laškega.

Ocenili so delo preteklega leta, predsednik Franc Ribič pa je v svojem poročilu izpostavil vrsto problemov, ki tarejo naše invalide, tako od zdravstvenega varstva težkih invalidov, do objektov, ki starejšim ljudem in težkim invalidom niso dostopni. V Zalcu sodijo mednje zdravstveni dom, pošta, zgradba občinske skupščine, kamor invalidi na vozičkih ne morejo po svojih opravkih. Večja pozornost pa bo v bodoče morala biti namenjena tudi socialnim vprašanjem invalidov, saj pogosto varstveni dodatki ne zadoščajo niti za plačilo stanarin in elektrike. To in še vrsto problemov, ki tarejo invalide v današnjem času, so nanizali na seji, hkrati pa so pohvalili delo komisije za šport in rekreacijo v društvu, ki jo uspešno vodi Vlado Jager, kot tudi Albina Stormana, ki skrbi za organizacijo izletov v društvu in so lani nanje kar dvakrat popeljali tudi najtežje invalide, medtem ko so bili poverjeniki na izletih več kot 30-krat.

Letos sredi leta bodo na slovesen način obeležili dvajsetletnico delovanja društva, ko bodo za uspešno delovanje v društvu podelili priznanja, komisija za šport in rekreacijo pa bo pripravila vrsto športnih prireditvev od kegljanja, streljanja, ribolova do šaha.

J. G.

Komisija za odlikovanja in priznanja skupščine občine Žalec skladno z 18. in 26. členom o podeljevanju priznanj občine Žalec (Uradni list SRS, št. 15/87)

RAZPISUJE

POGOJE IN ROK DAJANJA POBUD ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE ŽALEC V LETU 1989

Komisija za odlikovanja in priznanja skupščine občine Žalec razpisuje pogoje in rok za dajanje pobud za podelitev naslednjih priznanj občine Žalec:

1. **GRBA OBČINE ŽALEC V TREH STOPNJAH: ZLATI, SREBRNI, BRONASTI GRB** občine Žalec v treh stopnjah — zlati, srebrni in bronasti — podeljuje skupščina občine Žalec za posebne uspehe na področju gospodarstva, družbenih dejavnosti, za izredne dosežke na področju razvoja samoupravljanja, delegatskih odnosov, za dosežene uspehe na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, za družbenopolitično delo v drugih organizacijah, skupnostih in društvih.

Skupščina občine lahko podeli grb občine Žalec tudi uglednim gostom oz. delegacijam, ki med letom uradno obiščejo občino Žalec.

Komisija za odlikovanja in priznanja lahko predlaga skupščini vsako leto do tri zlate, do tri srebrne in do tri bronaste grbe občine Žalec.

2. PLAKETE OBČINE ŽALEC

Plaketo občine Žalec podeljuje skupščina za uspehe in dosežke, s katerimi se povečuje ugled občine Žalec na gospodarskem, kulturnem, športnem področju in za dosežke na drugih področjih. Skupščina lahko podeli plaketo tudi za dosežene uspehe na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Plaketo občine Žalec lahko skupščina podeli tudi uglednim gostom oz. delegacijam, ki uradno obiščejo občino Žalec.

Komisija za odlikovanja in priznanja lahko predlaga skupščini vsako leto do pet plaket občine Žalec.

II.

Priznanje občine Žalec se podeli posamezniku, skupini, organizaciji združenega dela, krajevni skupnosti, samoupravni interesni skupnosti, društvu, organizaciji, enoti in zavodu oboroženih sil SFRJ in društvu.

Priznanja se izročajo na slavnostni seji skupščine občine ob praznovanju praznika občine Žalec ter ob jubilejih na slovesen način.

III.

Pobudo za podelitev priznanja občine Žalec lahko podajo organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične organizacije, krajevne skupnosti, državni organi, enote in zavodi oboroženih sil ter društva.

Pobudnik za podelitev priznanja sebe ne more predlagati za priznanje.

IV.

Pobuda za podelitev priznanja občine Žalec mora vsebovati:

- naziv in naslov pobudnika
- datum, ko je bil sprejet sklep o pobudi za priznanje
- ime, priimek in naslov predlagane osebe oz. naziv in naslov predlagane organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije, enote ali zavoda oboroženih sil in društva — utemeljitev pobude za priznanje mora vsebovati:
 1. za posameznika: kratek življenjepis z navedbo prejetih priznanj (kakšno priznanje in kdaj je bilo podeljeno) s poudarkom na tistih zaslugah, zaradi katerih se predlaga priznanje;
 2. za organizacijo združenega dela, druge samoupravne organizacije, enote ali zavode oboroženih sil in društva: kratek prikaz razvoja in uspešnosti poslovanja z navedbo prejetih priznanj (kakšno priznanje in kdaj je bilo podeljeno) z utemeljitvijo na tistih dosežkih, zaradi katerih je dan predlog za priznanje
- vrsto predlaganega priznanja.

V.

Pobude za podelitev priznanj občine Žalec sprejema KADROVSKA SLUŽBA SKUPŠČINE OBČINE ŽALEC do 28. aprila 1989.

Rešimo partizansko bolnišnico Franjo!

V divji naravni lepoti soteske Pasice pri Novakih nad Cerknim dobrih 45 let stoji prgišče barak in priča o trpljenju in veličini boja za svobodo in predvsem o človekoljubnih naporih partizanskih zdravnikov in vseh, ki so skrbeli za ranjene in bolne borce partizane.

Zaradi svojega velikega zgodovinskega spominskega pomena je že zdavnaj postala privlačna točka za vse, ki želijo odkriti znamenitosti sodobnega sveta, ki v svojem zgodovinskem pričevanju ohranjajo bogato vsebino in pretresljivost. V »Franji« ne najdejo le Slovenci, temveč tudi drugi Jugoslovani in vsi svobodoljubni narodi sveta, živ stik s plemenito humanistično idejo. V »Franji« se je poleg naših borcev zdravilo še nad osemdeset predstavnikov mnogih drugih narodov, zlasti Italijanov, Francozov, Rusov, Poljakov, Američanov... Obiskovalci iz domovine, sosednjih držav, pa tudi iz daljnih dežel, že skoraj pol stoletja prihajajo v »Franjo« in že pred leti je bilo preseženo število

milijon obiskovalcev. V noči od 7. do 8. januar 1989 je »Franjo« zadela huda naravna nesreča. Ogromen kamnit plaz je porušil nekaj barak in predvsem zasul vse čudovite dohode v bolnišnico, slapove in mostove. Ranjena narava še vedno preti in grozi, da bodo uničene tudi ostale barake. Da bi odvrnili to nevarnost in da bi lahko znova pridobili čimbolj pristno prvotno naravno okolje, bodo potrebna večja denarna sredstva. Računamo na vse slovensko solidarno pomoč, ker smo prepričani, da ste tudi vi menja, da moramo ta izjemni spomenik, ki spada med posebne svetovne znamenitosti, s skupnimi močmi rešiti propada, ki mu grozi.

Prispeljemo v sklad Mestnega muzeja Idrija za sanacijo PARTIZANSKE BOLNIŠNICE »FRANJA«.

Št. računa: 52020-743-1146
MESTNI MUZEJ IDRJA
ODBOR ZA SANACIJO
»FRANJE«
pri SKUPŠČINI OBČINE IDRJA

Zavest in kultura na nizki ravni

Za politično-varnostne razmere smo vsi odgovorni

Zbori občinske skupščine bodo tako kot vsako leto tudi tokrat obravnavali poročila organov, ki skrbijo za politično varnostne razmere v občini. Pomemben delež pri tem imajo tudi delavci Uprave za notranje zadeve, naš sogovornik pa je tokrat komandir Postaje milice Žalec Franc Klajnshek.

»Političnega kriminala ni bilo v preteklem letu, pisanje raznih parol po fasadah pa je bolj problematično, ki je s tem nastala. Čeprav smo zabeležili večje število prekrškov javnega reda in miru, pa je stanje še vedno zadovoljivo. V precejšnjem porastu pa je kriminal še zlasti na račun zasebnega in družbenega premoženja. Najštevilnejše so kraje motornih koles, nič manj pa ni vlomov v motorna vozila. Zaskrbljujoče je tudi porast vlomov v stanovanja. V Savinjskem občanu smo večkrat opozorili na večjo budnost občanov, vendar lahko rečem, da sta zavest in odgovornost še vedno na nizki ravni. Občani se odgovornosti zavedajo šele tedaj, ko je kaznivo dejanje že opravljeno takrat pa je seveda že prepozno. To velja še zlasti za organizacije združenega dela, odgovorni pa

imajo do tega vprašanja malomaren odnos. Sploh pa se ne zavedajo, da škoda, ki marsikdaj ni majhna, vpliva tudi na rezultate gospodarjenja. Kraje v trgovinah so pogoste, povzročitelji pa so odrasle osebe, med njimi pa so tudi otroci. Bolj kot škoda, ki jo povzročijo, je zaskrbljujoče, ker po pravilu iz malega raste veliko, da se v teh prekrških pojavljajo tudi kasneje. Socialne službe kljub prizadevanjem torej niso uspešne, je pa razumljivo, če pri tem ne sodelujejo tudi starši. S tem vprašanjem pa bi se morala ukvarjati tudi mladinska organizacija. Statistični podatki ne kažejo na porast gospodarskega kriminala resnično stanje pa je najbrž drugačno. Žal pa se problemov lotimo prepozno in potem je reševanje mnogo težje, pri čemer pa predvsem zavajamo delavca, ki nazadnje za to ni veliko kriv.

V prvem polletju lanskega leta smo zabeležili izredno veliko prometnih nesreč pa tudi žrtev, k sreči pa se je v drugi polovici leta število zmanjšalo in tako ni presleglo stanja v primerjavi z letom prej. Kljub temu pa je škoda, ki je nastala ogromna, česar pa se premalo zavedamo. Preuranjeno

Franc Klajnshek

je dajati oceno, da je na zmanjšanje nesreč vplivala ostrijša kaznovalna politika, najbrž pa tudi. Jasno pa je, da samo kaznovalna politika tega perečega problema ne more reševati. Zavzemati se moramo za višjo raven zavesti in kulture občanov za katero bi lahko rekel da je skoraj na psu. Torej zavest in kultura občanov pa mora postati skrb širše družbene skupnosti. Prav na področju prometne varnosti je več vzrokov za zaskrbljujoče stanje med njimi so

tudi slabe ceste, vendar so žrtve klavrna uteha in ker ceste še dolgo ne bodo nudile varne vožnje se jim pač moramo prilagoditi. In ker je prometna varnost slovenski problem smo se lotili akcije s katero želimo zmanjšati število nesreč in tudi škodo, ki je ogromna. Seveda pa brez sodelovanja vseh dejavnikov, ne samo milice, predvsem pa vseh udeležencev v prometu, akcija ne bo uspešna. Še posebno skrb povzročajo vozniki motornih koles med katerimi so tudi otroci, posledice nesreč pa strahotne. In kaj naj storimo mi, če se tega problema ne zavedajo predvsem starši, ki z nakupom motorja silijo svojega otroka tudi v smrt. S 1. julijem bodo vozniki morali imeti tudi čelado, ki pa bo samo ublažila posledice nesreč. Precejšnjo škodo povzročajo motoristi tudi na zelenicah in v parkih, ki so postali poligon za njih. Tudi varstvo okolja sodi v to področje, ugotovitve stanja pa so podobne ostalim, zavest in kultura pa tudi odgovornost so temelji izboljšanja varnostnih razmer,« je na kratko strnil ugotovitve za preteklo leto Franc Klajnshek. Njegov poziv pa je tudi naše sporočilo vsem občanom.

JK

Krvodajalstvo POLZELA:

Zdravstvena postaja Polzela
dne 8. marca 1989
od 7. do 13. ure. Vabljeni!

Zabeležili smo v Savinjski dolini:

Vse več je kmetij, tržnih proizvajalk . . .

O tržni proizvodnji mleka in mesa smo se pogovarjali z Jožetom Salamunom, dipl. ing. agronomije, vodjem tehnoloških služb pri KZ Savinjska dolina.

»Ni naključje, da kmetije, ki spadajo pod našo kmetijsko zadrugo na območju Savinjske doline, usmerjamo (poleg hmelja) v tržno proizvodnjo mesa in mleka, kajti za to proizvodnjo so v naši dolini najboljše pogoji. Ugotavljamo, da se hmelj in živinoreja lepo dopolnjujeta.«

»Količina je na vaših kmetijah tržna proizvodnja mleka s poudarkom na zmogljivosti nove mlekarne pri Arji vasi?«

»Tudi v minulem letu smo bili uspešni, saj nam je uspelo celo povečati obseg proizvodnje in oddaje tržnega mleka. V okviru zadruge smo oddali mlekarji 8.609.916 litrov mleka. Pomeni, da so kmetije kooperanti, ki redijo 3444 krav mlekarij, oddali povprečno od ene krave 2500 litrov mleka, kar je že kar velik delež v boljši preskrbi in v tem smo na celjskem območju med najboljšimi. Naš cilj, za katerega se borimo, je 3000 litrov oddanega mleka po kravi.«

»V čem so ovire, da ni tržna proizvodnja mleka na kmetijah še večja?«

»Največji problem, da bi ustvarili pogoje večje tržne proizvodnje mleka, so majhne kmetije, takšne, ki redijo le od 1 do 4 krave. Takih kmetij imamo v dolini kar 74 odstotkov. Ti mali kmetije oddajajo po kravi le 1200 do 1900 litrov mleka in s tem zmanjšujejo poprečnost oddanega mleka po

kravi. Očitno je, da večina malih kmetov ni dovolj zagreta za večjo tržnost.

Dvajset odstotkov kmetij ima v hlevih od 5 do 9 krav, manj je kmetij, ki redijo od 10 do 14 krav, še manj pa tistih, ki imajo v hlevu nad 15 krav. 23 rejcev je v minulem letu oddalo nad 50.000 litrov mleka (povprečje!) oziroma skupaj 1.698.000 litrov mleka. Na teh kmetijah se je mlečnost povzpela že na 4000 do 6000 litrov mleka po kravi, kar je tudi naš cilj. Proizvodnja na teh kmetijah je poleg strokovnih služb v veliki meri odvisna od zagretosti in sposobnosti rejcev. Ko tehtamo proizvodnost, je treba tudi upoštevati, da teliček povzije vsaj 500 litrov mleka in da kmetije namenijo po 200 litrov mleka po kravi za lastne potrebe.

Kmetije kooperanti imajo v glavnem črno belo in rjavo govedo, ki sta v danih razmerah in pogojih najbolj primerni. Res pa je, da kmetije pri tem presojajo sami. Treba je reči, da imajo ne le pri pasemski izbiri, marveč tudi glede gnojenja, semen in drugih agrotehničnih ukrepov strokovne službe kmetijske zadruge pomembno vlogo. Ta služba tudi odvzema vzorce mleka in skrbi za njihove analize, pomaga pri sestavljanju krmnih obrokov, nadzoruje odstotek točle v mleku, nadzira zdravje namoženega mleka in drugo.

Kmetije, ki oddajo nad 15.000 litrov mleka, največkrat sami odločajo glede odvzema vzorcev mleka in pri tem ugotavljajo, ali je mleko neoporečno. Zadrugne službe jemljejo trenutno 152

Konrad Toman

4,32 ha in te kmetije redijo le 5 do 6 goved ali 1,51 goveda po hektarju. Zanimiv je podatek, da hribovske kmetije prispevajo 28 odstotkov vsega mesa, njihov delež pri mladih govedih pa je celo 44 odstotkov.

Kmetije, ki oddajo največ mleka . . .

Zapišimo še kmetije, ki so v minulem letu oddale največ tržnega mleka:

Največ mleka je v preteklem letu oddala kmetija Franca Brišnika v Prekopi — 140.378 litrov od 23 krav. Pomeni, da odpade na kravo 6103 litre mleka. Takoj za njim je kmetija Antona Mešiča iz Polzele, kjer so oddali 110.384 litre mleka od 20 krav. Tretja s 97.162 litri namoženega (oddanega) mleka je kmetija Ljudmila Terglav iz Zg. Grušovelj. Sledijo Jože Zagoren iz Matk (90.162 l), Franc Rojnik iz Sp. Grušovelj (87.758 l), Vinko Cokan, Roje (85.252 l); Angela Cizej, Podvin (83.252 l); Stanko Pilstotnik, Ločica (83.016 l); Stanko Veber, Galicija (77.644 l); Jože Rožič, Zakl (71.186 l); Branko Ograjenšek, Podkraj (70.369 l); Ferdo Kunst, Sp. Grušovelj (70.228 l); Milan Rakun, Založe (64.950 l); Alojz Satler, Založe (61.090 l); Martin Ribič, Latkova vas (59.290 l); Martin Podpečan, Galicija (58.947 l); Vlado Svet, Kaplja vas (58.641 l); Ludvik Zupan, Ločica (57.816 l); Franc Verdev, Podkraj (56.625 l); Anton Škafer, Gotovlje (54-851 l); Vinko Zagoričnik, Podvin (52.860 l) in Janko Turnšek, Podvrh (50.535 l).

Lojze Trstenjak

vzorcev mleka in sproti ugotavljajo kakovost. To se rejcem izplača, kajti kmetijska zadruga oziroma mlekarja jim k odkupni ceni primakne stimulacijo. Mlekarja s tem doplačilom spodbuja rejce za večjo proizvodnjo, hkrati pa jim pomaga, da laže premagujejo sedanje neugodno razmerje med ceno reprodukciskega materiala in mleka.

Kmetije ugotavljajo cenovne razlike, ki so za zdaj v škodo rejcev. Na manjših kmetijah znašajo materialni stroški pri namoženem litru mleka kar 55 odstotkov, kar zahteva veliko osebnega dela.

Če bi v Savinjski dolini prevladovala kmetija od 20 do 30 ha, bi kazalo v večji meri razvijati poljedelstvo, ki zahteva manjša vlaganja.

Zapišimo še to, da je poprečna velikost kmetije v Savinjski dolini

Kljub suši dobri rezultati gospodarjenja

Med večje temeljne organizacije združenega dela Kmetijske zadruge Savinjska dolina sodi nedvomno TZO Braslovče. O uspehih v lanskem letu ter načrtih za letošnje nam je upravnik TZO Braslovče Konrad Toman takole povedal:

»Naša temeljna organizacija pokriva dve krajevni skupnosti, in

TONE TAVČAR

Mlekarja v rdečih številkah

Minuli teden je bila v Žalcu seja izvršnega sveta, kjer so obravnavali predsanacijski program Mlekarne v Arji vasi.

Podatki kažejo, da izguba v Mlekarni znaša 4.700 milijonov dinarjev. Razlogi za rdeče številke so po besedah predstavnika Mlekarne predvsem pomanjkanje obratnih sredstev, kar je pomenilo velik odziv za obresti. Le-te znašajo 9.420 milijonov dinarjev. Drugi razlog za rdeče številke so dispartite cen, ki so lani povzročile 5.500 milijonov dinarjev izguba dohodka. Svoj delež so prispevale še tečajne razlike pri najetih dolgoročnih kreditih, ki predstavljajo 3.807 milijonov dinarjev.

Kako iz izgube — to je bilo vprašanje, na katerega so skušali najti odgovor na minuli seji izvršnega sveta. V Mlekarni so pripravili kopico notranjih in zunanjih ukrepov, med drugim bodo znotraj enovitega podjetja ustanovili ekonomske enote in v njih ugotavljali dobiček. 4.700 milijonov dinarjev izgube naj bi pokrila banka, Hmezd, ostale delovne organizacije, komite za kmetijstvo in skupščine občin.

Na seji izvršnega sveta so predsanacijski program podprli, prav tako so podprli predlog komiteja za gospodarstvo, da naj samoupravna interesna skupnost za pospeševanje proizvodnje hrane iz Žalca Mlekarni nakaže 45 milijonov dinarjev, v bodoče pa naj iz te samoupravne interesne skupnosti pokriva del razlike med prodajo in proizvodno ceno konzumnega mleka, po katerem povpraševanje silno narašča; okrog 80 tisoč litrov bi ga radi potrošili vsak dan. Na izvršnem svetu so tudi zahtevali, naj banka odločneje pomaga reševati probleme v Mlekarni, saj gre za organizacijo posebnega pomena. Svoje bodo morale reči tudi ostale občine na Celjskem, saj je Mlekarna območnega pomena in oskrbuje prebivalce iz vseh občin na tem območju, zlasti Celjane in Velenjčane.

Prizadevanja Mlekarne je podprla tudi Medobčinska gospodarska zbornica, ki med drugim predlaga, da bi naj poleg Ljubljanske banke pomagali tudi Beogradska banka in Jugobanka. Del sredstev naj bi prispevalo gospodarstvo regije iz ostanka dohodka.

I. Baša

Še o južni obvoznici

Sredstva morajo prispevati vsi uporabniki ceste

»Prispevek v vašem časopisu v prejšnjih številki je bil enostranski, saj smo razumeli, da smo za obvoznico in prestavitve obiralnega stroja, ki je sedaj kamen spotike, odgovorni samo delavci Kmetijstva. Že od vsega začetka smo bili skeptični zaradi predlagane prometne rešitve, vendar smo se kasneje z njo tudi strinjali. Tedaj je bilo tudi dogovorjeno, da bo samoupravna komunalna interesna skupnost pripravila sporazuma za združevanje sredstev, ta pa naj bi zajel vse uporabnike južne obvoznice v Žalcu. Tega predloga še danes ni, pa tudi sredstev ne. Zahtevan znesek 120 starih milijard dinarjev pa je za naš kolektiv prevelik zalogaj. Smo pa svoj delež pripravljeno primakniti. Opozoriti pa želimo tudi, če do obriranja hmelja problem hale ne bo rešen, bomo prisiljeni cesto zapreti.« pravi direktor delovne organizacije Kmetijstvo Žalec Edi Omladič.

»Res je, da smo se dogovorili za združevanje sredstev in za to

imeli vrsto razgovorov in sestankov, ki pa niso rodili željenih rezultatov. S predlogom Kmetijstva pa se namreč ostali uporabniki niso strinjali, kajti menili so da so njihove zahteve nerealne. Objekt in stroji so namreč precej stari in tudi amortizirani, za to je zahteva za nov objekt in nove stroje seveda nerealna. Sedaj skupaj z izvršnim svetom in komitejem za planiranje iščemo ključ za večino sprejemljiv predlog rešitve problema. Upamo, da bomo končno našli skupen jezik in predvsem v prid večje prometne varnosti problem tudi rešili,« pa pravi Franc Radišek strokovni delavec samoupravne komunalne interesne skupnosti.

Upamo torej, da bo zmagal zdrav razum in da bo sporazumljanje po nekajletnih prizadevanjih končno rodilo zastavljen cilj in da bo končno presek gordijski voz, kot smo zapisali v prejšnji številki. Časa za rešitev tega problema pa seveda ni več veliko. jk

Družbeno varstvo otrok

V vsakodnevem življenju nas navdajajo veselje, žalost, stiske. Pogosto smo polni negotovosti in dvomov. Premalo poznamo, kam vse se lahko obrnemo z določenimi vprašanji in potrebno je odpreti mnogo vrat, da pridemo do pravega naslova. S tem sestavkom želimo seznaniti občane s področjem, ki mu pogovorno rečemo »otroško varstvo«. Ni naš namen, da bi opravičevali svoje delo v interesnih skupnostih, vendar so mnogokrat očitki zelo boleči, ker premalo vemo, zakaj vse se združuje sredstva, in kakšni, celo življenjski problemi, se nemalokrat rešujejo. Naš vsakdanjik je vedno bolj krut, osebni standard pada in mnogo ljudi živi že na robu revščine. Da bi blažili stiske ljudi, bi bilo potrebnih mnogo več družbenih sredstev pa tudi te zakonodajne umejanosti. Začaran krog je tako sklenjen.

Program skupnosti otroškega varstva je zelo obsežen, saj zajema obdobje pred otrokovim rojstvom — porodniški dopust roditeljev, pa vse do zrelosti, če gre za upravičence do »otroških dodatkov«. V dobro otrok smo pravice na tem področju širili in jih dokaj ugodno opredelili. Trajanje porodniškega dopusta v obsegu 365 dni in višina nadomestila, ki je enaka osebnemu dohodku, je bila velika pridobitev za družino.

Čprav je leto hitro naokrog, se vendar ni potrebno staršem po nekaj mesecih soočiti s problemom varstva dojenčka in večjo možnostjo obolenosti, veljavne višine nadomestil pa tudi do neke mere dajejo socialno varnost družini. Posebno ob krizi zaposlovanja ocenjujemo kot veliko pridobitev tudi družbeno pomoč iskalkam zaposlitve in študentkam.

Pomoč novorojencu z zavrtkom je že nekaj časa ustaljena oblika in bo v kratkem vsebinsko še dopolnjena. Novost, ki se predvideva v kratkem, pa je, da bodo matere, ki bivajo z otrokom izven območja SR Slovenije, prejemale denarno pomoč v višini 469.670 din. Bile so namreč velike težave s pošiljanjem zavrtkov v druge republike. Rečemo lahko, da je v danih razmerah ta del programa idealno zastavljen. Žal pa smo omenili težave tudi pri zagotavljanju zadostne višine družbenih sredstev in če bodo zakonske omejitve še vedno obstajale, bo potrebno tovrstne pravice krčiti. V skupnosti otroškega varstva Žalec je letno izdanih cca 500 zavrtkov za opremo novorojenca, porodniški dopust pa uveljavlja cca 400 upravičencev.

Od leta 1985 je uveljavljen SaS o uresničevanju socialnovarstvenih pravic, ki bi naj v Sloveniji poenotil pravice občanov. Na podlagi tega prejema »otroške dodatke« letno cca 1.900 otrok. Zaradi porasta življenjskih stroškov se je v zadnjih dveh letih število upravičenih otrok povečalo za 300. Da blazimo socialno stanje družin z otroki, se omerjene višine dokaj dosledno valorizirajo. Žal pa so stalni problemi z zagotavljanjem sredstev upravičencem. V kratkem bodo pričele veljati spremembe in dopolnitve omenjenega SaS, ki bodo dodatno zaostrele pravice.

V 18 enotah TOZD-a VVZ »Janko Herman« Žalec oz. 71 rednih oddelkih se izvaja vzgojno-varstvena dejavnost za cca 1.500 otrok letno, za cca 400 otrok, ki niso redni obiskovalci vrtcev, pa se izvaja vzgojno-varstvena dejavnost v obliki skrajšanih programov po KS. Če

prav starši ob položnicah pogosto negodujejo, je potrebno poudariti, da se prispevki plačujejo neodvisno od ekonomske cene, in sicer v višini 35 % od dohodka na člana družine v preteklem letu. Tako je delež prispevkov v celotnem prihodu samo cca 20 %, ostalih 80 % pa so družbena sredstva. Poleg omenjenega glavnega dela programa pa plan vsebuje še sredstva za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, motenih v razvoju; sredstva za novoletna praznovanja otrok od 2. leta starosti do 4. razreda OŠ, sredstva za izvajanje programov društev prijateljev mladine ipd.

Ocenjujemo, da smo s skupnimi močmi v slovenskem in občinskem prostoru za otroke dobro poskrbeli. Upajamo, da ne bo potrebno po minulem, intenzivno razvojnem obdobju stagnirati ali celo nazadovati, saj je srečno otroštvo najboljša zagotovilo za našo lepšo bodočnost. Žal pogosto opažamo, da se stiske staršev boleče odražajo na otrocih in so tako kot odrasli prikrajšani za tople medčloveške odnose. Kriza pušča vsestranske posledice in čas je že, da se vsaj tega zavemo.

Na koncu pa naj v imenu otrok izrečem še zahvalo vsem, ki so kakorkoli pripomogli k izgradnji nepotrebne vrta v Žalcu, kjer bo dobilo mesto cca 120 otrok iz Vrbja in Žalca, ter Letušanom, ki so v sodelovanju z ostalimi dejavniki v občini čudovito uredili prostore v osnovni šoli. S tem bodo vse potrebe za vzgojo in varstvo predšolskih otrok v občini pokrite in z zadovoljstvom bomo opazovali srečne obraze trenutno še čakajočih otrok na mesta v vrtcu. Za nami je torej ustvarjalno obdobje in s skupnimi močmi bomo pridobile dobrine tudi obdržali. Danica Dolinšek

Tuje sovlaganje v Ferralitu

»V Ferralitu se je pokazala možnost, da s tujim sovlaganjem pričnemo s prestrukturiranjem dela proizvodnje v livarni. V končni fazi prestrukturiranja naj bi namesto sedanjih 2500 ton odlitkov, litih v pesek, izdelali letno približno dvakrat več odlitkov, litih v kovinske kokile, in jih v drugi fazi tudi obdelali.

Ker je bila ideja zanimiva in za Ferralit načelno sprejemljiva, smo se odločili za podrobnejšo študijo in aktivnosti, ki jih tak projekt zahteva v fazi priprav. Normalno je, da že same priprave in uvodne študije povzročajo določene stroške, vendar pa je to povsem normalno in spada takšen rizik k vsaki poslovni odločitvi. DO pa se je za ustreznim sklepom samoupravnih organov tudi zavarovala tako, da je bil postavljen limit stroškov za uvodne študije, torej za stroške, ki nastanejo pred odločitvijo kokile, ali se k projektu pristopi ali pa ga zaradi določenih ugotovitev opusti.

Kljub dogovoru, da pride rabljena oprema v Ferralit šele v marcu, je bilo s partnerjem naknadno dogovorjeno, da Ferralit

pošlje svoje monterje v ZR Nemčijo na demontažo že konec januarja. Prav tako je bilo dogovorjeno, da če do realizacije projekta ne pride, partner krije vse stroške demontaže. Izkazalo se je, da je oprema v bistveno slabšem stanju, kot pa je bilo pričakovati na podlagi dogovorov. Po zagotovitvi partnerja, da omenjeno opremo pošlje v Ferralit na generalni remont, stroške prevoza in remonta pa nosi on, smo z demontažo nadaljevali. V širšem strokovnem sestavu so bila s partnerjem rešena tudi vsa bistvena strokovno-tehnološka vprašanja, dogovorjeno pa je bilo tudi, da sme oprema na jugoslovansko mejo priti šele, ko bomo dali inštrukcije. Kljub temu in brez naše vednosti pa je bila oprema poslana v Ferralit in glede na to, da uvozna dokumentacija še ni bila urejena, je bilo potrebno opremo ali zavrniti ali pa uskladiščiti v carinskem skladišču.

Velika verjetnost je, da bi v primeru, če bi se odločili za prvo varianto, ne mogli nadaljevati dela, na projekt, ker bi partner verjet-

no odstopil od sodelovanja. Zato smo se odločili za drugo varianto, s tem pa prevzeli določeno riziko, saj za vse stroške, ki jih po dogovoru krije partner, nimamo ustrezne garancije za plačilo le-teh. Kljub temu pa še ne gre dvomiti v poštenost tujega partnerja, saj je vrednost opreme, vrednotene samo po ceni osnovnega materiala, nekajkrat večja kot vsi doslej nastali stroški.

Iz navedenega sledi, da so in-

teresi Ferralita dobro zaščiteni in da so kakršnekoli govorice neosnovane, riziko pa v mejah normalnega vsakodnevnega poslovanja. Vsekakor nas čaka še veliko trdega dela, preden se bomo lahko odločili, ali je projekt dober in ga pričeli izvajati; če pa se bo izkazalo, da za Ferralit ni sprejemljiv, bomo seveda od projekta odstopili,« pravi Anton Savorgnani direktor Ferralita.

Anton Savorgnani

V ŽALCU BODO GRADILI BLOK

Krajevni dejavniki v Žalcu že dalj časa opozarjajo na neskladen razvoj družbene stanovanjske izgradnje in potrebne ostale infrastrukture. Prav zaradi tega so se krajani odločili tudi za uvedbo samoprispevka, da bi probleme, ki postajajo vedno bolj kritični, vsaj nekoliko ublažili. Trenutno poteka izgradnja vrtca, ki pa je upočasnjena zaradi pomanjkanja sredstev. Na zboru kraja-

nov, ki se ga je žal udeležilo le okrog trideset krajanov, kar očitno kaže na precejšnjo nezainteresiranost, so zlasti opozorili na probleme v šolstvu, otroškem varstvu, požarno ogroženost, onesnaženost zraka, pomanjkanje pitne vode in na nerazvito hišno samopopravo. Pobuda, naj bi gradnjo bloka preložili, dokler ne bi rešili vsaj največjih problemov, žal, ni bila sprejeta. Med drugim

je Konunalno podjetje izdalo soglasje za vodovodni priključek in s tem zagotovilo, da stanovalci ne bodo trpeli pomanjkanja pitne vode.

In ker so bila izdana vsa potrebna soglasja, se bo gradnja prvega niza v katerem bo 43 stanovanj, nadaljevala. Predstavniki stanovanjske skupnosti pravijo, da bodo vsa stanovanja namenjena izključno občanom žalske občine, iz solidarnostnega fonda pa mlajim družinam in strokovnjakom, ki jih še kako potrebuje naše združeno delo. Na seji skupščine krajevne skupnosti Žalec

so predstavniki izvršnega sveta podprli prizadevanja za usklajen razvoj in zagotovitev najunijnejših pogojev za življenje in delo krajanov. Krajevni dejavniki so opozorili tudi na probleme hišne samouprave in odnosa do družbenega premoženja, ki jih bo treba v sodelovanju s stanovanjsko skupnostjo začeti hitreje reševati. Zadnji problemi v ulici Bačke Palanke, ko so stanovalci zaradi dolga Elektru ostali več dni brez vode, sedaj so problem rešili samo začasno, samo potrjuje upravičenost zahtev krajevne skupnosti. jk

Konrad Žilnik:**Herojeva življenjska pot**

16. februarja letos bi narodni heroj Konrad ŽILNIK praznoval jubilej — sedemdesetletnico. Tako pa nas nanj spominja obeležje na rojstni hiši in pa spomin na njegovo bogato revolucionarno pot.

Družina ŽILNIKOVIH je v Kapli živila skromno in delovno. Oče Viktor, invalid, je le stežka našel delo mizarja. Mati Ana je krpala družinske stroške z denarjem, ki ga je zaslužila kot šivilja. Sedemnajstletni Konrad pa bi se 1936. leta moral ozreti za službo. Sklenili so, da se preselijo v Niš. Od takrat dalje, vse do niza-jočih se tragičnih dogodkov, so našli svoj dom v hišici v Ulici carice Milice 14. Tam je Konrad gojil tudi bele angora zajce, s katerimi je imela veselje tudi vsa odrasla-joča mladina tistega okoliša. Oče Viktor je okrog hiše nasadil hmelj, napravil mizo in klopi. Tam je bilo zbirališče sosedov, večina delavcev.

Oče Viktor in mati Ana sta do-bila delo v Vojnem krojaštvu, sin Konrad v tovarni usnja. Znašel se je med številnimi komunisti, skojevcem in sindikalisti, ki so odločno vplivali na njegovo nadaljnjo življenjsko pot. Ko so novembra 1939 delavci tovarne usnja pričeli s stavko, so v stavkovni odbor izvolili tudi Konrada.

Februarja 1940 je policija aretirala več deset komunistov, skojevcev in pripadnikov revolucionarnega delavskega gibanja. Med njimi tudi Viktorja Žilnika. Policija je namreč odkrila, da je imel v svoji hišici tiskarno in skladišče partijske literature. Iz zapora je bil izpuščen 6. aprila 1941, ko so nemški bombniki razdejali Beograd.

Med tem, ko je bil oče v zaporu, je Konrad služil vojaški rok v stari jugoslovanski vojski, katere razpad je doživel močno prizadet, predvsem zaradi obnašanja oficirskega kadra.

V tem času so bile partijske vrste v Nišu močno zdesetkane zaradi vojnih dogodkov. Zato je Partijski komite KP Srbije v Nišu izvedel reorganizacijo Okrožnega komiteja KP. Član je postal tudi Konrad Žilnik. Bil je zadolžen za politično delo v tovarni usnja, med drugim pa še za izvajalca vojaških zadev. Prišel je z organiziranjem diverzantskih skupin, ki so kasneje postale jedro partijskih odredov.

Svojo prvo diverzantsko akcijo je skupina pod Konradovim vod-

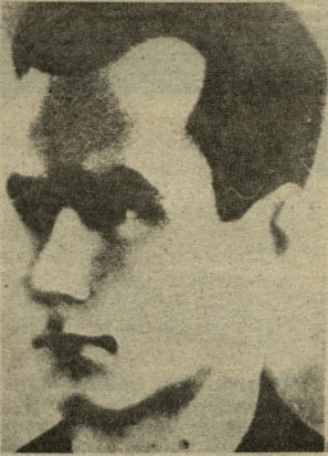
stvom izvedla 3. avgusta 1941 na hotel Park, kjer so imeli nemški oficirji svoj klub. V akciji je bilo ubitih nekaj nemških oficirjev, še več pa ranjenih. Že naslednjega dne je bil Konrad na Jastrebcu, kjer je kot član Okrožnega komiteja KPJ formiral Topliški partijski odred. Oktobra 1941 bi moral v odred odpeljati nekaj grafičnih delavcev iz Beograda, vendar so jih na poti napadli četniki. Napad so odbili, pri tem pa je bil Konrad ranjen v roko. Moral je kot ilegalec v bolnišnico. Da ne bi kompromitiral zavednih bolnišničnih delavcev, je odšel v oskrbo k ljudem, ki jim je zaupal.

Ko se je vrnil v Topliški partijski odred, je med borci uglel tudi nov obraz. Obraz mladega dekleta, ki ga je spremljal vse do smrti. To je bila Milica Šuvaković-Maša, novinarka iz Beograda, ilegalka. Čeprav je bila med mladimi ljubezen takrat strogo prepovedana, povrh vsega pa je bil Konrad tudi partijski funkcionar, je vodstvo odreda malce popustilo. Konrad in Milica sta bila prvi par, ki je sklenil partijski zakon v tem delu Srbije.

Toda Konrad je moral z odredom iz akcije v akcijo. Vrstili so se spopadi s četniki, lojčevci, nedičevci in bolgarskimi sovražnimi enotami. Moral je skrbeti za moralo med borci. Spoštovali so ga, ker so vedeli, da je neizprosen, vendar razumevaajo in pravičen. Kot ostali borci je tudi on hodil v opankah, »šajkači«, brez-rokavniku iz kože. V začetku 1942 je bil imenovan za namestnika komandanta in sekretarja partijske organizacije Ozrenskega partijskega odreda.

Po vseh vaseh so ga imeli radi. Čestokrat preplašeni zaradi divjanja četnikov in drugih oboroženih sovražnih vojsk so imeli praznik, kadar je prišel mednje Konrad in jim vival pogum in vero v bodočnost. Čestokrat so v odred javljali, kje se zadržujejo četniki, pi-rujejo ter nadlegujejo ženske. Odred je v takih primerih postal skupino borcev, da so četnike razgnali in ti se kasneje niso več upali vračati.

Februarja 1942 je postal komandant Ozrenskega odreda. Njegovi še živeči soborci pripovedujejo, da je v sleherni akciji bil njihov komandant Slobodan (Konrad) vedno v prvi vrsti. Borba s sovražniki pa ni vedno potekala z ognjem. Konrad je bil kot komandant izredno bistroumen tak-

Konrad Žilnik

tik. S skrivnimi manevri je znal pretkano izigrati sovražnika, odredu pa je ohranjal borce. Tako se je izmikal tudi hudim pritiskom bolgarske ofenzive junija 1942.

Leto 1942 je bilo usodno za ostalo družino Žilnik. Že leta 1941 so aretirali očeta Viktorja in ga v začetku 1942 ustrelili na Bubnju. Mati Ana je odšla k sinu v partizane. Bila je dobra in hrabra. Borci so jo imenovali Mamica. Marca 1942 je padla v sovražnikove roke. Nedičevci so jo predali Nemcem, ti pa so jo še isto leto ustrelili.

Bolgarski vojski so ob raciji zajeli še Konradovo ženo Milico. Predajali so jo iz zapora v zapor pod imenom Jovanke Popović. Njene prave identitete fašisti niso nikoli razvozljali. Dne 1. 8. 1942 je kot zapornica v bolnici rodila sina Želimira, kot simbol svobode in želje po miru. Uprava zapora je preko Rdečega križa poskrbela, da je bil otrok oddan v oskrbo neki družini. Ta pa ga je morala poslati v bolnišnico, saj je bil potreben posebne nege. Kasneje je zanj skrbel Miličina družina.

Sin Konrada in Milice Žilnik, ta otrok prvih partizanskih zakoncev v Srbiji, je danes znan jugoslovanski filmski režiser Želimir Žilnik, ki je diplomiral na dveh fakultetah in si je nabral veliko domačih pa tudi tujih priznanj.

1. februarja 1944 je skupina pod Konradovim vodstvom prešla

naraslo Nišavo. Borci so bili popolnoma izčrpani. Odločili so se za počitek v pastirski koči. Ob 10. uri dopoldne je stražar opazil nekega domačina, ki se je sukal okrog koče. Skupina je razumela situacijo in se umaknila iz koč, kajti domačin jih je prijavil bolgarski žandarmeriji. Nedo dolgo za tem so fašisti res obkolili koč in pre-reševali teren okrog njih, vendar na partizane niso naleteli. Ti so bili v nezavidljivem položaju. Komaj so pričakali noči, da so se oddaljili, vendar je okupatorska vojska že vedela za njihovo gibanje. Konrad je vedel, da je položaj brezizhoden. Oddaljil se je od svoje skupine, sprejel borbo in bil pri tem težko ranjen v stegno, tako da ni mogel več vstati. V stiski je odvrnil torbo s partijskimi dokumenti, da ne bi prišla v roke okupatorju. Teško ranjenega Konrada so četniki prenesli v vas Kozje in mu postavili stražarja.

Rane mu niso previli, pač pa so ga strahovito mučili. Vest o njegovem zajetu je z bliskovito naglico prispela v Beograd. V Kozje je bil poslan nek visok funkcionar Nedičeve Srbske prostovoljne straže in pričel zasliševati Konrada, vendar brez uspeha. Med tem se je rana grdo zagnojila, gangrena je napadla že tako izmučeno telo. Na predvečer 8. februarja 1944 je skupina četnikov komaj 25-letnega Konrada odnesla v vinograd izven vasi. Še in še so se nad njim izživljali, nazadnje pa prinesli sekuro, našli primeren štor in mu odsekali glavo.

Kmete, ki so jih četniki nagnali pokopat Konradovo obglavljeno telo, so pokop izvedli z veliko spoštljivostjo.

Po osvoboditvi so se narodi in narodnosti Jugoslavije poskušali vsaj delno oddolžiti Konradu Žilniku—Slobodanu. 6. julija 1953 je bil prodražen za narodnega heroja, leto dni kasneje pa so bili njegovi ostanke prenešeni v Niš in shranjeni v Grobnici narodnih herojev. V niškem parku ob Nišavi in Beli Palanki pa so postavljali spominska obeležja. Sola v kraju Kozje nosi njegovo ime, kakor tudi mnoge ulice mest v Srbiji.

Cveta MIKUŽ

Da ne pozabimo**Franjo Baš — naš rojak**

22. januarja 1899 se je v Kamenčah pri Braslovčah rodil Franjo BAŠ, znan slovenski etnolog, geograf, zgodovinar in muzeolog. Bil je profesor v Mariboru in dosegel, da je bil 1938 ustanovljen pokrajinski muzej v Mariboru, ki je bil odprt po letu 1947. Hkrati je skrbel tudi za ptujski muzej, leta 1950 pa so ga pritegnili v Ljubljano, kjer je bil dve leti šef odseka za muzeje in spomeniško varstvo na ministrstvu za znanost in kulturo, leta 1952 je postal ravnatelj Tehniškega muzeja, kjer je bil do upokojitve leta 1963. Umril je leta 1967.

Na filozofski fakulteti je predaval muzeologijo in spomeniško varstvo. Povezoval je kulturo, politično zgodovino, etnologijo, arheologijo, geografijo in muzeologijo. Bil je pojem človeka, ki pozna vso svojo ožjo domovino — Slovensko Štajersko, ki jo je prehodil po dolgem in počez.

Ob njegovi 90-letnici je zbral in izdal njegove spise sin Angelos Baš pod naslovom Prispevki k zgodovini severovzhodne Slovenije (Založba Obzorja Maribor, 1989). V teh izbranih zgodovinskih spisih najdemo spise o Štajerski in vzhodni Koroški, o Mariboru, Ptujju, Celju, Savinjski dolini in Posavju. V poglavju Celje, Savinjska dolina in Posavje je tudi poglavje Celjski grofi in njihova podoba, Gornjegrajsko na prehodu iz osemnajstega v devetnajsto stoletje, Kulturbund v Celju med dvema vojnama in za narodnostnih bojev v brežiškem posavju.

Že naslovi opozarjajo na vsebino sestavkov. V sestavku o Gornjem gradu opozarja na slabe zdravstvene razmere. Navaja, da so pod patronat in odvetništvo gornjegrajske gosposčine spadale tudi župnijska cerkev Braslovče, Št. Janž na Vinski gori, St. Andraž, Gomilsko, Vransko, Št. Pavel pri Preboldu, Griže, Sv. Jurij ob Taboru. Avtor opisuje tudi bivališča kmetov, ki so bila deloma zidana, deloma lesena in podzidana. Gospodarska poslopja so imela redno zidane temelje in nove stavbe so začele nadomeščati stare lesene stene z novimi, kamnitimi. Ali promet; ta se je gibal po cesti, ki se je od državne, glavne ceste odcepila pri Št. Rupertu v Savinjski dolini, šla preko Malih Braslovč na deželni most čez Savinjo pri Letušu... Do Prihove pri Mozirju je cesto vzdrževal Žovnek. Obe gosposčini, tako Žovnek kot Gornji grad, sta vzdrževali cesto s tlako podložnikov, ki so morali sorazmerno z velikostjo svojih posestev opravljati vožnje ter ročno cestno tlako.

Delno je bilo območje Sp. Savinjske doline že v prejšnjih stoletjih vezano na Gornji grad. To izpričuje tudi pismo Mihaela Marina, plemenitega Schonbachla, ki je imel pravico do kravnega sodstva. Dne 3. 11. 1646 je poslal iz Gornjega grada poročilo v Celje, da je v Gornjem gradu kuga, bil pa je tudi lastnik gradu v Seščah, ki pa se ni ohranil.

Ob zaključku omenimo še listino, ker ravno omenjamo Braslovče, iz leta 1467, s katero je dr. med. Marquard Stelling zapustil minoritskemu samostanu v Ptujju svojo knjižnico, svojo hišno lekarno pa celjskemu samostanu. To hišno lekarno je imel v Braslovčah, kar pomeni, da so imele Braslovče v 15. stol. svoje- ga zdravnika.

Vrnilo se k zgodovini Severovzhodne Slovenije. V tem sestavku smo skušali opozoriti na knjigo, ki odkriva marsikaj. Odkriva srednji vek, delovanje nemške manjšine v Celju, ki se je med obema vojnama pripravljala na zaslužjenje slovenskega naroda, pa še kaj — vredno prebiranja.

Franci Ježovnik

PD Zabukovica**Planinski večer
v besedi in sliki**

Ob zaključku leta in v prvih mesecih naslednjega leta planinci običajno pregledajo svoje delo. Tokrat so ugotavljali, kako živi Savinjska planinska pot, ki vodi po obrobju naše doline in se povzpne na Šentjungert. Že ob odprtju tamkajšnje koče so ugotavljali, da zadnja leta ni večjega obiska šolske mladine, ki pa se žal vse manj udeležuje tudi ostalih pohodov, med drugim tudi pohoda po poteh štirinajste divizije od Dramelj do Žič.

Savinjsko planinsko pot je doslej prehodilo 1322 pohodnikov; od tega 920 ali 69,6 % iz MDO Savinjska (celjska regija), 313 iz ostalih slovenskih planinskih društev ali 23,7 %, 82 iz ostalih republik in šest iz tujine. Veliko in malo ob dejstvu, da je zadnje čase med njimi vse manj šolske mladine. Zakaj tako? Ali ne bi bilo prav, da mladi spoznajo tudi okolje, v katerem živijo?! Organizatorji se trudijo, da bi v pot vključili tudi koče, ki so bile odprte po letu 1972, radi pa bi izdali tudi nov vodnik, saj je stari pošel. Žal vse delo preveč leži na posameznikih. Razveseljivo je, da predvsem to,

da se od leta 1972 vodi evidenca o pohodnikih, ki so pot prehodili. Mogoče bo nekoč služila tako kot stare vpisne knjige na Šentjungertu, v katero sta se leta 1882 vpisala nek grof in grofica, med podpisniki pa je tudi več znanih imen. Ohranjeni so stari zapisi, žal med njimi ni tistih v letih od 1968 do 1972, ko tudi ni vpisnih knjig, ki so bile prinesene na Goro ob otvoritvi Savinjske poti, izginil pa je tudi spominski žig. Tudi vpisne knjige na gorah so del kulture nekega naroda, zato se moramo vprašati, kaj je torej z našo kulturo?

Druga pot je Pot po poteh Vinske gore, ki je bila odprta leta 1983, člani planinske sekcije TVD Partizan Vinska gora pa so vanjo vložili 1200 ur prostovoljnega dela, poteka mimo propadajočih osamljenih mlinov in spomenikov padlih v NOB. V petih letih je pot prehodilo 540 pohodnikov. Število pa bi lahko bilo še večje, če bi za pot znali navdušiti tudi šolsko mladino, ne glede na to, da ima pot enega najboljših vodnikov planinskih transverzal.

F. Ježovnik

**SEDAJ SE BODO LOTILI KOČE NA
BUKOVICI****Bukovca odprta vsako soboto in nedeljo**

Med največje uspehe v preteklem letu uvrščajo žalski planinci novo planinsko postojanko na Šentjungertu. Pravijo, da je dobro obiskana, s tem pa sta njihov trud in prostovoljno delo najbolj poplačana. Zaradi del na tej postojanki so zastala dela na Bukovici. V letošnjem načrtu pa so dali prednost nadaljevanju izgradnje koče na Bukovici in če bodo načrte uspeli tudi uresničiti, bodo v novi koči prve goste speli že oktobra. Čeprav so člani žalskega planinskega društva precej časa namenjali gradbeni dejavnosti, pa ostale s tem niso zanemarjali. Tako so pripravili že tradicionalni planinski tabor, udeleževali pa so se tudi številnih pohodov. Prav za pohode in izlete je pri članstvu največ zanimanja, zato jih pesti pomanjkanje vodnikov. Precej dela jih čaka na markacijskem področju, trenutno imajo le dva markacista. Posebno skrb namenljajo podmladku, zato pričakujejo več sodelovanja z osončno šolo, s sosednjo v Petrovčah pa že dobro sodelujejo. Ne kaže namreč prezreti, da je pomemben del vzgojnoizobraževalnega procesa tudi ta dejavnost. Posebno skrb bodo namenili tudi obveščanju, v svoje vrste pa vabijo vse, ki ljubijo sprostitve v naravi in preživljanje prostega časa na boljšem zraku, kot ga uživajo v mestu. Krajanom so torej odprta vrata planinskega društva vsako sredo popoldan v bivši Šarlavovi hiši v športnem centru.

jk

Planinski kotiček**Na planinskih poteh
vse manj mladih**

Po dolgem času so planinci PD Zabukovica organizirali v Grižah planinsko predavanje. Alpinist Polde Felician je v sliki in besedi prikazal lepote Savinjskih Alp in različne alpinistične vzpone v Severni Ameriki.

Planinsko predavanje, lahko rečemo planinski večer, je bil posebej raznim planinskim jubilejem, saj letos planinci praznujejo 95-letnico ustanovitve Savinjske podružnice SPD, leta 1919 pa je bila v Žalcu ustanovljena sekcija tega društva. Praznujejo tudi 86-letnico markacije prve planinske poti na Goro Oljko in še vrsto drugih jubilejev.

Ta planinski večer so planinci svojim članom za neutrudno delo v društvu izročili častne znake; tako zlati častni znak Planinske zveze Slovenije, ki ga je prejel Matija Kajtna, dolgoletni predsednik društva; srebrni znak PZS Zorki Godler in bronasti Silvi Čulk, Adiju Zakonjšku, Vidi Tra-

tar, Pavlu Razboršku, Adolfu Povaleju, Vinku Ferjucu, Konradu Križniku in Borisu Čilenšku. Že prej, ob proslavi mladinskega odseka so prejeli srebrni častni znak Milan Polavder, Magda Ježovnik in Srečko Čulk, na predavanju v Matkah pa je prejel bronasti častni znak Marjan Rednak, medtem ko sta v okviru sekcije v delovni organizaciji prejela srebrni častni znak Srečko Čulk, ml., bronastega pa Maja Marinovič.

Hkrati so ta večer podelili tudi različne značke za prehojene planinske transverzale, uvodoma pa je bilo poročilo, ki navaja, da so člani PD Zabukovica doslej prejeli že 361 značk Savinjske poti, 131 Zasavske in 105 Šaleške planinske poti, hodijo pa po 80 transverzalah, le 43 pa jih je opravilo Vinskogorsko pot. Ob zaključku sta Matjaž Čulk in Martina Goričan prejela še zlata znaka Pionir planinec.

F. Ježovnik

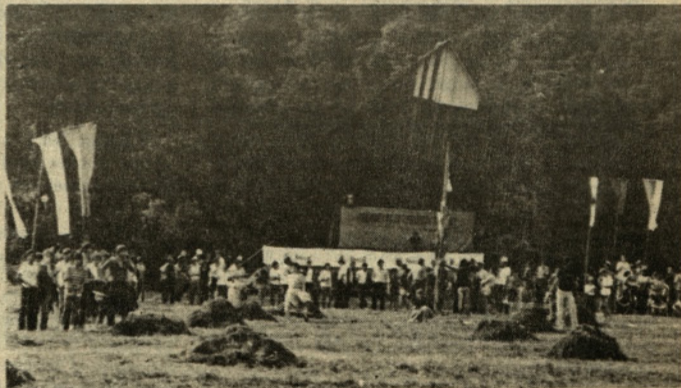
Koledar planinskih prireditvev za marec

Planinska društva občine Žalec vabijo ljubitelje planin na zimski pohod na **SNEŽNIK, ki bo 11. marca**. Skupni prevoz organizira Planinsko društvo Polzela, ki zbira tudi prijave, in sicer do 1. marca.

Planinsko društvo Zabukovica pa bo organizator skupinskega prevoza na tradicionalni pohod na **POREZEN, ki bo 26. marca**. Prijave zbira Milan Polavder, PD Zabukovica, do 15. marca.

Ob dnevu žena vabijo planinci PD Zabukovica planinke, da se udeležijo pohoda žena na **HOM, ki bo 5. marca**.

V marcu bo PD Polzela organiziralo **TEDEN PLANINSTVA**. Vabljeni! Koordinacijski odbor PD občine Žalec

**Komu mar kulturna
dediščina?****Da je bil kozolec potreben obnove, smo opozorili že leta 1984**

Predstavniki Turističnega društva Vransko so več let opozarjali in si prizadevali, da bi kozolec pri graščini Podgrad ohranili, saj je, tako sedaj že lahko zapišemo, pomemben pomembno kulturno dediščino, bil pa je tudi zaščiten. Žal pa je kozolec doživel usodo kot že mnogi kulturni spomeniki, moral je kloniti logiki socialistične gospodarnosti. In ker delavci Turističnega društva niso imeli drugega kot voljo, za odgovorne v

kmetijski delovni organizaciji pa so pomembna predvsem sredstva, je od kulturnega spomenika ostal samo še kup gradbenega materiala in spomin na ta objekt. Po mnenju kmetijev pa so se za rušenje odločili tudi zaradi varnosti, saj bi lahko prišlo tudi do nesreče. Tako si turistični delavci lahko sicer nadebudeni slogan »Iščemo dobrega gospodarja«, vtaknejo samo še za klobuk.

jk

V GORAH V ZIMSKIH RAZMERAH

Že večkrat sem napisal nekaj vrstic o varnosti v gorah, ker mislim, da radi hitro pozabimo na tisto, kar nas čez čas veliko stane.

Ko sem pred dnevi bral v časopisu, da je prišlo do nesreče — zdrsa v gorah (Savinjčan), sem se ponovno odločil, da napišem — pridam vrstice kot napotek tistim, ki bodo odhajali v gore v zimskem času.

Odlučini niso datumi — meseci, ampak resnične razmere. Če je januarja gora kopna in sije toplo sonce, bo naš izlet lahko tudi podoben jesenskemu ali pomladnemu s tem, da je potrebno misliti — paziti, ker je dan krajši, koče so zaprte ipd.

Vodnika mora spremljati misel na povečane nevarnosti mraza, padavin, ledenih plošč na poti, megle ter drugih nepredvidljivih nevarnosti.

Zavedati se je potrebno še predvsem objektivnih nevarnosti, kot so spoznka, ledena in zasnežena tla.

V zimskem času v gorah ni veliko ljudi, če se nam primeri neugoda, le redko lahko računamo na pomoč mimoidočih, kot je to primer poleti, ko je ljudi v gorah veliko več.

V zimskem času gredo v gore le izkušeni planinci in to v skupinah, nikoli se ne odločajo, da gredo sami. Posledice mraza in vetra v gorah so za marsikoga usodne, ker večina ljudi ne ve, da je nekaj povsem drugega — 10° C pri brezvetrju, kot pri vetru 70 km na uro, ko se telo ohlaja, kot če bi bilo — 36° C.

To pomeni, da moramo biti previdni, da moramo imeti v nahrbtniku vselej tudi zaščitno ogrinjalo zoper veter.

Vsem tistim, ki se bodo odpravili v zimskem času v gore, želim, da upoštevajo navodila izkušenih planincev — vodnikov. Prepričan sem, da se boste imeli lepo, če bo tudi v vas osebno tudi del tega, kar sem napisal v nekaj vrsticah. V letu 1989 vam želim SREČNO v gorah.

A. Vidmajer

Komunala Žalec

Napovedujejo omejitve porabe vode, če padavin še ne bo

Letošnja suša bo zapisana v stoletni koledar kot ena najhujših. V žalski občini je glede na razmere oskrba z vodo še v mejah normale, toda voda na nekaterih območjih priteka v vse tanjših curkih in kaj lahko se zgodi, da bomo kmalu brez vode. Na žalski komunali trdijo, da bo vode dovolj še v drugi polovici meseca, in če do takrat ne bo padavin, lahko pričakujemo omejitve porabe.

Po besedah direktorja Komunale Žalec, Andreja Zakonjške je čudno, da vode še bolj ne primanjkuje, ker štiri mesece ni bilo pravih padavin. Žalec je sredi tega meseca še imel vodo, občasno pa je zaradi slabšega pritiska slabše pritekalo na delu Mirosana, Šešč, Škafarjevega hriba in na Zaloški gorici. Več problemov

je na drugem največjem sistemu Polzeli, kjer je vode občasno primanjkovalo. V Grižah, Pirešici, Letušu in na Vrnskem je vode dovolj, in kar je neverjetno, na Vrnskem je voda sredi februarja še tekla čez rezervoar. Tako vsaj trdi Andrej Zakonjšek. Da bi bilo vode dovolj čim dlje, so okrepili delo dežurnih služb, veliko so naredili za sprotno obveščanje in seznanjanje, kako zmanjšati porabo.

Zajetja vode v žalski občini so dovolj velika za normalne vremenske razmere in na Komunali vedo, da je najdražja tista voda, ki je ni. Zato imajo v načrtih dograditi in izpopolniti vodovodne sisteme. Že v začetku pomladi bodo priključili črpalnice v Vrbju, s pretokom 30 do 50 litrov na sekundo. Delajo ga na podlagi študij in

če je toliko vode ob suši, je bo ob ugodnejši razmerah kvečjemu več. Več vode si obetajo še z obnovljenimi vodovodnimi sistemi in za letos imajo v načrtu še povezavo med Vrnskimi in Taborom. Ves potreben material, v vrednosti 400 milijonov dinarjev, že imajo.

Kot pravi Andrej Zakonjšek, imajo vse potrebne dolgoročne plane za gradnjo vodovodov. Proučujejo možnosti vrtnanja v skalne masive, kajti le-tako bodo dobili manj oporečno podtalnico. V dolini je namreč podtalnica problematična, zaradi njene vse nižje gladine in ker je namreč to intenzivno kmetijsko območje, kjer se uporabljajo precejšnje količine mineralnih gnojil in pesticidov, jo je tako nemogoče ustrezno zaščititi.

—mn.

Zrak v Žalcu je tak kot v Celju, torej slab!

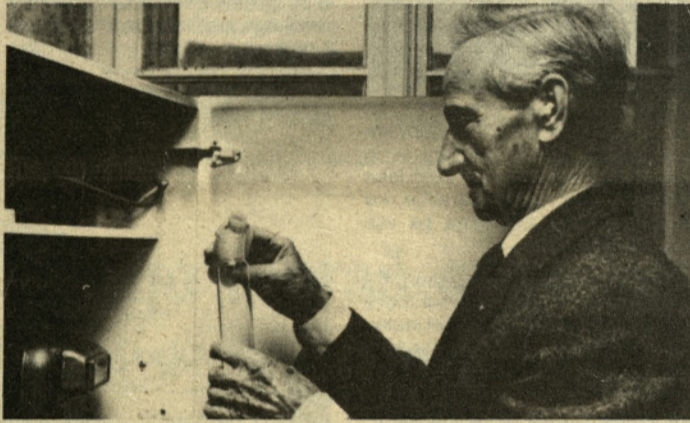
Nekoč zelena Savinjska dolina zaradi industrijske onesnaženosti ni več tako lepa in mikavna kot nekoč. Zrak postaja nasičen z industrijskimi primesmi, te pa se stapljajo tudi v podtalnice v zemlji. Za marsikoga je neverjetno, da je zrak danes v Žalcu že podobert zraku v industrijskem Celju.

Le malo Savinjčanov ve, da imamo v Žalcu že vrsto let hidrometeorološko postajo, ki meri nasičenost zraka z industrijskimi delci. To pomembno delo nad vse vestno že 10 let opravlja Edmund Božiček, šolski ravnatelj v poklju. Vsako jutro med sedmo in osmo uro zjutraj na napravi, ki jo ima pritrjeno na oknu sobe, na posebnih filterih pregleda, kolikšna je onesnaženost zraka in ugotovitev sproti pošilja na ustrezno odgovorno mesto v Ljubljano.

Edmund pravi, da se razmere glede ekologije slabšajo in to velja tudi za ekološko čistost celotne Savinjske doline.

Posnetek kaže Edmunda Božička ob omenjeni napravi.

TK. L. foto: L. Korber

Svinjak ali stanovanje

Kdo stanuje v novih stanovanjskih blokih in kdo je za takšno stanovanje odgovoren, je na zboru krajanov vprašal krajan predstavnik stanovanjske skupnosti.

Odgovor je bil takšen, kot smo ga že navajeni in smo ga že tudi večkrat slišali. Vemo za nemogoče stanje, vendar smo nemočni, odgovorni pa so predvsem hišni sveti.

S formalno-pravnega vidika je to tudi res. Kultura stanovalcev je na zelo nizki ravni, so še pristavili predstavniki stanovanjske skupnosti. Pa si pogledjmo nekater

tere podatke. Lastniki stanovanj so organizacije združenega dela, nekaj manj kot polovica je solidarnostnih stanovanj (600), etažnih lastnikov pa je 94. Ti podatki veljajo za Žalec. Solidarci niso samo reveži in ljudje brez kulture, so zatrjevali predstavniki stanovanjske skupnosti, res pa je odnos pri večini na nizki ravni. Ne kaže dvomiti v to ugotovitev, ker pa nihče nima natančnih podatkov, nekateri dvomi in zaskrbljenost le ostajajo. Lastniki stanovanj bi morali temeljiteje pretehtati, komu dajejo stanovanje, pa vanj tudi kdaj pokukati, kar še po

sebej velja za upravljalce, ki bi ravnati morali temu vprašanju namenjati večjo skrb. Hišni sveti so očitno neučinkoviti, pa tudi nemočni, zavest in kultura stanovalcev pa »na psu«. To namreč dokazuje porazno stanje v posameznih blokih. Nihče pa ob tem namreč ne pomisli, da je za obnovo in vzdrževanje potrebno namenjati precejšnja sredstva, predvsem pa sta blok in njegova okolica zrcalo stanovalcev pa tudi zrcalo mesta. Upravičeno pa se jezijo stanovalci nad komunalci, ki jim zelenice nenehno razkopavajo in pustijo neurejene. jk

Primer urejenosti okolja v Kidričevi ulici v Žalcu gotovo ni zgleden

Komentiramo

Ponekod v Savinjski dolini ljudje že bijejo plat zvona, ker jim zmanjkuje zdrave pitne vode. Z vodo imajo težave v Sempetru v Savinjski dolini, na Polzeli, v Taboru, Preboldu pa tudi v Grušovljah in še v nekaterih zaselkih.

Problem, na katerega potrošniki vse glasneje opozarjajo, je v tem, da zaradi dolgotrajne suše iz pip prihaja vse manj vode in je še tista, ki je ljudem na voljo, vse bolj onesnažena z industrijskimi izplakami pa tudi z mineralnimi gnojili in škropivi, ki jih kmetje uporabljajo, da bi dosegli večje pridelke. Pomeni, da do potrošnikov prihaja oporečna voda.

Problema ekološko nečistih voda se v Savinjski dolini zavedamo že nekaj časa in sedaj trka in grozi potrošnikom vode, da bo treba ustrezno ukrepati, da bi v danih pogojih zagotovili čisto vodo. Problem ekološko neustrezne vode se pojavlja zlasti ob dolgotrajnih sušah, ko naravni vodni viri usihajo.

Pogoj, da bo v vodovodne cevi prihajala čista voda brez škodljivih primesi, pa bo uvedba zaščitnih pasov. Pomeni, da zamlje na tem zaščitnem pasu kmetje ne bodo smeli gnojiti z mineralnimi gnojivi pa tudi ne uporabljati škropiv za zaščito rastlin, da bi zaščitili podtalno vodo. Le tako bo podtalna voda ostala ekološko čista in primerna za ljudi in živino.

To kajpak ne bo moč lahko razrešiti, zato bo potrebno, da bi kar najhitreje sedli za skupno mizo komunalci, kmetje, inšpekcijske službe in ne nazadnje predstavniki občine.

Stara resnica je, da ima Savinjska dolina dovolj vode, to je vodnih zajetij oziroma izvirov in to še zlasti velja za Zgornjo Savinjsko dolino, pa tudi za kraje pod Mrzlico. Tu je dovolj vodnih izvirov ne le za preskrbo Žalca in ostale doline, marveč tudi za Celje s 40.000 prebivalci. Gre zgolj za to, kako in kdaj zagotoviti potrebna sredstva za ureditev vodnih zajetij in napeljave dovolj velikega vodovodnega omrežja?

Seveda pa je zdravo pitno vodo možno pridobivati tudi iz Savinje v njenem zgornjem toku, to je vse do Letuša, kjer so vode ekološko še primerne za ljudi in živino. Možnost boljše preskrbe z vodo se ponuja tudi na območju Tabora, skratka s pripravami bi kazalo pričeti bolje danes kot jutri.

Ob vsem ne bi smeli pozabiti, da gre v tem delu Slovenije za razvito kmetijstvo, ki brez vode ne bi moglo napredovati. Spomnimo se zgolj na proizvodnjo mleka in mesa ter druge vire hrane, ki prihaja iz naše doline. Časa za premišljanje ni ostalo veliko, prej bi lahko rekli, da je bika potrebno zgrabiti za roge, da bi ljudem in živalim omogočili pogoje za življenje.

Lojze Trstenjak

Pohvala in graja

Delavci Komunale so v tem času, ko nas pesti suša, še bolj izpostavljeni odgovornosti za preskrbo z vodo in odpravljanje okvar, s katerimi pa se ne srečujejo samo sedaj. Dejstvo je, da je omrežje dotrajano in so okvare vse bolj pogoste. Za to morajo delavci komunale biti nenehno pripravljene za odpravljanje okvar. Njihovo delo ni lahko, saj je izpostavljenost vremenskih razmeram. Prav zaradi tega si zaslužijo pohvalo, čeprav tudi kritiki ne manjka. Te upravičeno letijo predvsem na dosegljivost izven delovnega časa oziroma za čas dežurstva. V Komunali pravijo, da bodo kmalu rešili ta problem z UKV zvezo. Primer, ki se je zgodil v soboto, 11. februarja, ponoči v Žalcu, pa tudi zveze ne bodo rešile. Krajan Žalca je namreč obvestil Postajo milice, da je v Ulici talcev počila vodovodna cev. Dežurni delavec Komunale je odklonil zahtevo po odpravi napake, čeprav je v tem sušnem obdobju treba varčevati z vsako kapljo vode. Še manj je razumljiv odnos odgovornega delavca v Komunali, ki ni bil pripravljen posredovati, ampak se je celo hudoval nad delavci milice, ki so mu kalili nočni mir. Vsakršen komentar na takšen odnos je bila izrečena delavcem Komunale, ker niso hoteli ukrepati v Taboru, ko jih je krajan obvestil, da voda teče mimo rezervoarja. V tem primeru ni šlo za napako, voda je namreč odtekala zaradi viska, ki se sicer večkrat pojavi.

Anketa o okolju

Potrckajmo na svojo vest

Še smo neodgovorni

Sredstva javnega obveščanja pogosto objavljajo novice o onesnaževanju voda, zraka in sploh človekovega bivalnega okolja. Vsega tega gotovo ne bi bilo v takšni meri, ko bi se bolj zavedali posledic nepremišljenega in neodgovornega obnašanja do okolja. Pogledjmo samo naše reke, ki so še pred desetletji bile polne življenja, danes pa je njihova podoba bistveno drugačna. Tudi gozdovi niso več oaza zelenja, svežega zraka in miru. Pogledjmo samo kupe odpadkov v gorah, ob potokih in druga odlagališča smeti, ki so jih izbrali ljudje brez najmanjšega spoštovanja narave. Če pa k temu pridamo še podatke o onesnaženosti zraka z žveplovim dioksidom in drugimi primesmi, potem je znak za alarm več kot potreben. Kaj o okolju menijo naključno izbrani občani, pa v naslednjih vrsticah.

Franjo Špoljar

Jolanda Stergar

FRANJO ŠPOLJAR, poštar: »Mislim, da se vse premalo zavedamo, da je čisto okolje naša skupna skrb in naloga. Prav zato se preveč mačehovsko obnašamo do narave in njenih lepot. Prvenstveno bi moral vsak posameznik najprej počistiti pred svojim pragom, vendar ne tega potem dati sosedu, ampak tja, kamor spada. Na svojih poteh med opravljanjem službe, pa tudi sicer, me marsikdaj zbode v oči kup nesnage, ki so jo povzročili ljudje s pomanjkljivo kulturno zavestjo. Sem za stroge kazni, a hkrati tudi za vzgojo ljudi, ki se mora pričeti že pri najmlajših...«

JOLANDA STERGAR, medicinska sestra in vzgojiteljica: »Prav strah nas je lahko prihodnosti. Če bomo z okoljem tako ravnali, kot sedaj, potem ni daleč čas, ko bomo morali nositi zaščitne maske. Zrak, voda, pomembni sestavini obstoja življenja, sta že mnogokrat oporečna. Vse več je ljudi z boleznijo dihal in skrajni čas je, da nekaj storimo zase in zanamce, saj bomo prej ko slej uničili sami sebe. Vzgoja otrok je prva stopnička pri ustvarjanju kulturne zavesti in s tem tudi odnosa do okolja. Sama se trudim, da vzgajam mladež v tem duhu in upam, da se bo pozneje tudi poznalo, da naš trud ni bil zaman...«

IVAN MAČEK, samostojni obrtnik, tapetnik: »Tako posameznik, kot družba v celoti bi morali resneje reševati to pereče

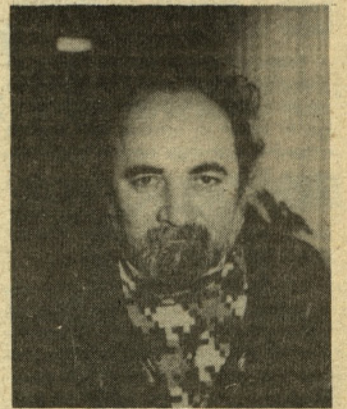
vprašanje od katerega je odvisno naše zdravje in življenje. Nizki vodostaji v tem času razkrivajo vse mogoče nesnago, obrežja so polna plastičnih vrečk, obrobja gozdov, grap pa polna divjih odlagališč odpadkov, ki odslikavajo naše neodgovorno ravnanje z naravo. Poseben problem pa je industrija, ki marsikdaj nima ustreznih čistilnih naprav in spušča v rečna korita vrsto strupenih snovi, v zrak pa iz svojih dimnikov še razne druge strupe, ki močno naenajajo naše gozdove — tovarne kisika. Bije nam plat zvona in če ne bomo ostreje ukrepali in kršilce tudi kaznovali, potem se nam slabo piše...«

PETER HAUER, delavec v SIP Šempeter: »Človek se mora zgroziti ob vsem tem onesnaževanju zraka, vode, gozdov... kljub temu pa se še vedno obnašamo neodgovorno do svojega življenjskega okolja. Bodisi kot posameznik ali družba kot celota. Marsikaj bi morali spremeniti v sebi in naši zavesti, da so le čisto okolje, zrak in voda pogoj za zdravo in ustvarjalno življenje. Pogosti pomoči rib v naših rekah, umiranje gozdov in izumiranje določeni drevesnih vrst in povečana obolenost prebivalstva so opozorila, ki terjajo učinkovite akcije. Žal pa ob vsesplošni krizi, revščini tudi sanacija okolja ostaja vprašljiva...«

DARKO NARAGLAV

Ivan Maček

Peter Hauer

Najlepši letni čas kliče...

Hvalevredna lastnost zime je, da s svojim snežnim pokrovom vsaj za nekaj časa skrije očem najhujšo nesnago in vseh vrst odpadno kramo, ki jo je po vsej »moji deželi« najti že skoraj na vsakem koraku. Letošnja mila zima nam je v tem pogledu ostala marsikaj dolžna in zato je poziv komisije za ocenjevanje urejenosti okolja in ugotavljanja nepravilnosti pri Turističnem društvu Žalec začel trkati na našo vest bolj zgodaj z eno samo veliko željo:

- Ne dopustimo, da nas bodo zadušili gradbeni odpadki, papir, polivinil, steklenice, smeti... Vzemimo v roke grablje in lopato, pograbimo vso nesnago in z njo pogumno v kante za smeti, kontejnerje in na odpad. Bodimo vztrajni pri čiščenju skozi vse leto!
- Urejajmo gredice, zasadimo okrasno grmičevje in na vsakem oknu, polici, pred zgradbo naj bo kakšen cvet, — viseče pelargonije, nageljni, »smrčki«, bršljanke, vodenke...
- Po možnostih obnovimo fasade, tembolj je to potrebno tam, kjer te »cvetijo« kot kakšne bodeče neže. Vemo, da je to v teh težkih časih privatnim domačijam skorajda nemogoče uresničiti v doglednem času, menimo pa, da bi kaj več pri tem lahko opravili lastniki poslovnih stavb.

Kdor ljubi čistočo in cvetje, smo prepričani, da se bo našemu pozivu odzval.

Turistično društvo Žalec

Arzenškove gravure doma in na tujem . . .

Adi že dvajset let z uspehom razstavlja tudi v Švici

Adi Arzenšek je pristen Savinjan, ki se je s svojimi gravurami v povojnih letih lepo uveljavil doma in na tujem. Svoja dela razstavlja širom Evrope, največ pa v Švici, kjer si je pridobil velik krog ljubiteljev njegovih umetnin. Takšna, zelo dobro obiskana je bila tudi jubilejna razstava njegovih del v znani galeriji Burkartshov, s katero je umetnik obeležil dvajsetletnico svojega razstavljanja oziroma delovanja v Švici. Adi je imel v tem obdobju kar 120 samostojnih razstav, to ga uvršča v sam vrh prizadevnih in uspešnih slikarjev v naši dolini.

Na omenjeni jubilejni razstavi je prikazal 64 del — nekatera je naredil tudi v Švici — in treba je pri tem zapisati, da je tudi ta razstava požela splošno priznanje številnih obiskovalcev. Bilo je tudi lepo število njegovih znancev — ljubiteljev njegovih umetnin. Poleg posameznikov so si njegovo razstavo ogledale številne skupine, skratka, Adi Arzenšek je na sicer zahtevnem tržišču v Švici kot umetnik že pognal krepke korenine.

Kaj predstavljajo njegova umetniška dela, je med drugimi lepo zapisal naš znani umetnostni kritik Andrej Basin. Basin ugotavlja: vrnimo se k začetkom Arzenškovega delovanja. Začel je z risbo in ji dal prednost pred barvo, z risbo, ki napolnjuje prazen prostor, ta pa učinkuje, če ostane neporisan, kot tema simbolične praznine. Sredi te praznine je Adi razpredel svoje sanjsko-vizionarne mreže, polne nemira, moraste množice, ki je rasla iz niča v fantastične prizore živalskih in polčloveških prikazni. Zlasti drobni, mali formati folij in listov so pomemben del Arzenškove poetike in upodabljanja neskončnosti, njen del pa je tudi sodobnik, čeprav ga bremenijo vsakršne motnje in psihične travme, hkrati pa se predaja užitkom lastnega mikroorganizma.

Temeljno likovno spodbudo in vodilo je Adi Arzenšek vsekakor

našel v srednjeveških rokopisnih miniaturah, v minucioznih ikon-skih predstavah bizantinske umetnosti. Toda tak Adijev ikonografski svet ni statičen, giblje se, ni ostal sakralno zazrt v svoj predstavnosti in pomenski arsenal: značilne krožne forme, ki jih je Arzenšek očitno vzel iz vzdolžnega ikonopisa, mu pomenijo simbol mehko, stremiljenja (po) polnosti in enovitosti. Arzenšek si pri tem očitno prizadeva, da postane likovna struktura in tekstura polni, sijajni, močni, prekipajoči, pripovedni, toda še zmeraj v razponu prehoda risbe k sliki in ne narobe. Tega se v Adijevem izrazu polno zavedamo, da

je v tem smislu svoje izrazne možnosti opravičil do kraja.

Adi Arzenšek je bil v minulemu letu na študijskem potovanju v Mehiko, od koder je prinesel ne le veliko slikovitih motivov, marveč tudi inspiracij za delo.

Čeprav Adi Arzenšek kot slikar in umetnik veliko potuje po svetu, polno živi s svojo Savinjsko dolino in tudi finančno pomaga pri izgradnji tega ali onega objekta. Tako je pred kratkim namenil za otroški vrtec 50 milijonov st. dinarjev, prizadeva pa si tudi, da bi v Žalcu slednjič zgradili kopalnišče, kar bo največja pridobitev za mlade.

Lojze Trstenjak

Pred muzejem v Meksiku Cityu

Rad ostani, kjer pojo, hudobni pesmi nimajo

Franc Tominšek-sedemdesetletnik

Bilo je nepozabno megleno popoldne. V kuhinji je dišalo po spuščeni svinjski masti. Sedel je za mizo in me čakal. Vedel je, da pridem.

»Zunaj imam delo!« je dejala njegova žena in odšla. Lahko bi ostala in pomagala obuditi marsikateri spomin.

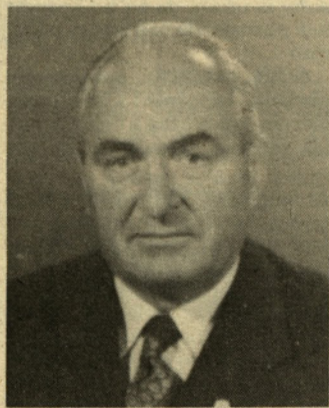
Francelj je bil vedno resen in zamišljen. Tudi med pogovorom se ni sprostil, vendar zaprta knjiga ni ostal in obrnila sva precej strani njegovega sedemdesetletnega življenja.

»Kaj boš mene vlačil po časopisih, saj je dosti drugih!« je skušal biti skromen.

»Če si vi ne zaslužite, da vas ljudje pobliže spoznajo, kdo pa potem?« »So boljše in zaslužnejše! O tistih raje piši!« je bil zajedljiv, ker dobro ve, da pri sedemdesetih nima para daleč naokoli. Marsikateri dvajsetletnik bi mu lahko zavidal, saj je aktiven pevec, odlični solist (če hoče) in neutrudni kolezar. Nikoli ga nisem videl pešati. Tudi na vaje se vozi s kolesom, pa naj bo grdo ali lepo vreme.

Franc Tominšek je redkih besed, a je dober pripovednik. O resnici govori neusmiljeno odkrito. Osemnajstega februarja 1919 se je rodil v Zgornjem Motniku. Med vojno je moral na Norveško v Hitlerjeve čunje, kmalu pa jo je pobrisal k partizanom. Pobladi šestinštiridesetega se je v Ljubljani vpisal v šofersko šolo. Zaposlil se je šele pri sedemindvajsetih. Štirinajst let je bil tudi v Tekstilni tovarni Prebold, potem pa vse do upokojitve pri Avtoprevozu v Šempetru.

»Odhoda v pokoj ne bom nikoli pozabil! V očeh sem imel solze!« Počakal sem, da se je umiril. Potem sva načela pogovor o lepi,

Franc Tominšek

tenkočutni slovenski pesmi. Ko je pripovedoval o posameznih obdobjih pevskega poustvarjanja, je govoril o letih svojega življenja. Ostre poteze njegovega obraza so se poglabile in nekaj stalnih senc se je stermilo. Ni mogoče reči, da ima za sabo sedemdeset let. Zdrava, rjava rdeča polt obraza ne dovoli, da bi ga zaznamovala preteklost. Prav prijetno je slišati njegov motniški dialekt, ki ga ohranja vsa ta leta, in živ, zvoneč bariton.

Ko mu je bilo sedemnajst let, je začel prepevati pri moškem zboru v Motniku. Priporočil ga je tamkajšnji župnik. Le-tega se prav rad spominja. Bil je odlični tenorist.

Oseminštiridesetega se je vključil v moški zbor PD Svobca Ja Prebold. Takrat ga je vodil pokojni Jože Škorjanc.

»Prezgodaj je umrl. Radi smo ga imeli, saj je bil dober človek in odlični zborovodja!« je potožil in se za trenutek ozrl skozi okno.

Francelj je kljub svojim letom reden in dosleden pevec, zato ne

prenaša nediscipliniranih »kričičev«.

»Včasih je bilo čisto drugače. Dirigenta smo nadvse spoštovali, imeli pa smo tudi dostojen odnos do kolegov!« se huduje na vajah, če ni vse tako, kot bi moralo biti.

Vedno pa se rad spominja dogodkov izpred petnajstih let, ko sta z Gogalovim Jožom tako prepričljivo odpela Ribniško, ki jo je za moški zbor priredil France Marolt. Francelj je pel Ribničana Urbana, Joža pa nočnega čuvaja. Celo stalni spremljevalec Slovenskega okteta, tovariš Bogdan Pogačnik ju je na moč hvalil. Dobro jima je delo.

»A, kakšen bas je imel Jož! Tudi on je umrl. Vidiš, vsi ta boljše so pomrli!« je zopet zašel v svoje sentimentalne spomine.

Na srečo se je vrnila žena Pepca, ki naju je dobesedno nadrla:

»Madona, nič ne vohata!«

»Kaj pa je?« se skoraj ustrašiva.

»Preklemana dedca, mast se žge, vjda pa nič! Pa še naša ni!«

S Franceljnomo sva se spogledala in narahlo skomignila z rameni.

E, draga Pepca! Pustite vi tisto mast, naj se kar žge! Glavno je, da imate ob sebi močnega in zdravega kaveljca! Včasih pa na tiho pomislite na lep ruski pogovor, ki pravi: »Kdor ljubi in poje, živi dva veka!«

Dragi Francelj!

Tudi pevci zborov, v katerem prepevate že štirideset let, želimo, da bi bili živi in zdravi še vrsto let in da bi se v šentpavelski fari še kdaj slišala tista »Sem Ribničan Urban...«

Dražo Kumer. ml.

MOJSTER BESEDE IN KARIKATURE

V Žalcu se je predstavil in »podobe na pogled postavil« znani slovenski karikaturist Borut Pečar, po rodu iz Petrovc

Borut Pečar

Prišel sem in pozdravila sva se brez besed. Sedel sem ob njem in začel risati.

Je bil tovariš Tito ob portretiranju siten?

»Ne. Nastal pa je drug problem, ko so ga obkročili pevci Koroškega okteta. Potem sem imel tako majhen prostor, da sem karikaturu oblikoval skoraj na njegovih ramenih.«

Je bil zadovoljen?

»Ko jo je pogledal, se je nanjo podpisal.«

Kaj pa portretiranje našega slikarskega velikana Božidarja Jaka?

»Naredil sem karikaturu in je rekel: stopi k meni. Dejal je: ti si višji za nekaj centimetrov in ti si boljši! Ti si pri meni naredil sprejemni izpit, jaz pa nikoli nisem šel na slikarstvo, ampak na arhitekturo, kot so odločili doma.«

Sta stopila skupaj?

»Ja, in res sem bil višji, ampak

Jakac zna več. Ocena pa je bila strašna. Namreč za mene odlična.«

ČUDNI SO BILI OČETJE

Pečar: »Po vojni je kar oče odločil, kdo kaj bo, kakšen poklic bo imel. Mene je določil za arhitekta, pa sploh nisem vedel, kaj je to. Brat Srečko je postal agronom. Maja je umetnostna zgodovinarica, prej pa je bila stewardesa, ki se je zmeraj potepala. Iztok, brat, pa je gozdarski inženir. Vsi pa smo pri nas igrali violino. To je zahteval oče učitelj in rastelem v kulturnem okolju. Oče je bil strog, ampak dober in pošten.«

ČAS BREZ PRAVLJIC

Pečar: »Ta knjiga je zelo brana in po njej je bil posnet tudi slovenski film. V tem delu nisem hotel biti pisatelj, ampak iskren. Po vojni so pisali čudne zgodbe, mnoge takšne, ki se niso v resnici dogajale. Pa sem napisal svojo, resnično zgodbo, ki je bila dobro sprejeta in ocenjena. To je zgodba z osnovo, da bom iskren do domovine in zgodovine ter da ne vidim v zgodbi samo moje mame, ampak vse mame, ki so doživljale podobne zgodbe kot moja. V knjigi Stiki družine, napisal sem torej dve knjigi, pa želim biti iskren, saj ima knjiga kljub težki vsebini vseeno srečen konec.«

Borut Pečar je doslej izdal štiri knjige: dve karikatur — Obraz zarisani v čas in Iz oči v oči (v vsaki po 600 karikatur) in poleg Stiki družine še knjigo za otroke in ostale Čas brez pravljic, po kateri je posnet tudi slovenski celovečerni film.

Tone Vrabl
Foto: Ljubo Korber

Poroka na domu

Zlato poroko — 50 let skupnega življenja sta v začetku februarja praznovala Karol in Klementina Kranjc.

Karol Kranjc se je rodil 21. januarja 1915 v Savini pri Ljubnem kot kmečki sin. Že kot fant se je spoprijel z različnimi deli. Zelo lepe spomine ima na splavarjenje, ko je splavalil od Ljubnega pa vse do Zemuna.

Klementina Kranjc, rojena Vinentin, se je rodila 21. oktobra 1919 v Rečici ob Paki. Kot dekle je služila pri različnih gospodarjih. V tem času je spoznala svojega sedanjega moža, nato pa sta sklenila, da bosta skupaj nadaljevala življenjsko pot.

Po poroki sta se preselila v Ljubno, ko pa se je začela vojna, sta odšla v Velikovec, kjer je Karol delal kot klepar in krovec na cerkvah in hišah. V tem času so se jima rodili štiri otroci. Po vojni se je družina preselila najprej v Apače, nato pa v Topovlje, od koder se je Karel vozil v službo v Cinkarno Celje, Klementina pa je doma gospodinjala. Ker se je družina povečala še za tri otroke, je bilo dela vedno veliko. Z velikim odrekanjem sta si zgradila v Parizljah hišo, kjer prebivata še sedaj. Zaradi težkih pogojev dela v Cinkarni je Karol zbolel in se pred dvajsetimi leti invalidsko upokojil. Otroci so si ustvarili svoje družine, od teh štiri v tujini, dve hčer-

ki pa živita v Parizljah. V posebno veselje je jubilatoma 8 vnukov in 2 pravnuka.

Obred zlate poroke je na domu opravil Edmund Božiček.

T. TAVČAR

Zlata poroka zakoncev Drev

V tem mesecu sta praznovala zlato poroko 76-letni Martin in 75-letna Jožefa Drev iz Prelske v KS Vinska gora.

Martin Drev se je rodil 27. oktobra 1913 v Prelski kot kmečki sin. Že v otroških letih mu je umrla mama, zato je oče skrbel za tri otroke. Osnovno šolo je obiskoval v Vinski gori, z osemnajstimi leti pa se je šel učiti za tesarja. V tem času je spoznal svojo sedanjo ženo in se z njo poročil 13. februarja 1939. leta.

Jožefa Drev, rojena Višner, se je rodila 12. januarja 1914 leta v Lokovini pri Dobrni kot najstarejša od 8 otrok. Osnovno šolo je obiskovala na Dobrni in pomagala staršem na kmetiji. Po poroki se je preselila na možovo kmetijo.

Mlada zakonca sta po poroki trdo prijala za delo. Martin je opravljal različna tesarska dela, Jožefa pa je doma opravljala gospodinjska dela. Ob koncu tedna pa je Martin rad prijel za harmoniko in igral po ohceti in veselica. Leta 1960 se je zaposlil kot skladiščnik v kmetijski zadrugi in tam delal vse do upokojitve.

S težavo in polno strahu so preživeli vojno obdobje, ker je bil Martin v partizanih v Tomšičevi brigadi in na koncu vojne v četrti operativni coni kot obveščevalec. Odlikovan je bil z medaljo za hrabrost in dobil državni odlikovanje: red dela s srebrnim vencem in red dela s srebrno zvezdo.

V zakonu se jima je rodilo 6

otrok, trije sinovi in tri hčere, ki so si ustvarili svoje družine. Vsi se radi pogosto vračajo domov, v posebno veselje je bil jubilatoma 14 vnukov, ki ju radi obiščejo. Obred zlate poroke je v poročni dvorani žalske občinske skupščine opravil Edmund Božiček.

TONE TAVČAR

Kmečka prireja mleka in mesa za trg

Kmetija Stanka Vebra je lani oddala 77.644 litrov mleka in tisoč kilogramov mesa

Stanko Veber iz Galicije je mlad, v tržno proizvodnjo usmerjen kmet. Z ženo Jožico in staršema je 10 ha veliko hribovsko kmetijo preusmeril v tržno proizvodnjo mleka, in hmelja. Osrednji dohodek jim prinaša mleko, ki so ga v minulem letu oddali mlekarni v Arji vasi 77.644 litrov. Poleg mleka so namenili v prodajo, to je na trg, 1000 kg mesa in 1200 kg hmelja. Priznajmo, viškov je imela ta hribovska kmetija kar precej in temu primeren je bil tudi dohodek.

V sodobno urejenem hlevu smo našli 19 lepih rodovniških krav in 13 telčič, ki sodijo v naraš-

čreda živine veliko poje. Ker žena Jožica hodi v službo, vsi, kar jih je v hiši, krepko poprimejo za delo. Še sreča, da je kmetija opremljena s kmetijskimi stroji in tako marsikje nadomestijo drago in zamudno ročno delo s strojnimi opravili.

Pri vsem tem je pomembno, da so tesno povezani s kmetijsko zadrugo Savinjska dolina v Žalcu in njeno strokovno pospeševalno službo. Ko si je Vebrova družina pred leti omislila novi goveji hlev, jim je bila v veliko pomoč kmetijska zadruga, ne le z navseti in pomočjo pri pripravi dokumentacije, marveč tudi z izdatnim kredi-

Stanko Veber starejši

ko postaja vse, tudi umetna gnojila in močna krmila, zelo drago, smo že preiščevali, da bi zmanjšali čredo živine in poplačali dolg, vendar je vsa čreda najboljšega rodovniškega porekla, in je je škoda,« je modroval gospodar Stanko. Še dobro, da je kmetija dobro preskrbljena s stroji in tako domala vsa večja dela opravijo kar sami.

Ko smo posedli v prijazni kuhinji in se odžejali z izabelo, podkreplili pa z domačo klobaso, je

na dvorišče pripeljala cisterna domače (Arja vas) mlekarnice in iz manjšega bazena, ki stoji v domači mlekarnici za hlevom, prečrpala dopoldansko proizvodnjo, ki znaša sedaj v teh predpomladnih dneh 200 litrov mleka. Še nekaj tednov pa se bo odprlo delo na poljih in travnikih. Vebrovi takrat vstajajo bolj zgodaj, da do mraka opravijo vse delo.

Živina potrebuje veliko izdatne hrane, zato je treba skrbno obdelati vseh 10 hektarjev in tudi tisto zemljo, ki jo imajo v najemu kot dopolnilo lastni proizvodnji.

Način dela z živino je tak, da zahteva celega človeka. Pomeni, da si družina ne more naenkrat omisliti sicer potrebnega letnega dopusta.

Kar zadeva sedanjo ceno mleka, Stanko Veber spričo vse dražjega reprodukcijskega materiala ni povsem zadovoljen. Ugotavlja, da med cenami repromateriala, ki ga kmet rabi za svoje proizvode, in cene pridelkov ni pravega razmerja, žal v škodo kmetar.

Lojze Trstenjak

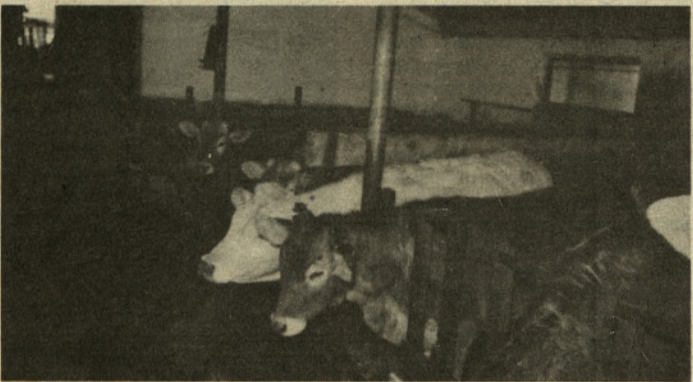

Družina Stanka in Jožice Veber

čaj. Travnike in njive obilno gnojijo ne le s hlevskim gnojem in gnojovko, marveč tudi z mineralnimi gnojili. Pridelki so zaradi tega obilni, kar je lepo razvidno iz 4 do pet košenj letno. Pa jim je kрма nadvse potrebna, saj tolikšna

tom. Za začetek so dobili 700 milijonov st. dinarjev posojila, ko so razširjali hlev, pa še ostanek, in tako so letna plačila kar velika.

Temu primeren je tudi dohodek in tako jim ostane tudi za lastne potrebe. »V novih pogojih,

Živina v novem hlevu

Branko Turnšek

»Zemljo moraš imeti rad«

Traktorist že polnih 25 let

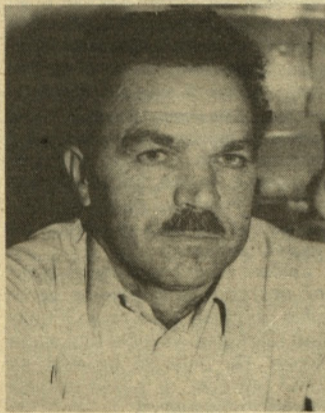
Zima je čas, ko dela na polju stojijo, narava počiva, pa tudi kmetje si lahko nekoliko oddahnejo, čeprav jim tudi pozimi dela ne zmanjka. Še zlasti je letošnja zima obrnila marsikaj na glavo, tako da lahko marsikaj postorijo že sedaj. Tudi naš današnji sogovornik Branko Turnšek iz Prebolda, ki je zaposlen kot traktorist v preboldski kmetijski zadrugi že polnih 25 let, je s svojim traktorjem že v akciji na hmeljiščih po Savinjski dolini. Sicer pa Branko tudi takrat, ko je sneg, ni brez dela, saj skrbi v krajevni skupnosti za odstranjevanje le-tega.

Pozno popoldne je že, za zimski čas seveda, ko zapelje Branko Turnšek na dvorišče TZO Prebold. Danes je ves dan delal na hmeljiščih v Gotovljah. Odkar ima nov traktor SAME, ga je moč z njim videti po vsej Savinjski dolini, kjer ima KZ Savinjska dolina svoje kooperante. Branko je navezan na zemljo, rad orje, seje, škropi in pobira sadove svojega dela in matere narave. Branko je sin kmečkih staršev in njim se ima zahvaliti za ljubezen, ki jo izkazuje naravi in delu na poljih. Zibelka njegovega življenja je Trnava, šolske klopi pa je kot osnovnošolec drgnil v Orli vasi, Gomilskem in v Preboldu. Tu pa si je

ustvaril tudi družino in postal krajan v pravem pomenu besede.

»Svoj poklic opravljam z veseljem, in če bi se še enkrat odločil, bi se ponovno odločil zanj,« pravi Branko in nadaljuje: »Rad imam zemljo, rad jo obdelujem, rad opazujem sadove svojega dela, vesel sem in srečen, da tudi sam prispevam delež k uspešni letini naših kooperantov. Moram reči, da se z njimi resnično dobro razumem, tako da je delo še prijetnejše. Poklic traktorista ni lahek, vendar pa tistemu, ki ga opravlja z veseljem, ni težko. V primerjavi z leti nazaj je sedaj bistveno boljše. Pozna se namreč, da imajo kooperanti precej svojih strojev in tako marsikaj postorijo sami. Po drugi strani pa sedaj prispeva k temu tudi nov traktor SAME 170 konjskih moči, s katerim je delo mnogo prijetnejše kot nekoč. Vanj pa sem montiral tudi avtoradio, tako da sem na tekocem o vsem, kar se dogaja doma in po svetu, pa tudi glasba in druge oddaje naredijo delo na polju prijetnejše.«

Branku ob predstavitvi traktorja kar žarijo oči, kako tudi ne, saj je edini takšen traktor v Savinjski dolini. Z njim opravlja zlasti težka dela v hmeljiščih širom Savinjske doline. Sicer pa pravi, da ima veliko dela ob oranju, škropljenju, žetvi in sušenju hmelja. Zlasti glede sušenja hmelja pravi, da je to

Branko Turnšek

najbolj zahtevno in odgovorno delo, ki ga opravlja takrat, ko ni na traktorju. Že vrsto let suši za kooperante zeleno zlato in o tem pravi: »Pri sušenju hmelja mora biti človek nadvse pozoren, saj se prav lahko zgodi, da se zmanjša njegova kakovost. Moram reči, da sem doslej bil vedno uspešen in da je bil skoraj ves hmelj prvovrstno ocenjen. S tem pa je nedvomno tudi poplačan trud, ki ga je potrebno v to vložiti.«

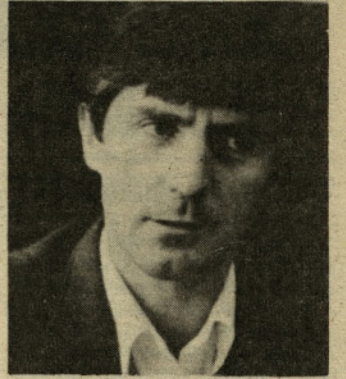
V krajevni skupnosti Prebold je Branko med neutrudnimi aktivisti, ki si prizadevajo za svoj kraj, njegovo urejenost in razvoj. Srečuje-

Darko Naraglav

V Hmezdovski mlekarni se res cedita (proizvajata) med in mleko, že dolgo pa se ne proizvajalcem...

Kandidati uspešnejši pri teoriji

Marjan Prevoršek

Lani je Zveza šoferjev in avtomobilmikov v Žalcu organizirala 11 tečajev iz cestno prometnih predpisov, od tega večino v Žalcu. Tečaje je poslušalo 354 bodočih voznikov, ki so uspešno opravili tudi teste med 85 in 95 odstotki,« je povedal Marjan Prevoršek, vodja žalske avto šole.

Manj uspešni so bili kandidati pri praktičnem delu pouka in lani je bilo na vozniških izpitih uspešnih 347 kandidatov. Pri tem so porabili 15 tisoč moto ur in je poprečno vsak vozil okoli 37 ur. Najmanj jih je porabil kandidat z 21 urami, in največ kandidat, ki se je za izpit pripravil nekaj nad sto ur. Pri tem mora vsak obvladati ustrezen program, preden se lahko prijavi na vozniški izpit.

Poleg te osnovne dejavnosti ZŠAM dobro sodeluje z svetom

za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Tako so lani skupaj izvajali akcije: »Varna pot v šolo,« »Brezhibno vozilo je varno vozilo« in druge. Skrbijo za izobraževanje poklicnih voznikov v delovnih organizacijah, tako da organizirajo ustrezna predavanja in testiranja. Lani ob koncu leta so precej pozornosti namenili novemu zakonu o cestno-prometnih predpisih; ki je začel veljati v začetku leta.

m. n.

Eli se je sreča zasmejala pri Podarim-dobim

»Še nikoli nisem imela takšne sreče v življenju,« je vsa vesela razlagala Ela Gluhak iz Ulice Florjana Pohlna v Žalcu. Na zadnjem zrebanju Podarim-dobim so jo proglasili za lastnico lepega rdečega AX 11.

Za vsako zrebanje je Ela poslala tri kartice, za vsakega člana družine po eno. Kadar jih je metala v poštni nabiralnik je vselej potihoma upala na nasmehe sreče. Nič določene si ni želela, samo da bi nekaj bilo. In sreča se ji je tokrat nasmejala kot še nikoli v življenju.

»Ko so me izžrebali, je hčerka jokala, jaz pa niti nisem mogla verjeti, da je to sploh resnica. Kmalu so prihiteli še sosede, da bi skupaj proslavili,« je razlagala.

Danes je njen avto v resnici njen, pripeljali so ga 16. februarja.

Prišel je v pravnih rokah. Ela sicer nima vozniškega izpita in ga bo zato vozila njena hčerka Jožica. Tako dragega avtomobila Gluhakovi nikoli ne bi imeli. Sedaj imajo namreč staro stoenko, in je njeno vzdrževanje vse prej kot poceni.

Njihovi dohodki niso veliki in denarnica bo še tanjša z Elino upokojitvijo. Od sredine februarja je Ela namreč upokojenka Keramične industrije Liboje, kjer je delala od svojega šestnajstega leta. »Upokojila sem se starostno, saj mi zdravje ne dopušča več težkega dela, ki sem ga opravljala,« je razlagala.

Z avtomobilom se bo Gluhakovi krepko izboljšali življenjski standard, čeprav jih le malo skrbi kako bo z njegovim vzdrževanjem.

-mn.

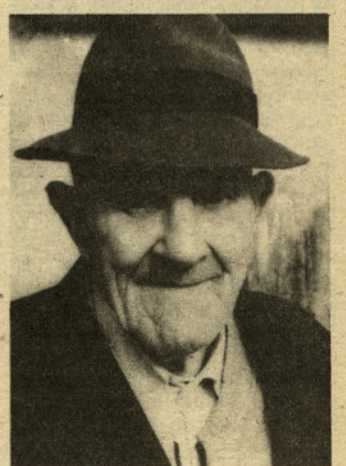
Družina Gluhak s podarjenim avtomobilom

Maistrov borec Albert Repnik: 90-letnik

Med polzelskimi starostami je tudi Albert Repnik, ki je pred dnevi praznoval devdeseti rojstni dan. V tej krajevni skupnosti imajo navado, da svoje kraje ob tako visokem in častitljivem jubileju obiščejo predstavniki krajevne skupnosti. Tudi Alberta Repnika sta prav na rojstni dan, 1. februarja, obiskala predsednik skupščine KS Polzela Stanko Novak in tajnica Danica Antloga.

Taki obiski so tudi priložnost, da s slavljenecem obujajo spomine, ki so vseh vrst. Albert je povedal, da se je rodil v številni družini, imel je štiri brate in prav toliko sester. Imeli so skromno otroštvo. Albert se je izučil za tesarja. Ko jih je zatekla prva svetovna vojna, je vseh pet Repnikovih fantov odšlo na vojsko. Albert je bil tudi Maistrov borec, kar potrjuje tudi spomenica, ki jo je ponosno in z veseljem pokazal.

Po štirih letih vojne se je vrnil domov, se poročil, ima tri otroke, dva sina in hčer. Sedaj je že dolgo vdovec, svojo starost pa preživlja pri hčerki Marinki. Upokojen je že od leta 1960. Upokojenka

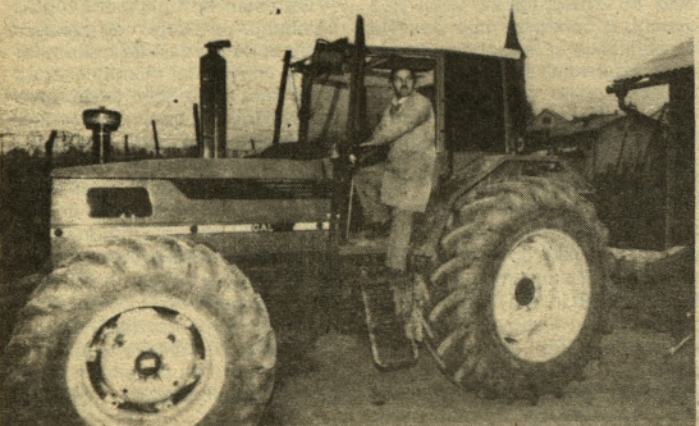

Albert Repnik

leta pa je preživljal delavno in še sedaj rad kaj postori, seveda po svojih močeh.

Ob obisku za njegov praznik sta mu predstavnika krajevne skupnosti zaželela mnogo sreče in zdravja in da bi dolgo ostal tako bistrega duha, dobrega spomina.

T. TAVČAR

Gledališka dogajanja

Vrtiljak Muze Pavlove

Gledališki abonma — 20. marec

Peto predstavo letošnjega gledališkega abonmaja v Žalcu bodo odigrali Mariborčani. Avtorica VRTILJAKA je Muza Konstantinova Pavlova, besedilo pa je prevedel Drago Bajt. Odrske miniature, kot piše v podnaslovu gledališkega lista, je režiral Voja Soldatovič, poznani gledališki režiser. Scenografija je delo Brede Varl, kostume pa je oblikovala Ingrid Begovič.

Iz gledališkega lista: Psnica, dramska pisateljica in prevajalka Muza Pavlova je pri nas skoraj nepoznana, njena dramska besedila pa so več uprizorjena v tujini kot doma. Svoje enodejanke je podnaslovlila kot igrice za sejmarški oder, prevajalec Drago Bajt pa jih je podnaslovil odrske miniature. Morda bi tem drobnim dramskim besedilcem lahko rekli skeči, vendar to spet neustrezno spominja na ceno razprodajo humorja. Kakor-

koli, za enajst igrice, povezanih v Vrtiljak, lahko upravičeno trdimo, da so literarni biseri, ki v sebi spretno in duhovito družijo burkaško radoživost, angleško bizarnost, šarmantno slovansko pretiravanje in absurd kot logiko pripovedi... predvsem so se razigrali igralci, ki so našli odlične stik z gledalci, vendar so se disciplinirano zadržali in niso zašli v spogledovanje z očitno razpoloženimi gledalci, niso podlegli komedijskemu šarmiranju in šmiranju. Vsi igralci so odigrali po več vlog, zato bi bilo težko posamično opisati njihove prispevke, vsekakor pa so uspešni v naglih preskokih v različne vloge...

Vabimo vas, da si predstavite ogledate v okviru gledališkega abonmaja Žalec, v ponedeljek, 20. marca, ob 19.30 v Domu II. slovi. tabora Žalec. Predstava bo tudi za izven, cena vstopnice pa 7.000 din. JOKC

Kulturni dom Žalec

SLG Celje rado igra v Žalcu

Ob začetku letošnje kulturniške sezone, v septembru lanskega leta, je SLG Celje sklenilo sporazum s KUD Svoboda Žalec o medsebojnem sodelovanju; povod za to je bila želja celjskega gledališča. Odr žalskega kulturnega doma je seveda dimenzionalno primeren za večje predstave in moramo reči, da sodelovanje zelo lepo teče. Kako? SLG organizira pri nas vaje tako v dopoldanskem kot popoldanskem čas-

su. Igralci so zelo zadovoljni. V Žalcu so naštvirali predstavo Sneguljčice, ki so jo potem tudi osemkrat odigrali za osnovne šole naše občine. Še v tem in prihodnjem mesecu pa bomo odprli vrata učencem občine Ptuj, za katere bodo Celjani odigrali osem predstav. Z veseljem so sprejeli ogled v našem mestu, poleg njih pa bodo izkoristili obisk v Žalcu še za ogled drugih zanimivosti Savinjske doline. JOKC

Komaj do srednjih vej

Premiera na Polzeli

Ko se približuje praznik žena, se vsako leto polzelski igralci mrzlično pripravljajo na premiero, ki jo podarjajo delavkam Tovarne nogavic Polzela. Letos se bodo predstavili 4. marca z delom Petra Ustinova KOMAJ DO SREDNJIH VEJ. Priprave so v polnem teku, vzdušje med igralci pa je seveda predpremierno. Zagotovo jim je dobrodošla pri delu tudi spodbuda, ki so jo dobili ob slo-

venskem kulturnem prazniku — Savinova plaketa za njihovo dolgoletno in uspešno delo. Skupina dela pod režijskim vodstvom Jake Jeršiča, predvsem pa bo tokrat zanimiva glasbena oprema, ki jo je pripravil in izbral Lado Jakša, posnetke pa so naredili na Radiu Celje. Kaj več o predstavi bomo napisali v prihodnji številki. JOKC

Stari grehi

Premiera v Andražu

Lanskoletni počitek je gledališki skupini iz Andraža vili novih in svežih moči. Pridno so se pripravljali na predstavo STARI GREHI v režiji dolgoletnega režiserja in vodje skupine Franca Glavača. Premiera bo v Andražu, v nedeljo,

26. februarja. Takšni dogodki so v Andražu vedno nekaj posebnega, lepega, zato pričakujemo to zadnjo februarstvo nedeljo pravo gledališko vzdušje tudi med gledalci, ki si predstave vedno ogledajo v velikem številu. JO

Obletnice v Libojah

Med najbolj delovnimi kulturnimi društvimi v žalski občini je prav gotovo delavsko prosvetno društvo Svoboda Ludvika Oblaka v Libojah. Pred dnevi so imeli občni zbor, ki ga je vodil predsednik Tone Mlinarič, ki je bil na čelu te pomembne organizacije kar sedem let. V društvu so številne uspešne sekcije, kjer gre posebej omeniti tamburaško s prereditvijo »Večer s tamburico«, organizacijski odbor za revijo domačih ansamblov, godbo na pihala, ki je letos poleg vseh drugih nastopov pripravila tudi tri novoletne koncerte, česar ni uspelo nobenemu drugemu na celjskem območju. Letošnje leto je za Libojčane vsaj na kulturnem po-

dročju jubilejno. Sama Svoboda je »stara« 60 let, prav toliko tudi moški pevski zbor in oba jo bosta skupaj z obiskovalci slavila predvidoma oktobra. Godba na pihala bo dopolnila 55 let in bo tudi pripravila svoje praznovanje, na katero bo med drugim povabila še goste iz Avstrije. Ne tre pa pozabiti še 17. revije domačih ansamblov konec novembra, kjer bo prišlo v vsebinski zasnovi do mnogih pomembnih sprememb, vse pa v želji, da bo revija še boljša, kot je bila doslej. Libojški Svobodaši, članov je 700, tako letos znova ne bodo poznali počitka. Vse za kulturo in osveščenost!

T. VRABL

Razgibana kultura na Polzeli

Delavsko prosvetno društvo Svoboda Polzela združuje v okviru svoje dejavnosti več sekcij in skupin. Kot so ugotovili na nedavnem občnem zboru, so vse sekcije aktivne. V lanskem letu so postali bogatejši za novo vokalno skupino: mešani oktet Adoramus. Delovni program, ki so ga sprejeli na občnem zboru, že izvajajo, saj se vse skupine aktivno pripravljajo na nastope. Tako pripravlja gledališka skupina komedijo Petra Ustinova Komaj do srednjih vej v režiji Jake Jeršiča. Moški pevski zbor se pripravja na 35-letnico neprekinjenega delovanja, praznovati bodo 90-letnico, odkar je bilo ustanovljeno katoliško bralno društvo, desetletnico mešanega pevskega zbora in petletnico okteta Lastovka. Društvena knjižnica je v teh dneh dobila urejeno podobo, saj je bilo postavljenih nekaj novih knjižnih polic in s tem omogočena večja preglednost knjig. Ansambel Slovenija pa končuje snemanje za novo kaseto in ploščo.

Kar 25 let je DPD Svoboda na Polzeli vodil Stanko Novak, na občnem zboru pa so za novega predsednika izbrali Marka Štokarja. T. TAVČAR

Kino vabi

Filmsko gledališče

Zimski ciklus filmskega gledališča, ki bo potekal v Žalcu, je v svoj program uvrstil šest zanimivosti, ki si jih bodo ljubitelji filmske umetnosti zagotovo z veseljem ogledali. Predstave bodo ob sredah po naslednjem vrstnem redu.

1. marec, ob 19.30, ZA REŠETKAMI, izraelski, režija Uri Barbach. Pričujoči film nas popelje za rešetke surovega, dobro varovanega izraelskega zapora, v katerem so skupaj zaprti Izraelci in Arabci. Ti v hudih razmerah zamerjajo svoje verske predsodke in ideološke razlike. Poskušajo vse, da bi s skupnimi napori spremeni razmere v zaporu. Toda napekost vseeno obstaja.

8. marec, ob 19.30, MOŽ, KI JE PREVEČ VEDEL, ameriški, režija Alfred Hitchcock. Ameriški zakonski par je s sinom na počitnicah v Tunisu, kjer se seznanijo z nekim Francozom, ki jim pomaga iz zadrege, in z nekim ameriškim parom. MacKenovi, kot se piše, postanejo med sprehodom po mestu priča umora francoskega znanca, ki muža, ko umira, šepne na uho besedico »Amrose Chapel«. Na policiji, kjer sta kot pričevalca, zakonca izvesta, da so jim ugrabili sina.

15. marec, ob 19.30, RADA SE TE SPOMINJAM, angleški, režija David Leland. Zgodba se pričeneja v času, ki je neposreden nasledek sproščnosti zaradi konca vojne. Radost se je umaknila tradicionalnim vrednotam, kar je v provinci še bolj izraženo. Mlado, šestnajstletno dekle se v takšnem okolju počuti docela utesneno. Ker pa je pogumno in odločno, se upre. Njen upor izražajo prostaško govorjenje in kvantanje, grobost, flirti in spolnost. S tem seveda šokira okolje in prav šok, ki pa pod trdo lupino skriva nežno krhko bitje, je njen način upora malomeščančini in vsemu, kar ta nosi s sabo.

22. marec, ob 19.30, MONA LISA, angleški, režija Neil Jordan.

George je povratnik iz zapora. Svet, ki ga vnovič spoznava, pa je medtem postal drugačen — še bolj poln grobosti, cinizma, moralne zmede in nasilja. George se poskuša prilagoditi in se vključiti v ta svet. Zaposli se kot telesni čuvaj črnopolte prostitutke Simone. Čeprav sta si sprva zopna, se Simone in George hitro navežeta drug na drugega. Zgodba se zaplete, ko prične George po Simoninem nalogu iskati svetlošno najstnico, prijateljico, ki je huda narkomanka in tudi prostitutka. Iskanje nas popelje v svet kriminala, prostitucije, perversnosti in nasilja. Naprej pa vam zgodbe že ne smemo več obnavljati, saj bi film izgubil prepotrebno draž, če bi vso pripoved razkrili.

29. marec, ob 20. uri, DOM ZA OBEŠANJE, jugoslovanski, režija Emil Kusturica. Dom za obešanje prinaša izvirno zgodbo o življenju romskega fantiča, njegovi tragični usodi in žalostnih prizadevanjih, da bi se, tako ali drugače, uveljavil v življenju. Vsekakor gre za film, o katerem je bilo največ govora in pisanja. Tudi na tujem. Film je, podprt s kapitalom velike Columbijske, pogumno zakoračil tudi v svet.

Prepričani smo, da je filmski program privlačen in je sestavljen na izkušnjah prvga, ki je pred meseci s posrečenim izborom filmov dobro razgibal občinstvo v Titovem Velenju, Celju, Slov. Konjicah, Rog. Slatini in Žalcu. Časi za film so vse bolj žalostni, gledalcev v zatemnjenih dvoranah je vse manj, redni spored pa — nič posebnega. In če v svino siceršnje ponudbe posije žarek gledljivih in kakovostnih filmov, ki ponuja zabavo, sprostitve, za nameček pa še možnost za razmišljanje, smo lahko le veseli.

Vstopnice dobite pri blagajni kina, rezervacije pa sprejemamo na Zvezi kulturnih organizacij Žalec, telefon 712-226.

J. O.

Pisma bralcev:

Še o prodaji kruha v Žalcu

Rad prebiram vaš list, v zadnji številki pa me je zbudila v rubriki Na uho tista o prodaji kruha v Žalcu, kjer avtor svetuje Merxovi pekarni predajo v uspešnejše roke. Ali je res le ta pekarna kriva za vse probleme v zvezi z žalsko preskrbo kruha. Verjetno so ljudje prehitro pozabili čase pred vojno in med njo, ko kruha sploh bilo ni; če pa smo ga pekli, je bilo to le enkrat tedensko iz ržene moke, ki ji je bila primešana tudi krompirjeva in vrsta dodatkov, in je bil kruh, ko je bil pečen, trd ko kamen. Sam sem tudi po vojni občutil garantirano preskrbo, obvezno oddajo in tudi v vojski ni bilo kruha dovolj.

Danes je tega osnovnega živila kljub visoki inflaciji dovolj in je tudi dober, s črnim vred. V Žalcu kar v šestih prodajalnah prodajajo kruh, zanj pa skrbijo tudi zasebni peki, zato mislim, da Žalec sploh ne bi smel imeti problemov s kruhom. Včasih se res zatakne ob sobotah ali ob praznikih, ko tr-

govine, ki jim kruh ni osnovni prodajni artikel, ne naročijo zadostnih količin kruha, kupci pa potem na vrat na nos v Merxovo prodajalno in pekarno, ki pa tudi ne more nositi rizika vseh, če ga že vsaka posamezna prodajalna ne more, potrošniki pa potem negodujejo le nad pekarno, saj hočejo vedno le svež kruh.

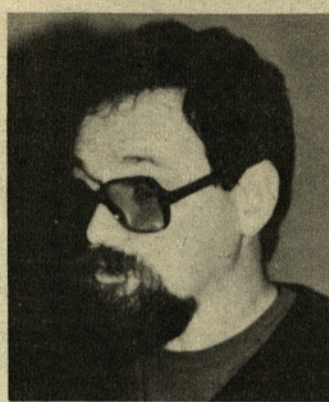
Zato mislim, da je očitek pekarni v Žalcu odveč in da so za oskrbo s kruhom v Žalcu odgovorni prav vsi, ki bi morali prilagoditi naročila glede na okoliščine; tako na sezonska dela — spomladanska dela in obiranje hmelja, na upoštevanje uradnih dni, cerkvenih praznikov in ne nazadnje tudi na turistično sezono. Konec koncev pa ste tudi v vašem glasilu pred časom že pisali o prizadevanjih v tej pekarni, ki dan za dnem začne s prodajo pred vsemi, zato ji ne gre zameriti, če kdaj res ne more ustreči vsem.

Vaš zvesti bralec
J. D.

Drago Kumer — mlajši

Pesem in glasba sta v njem in z njim

Pevovodja, glasbenik, športnik, ljubitelj narave in še kaj...

Drago Kumer

Moški pevski zbor »Svoboda« Prebold je na pragu svojega 70-letnega jubileja dobitnik visokega občinskega priznanja za kulturo. Nemalo zaslug za to pa ima nedvomno njihov pevovodja Drago Kumer — mlajši, ki vodi zbor, z vmesno prekinitvijo, že od leta 1972. Tokrat bo beseda tekla o njem in njegovih kulturnih dejavnosti, ki je pomemben del njegovega življenja.

Mladost je Drago preživljal v Šeščah, in kot pravi, so bila to najuspešnejša leta njegovega življenja. Z grenkobo pa se spominja leta 1961, ko se je njihova družina preselila v Gotovlje. Še danes nima pravega veselja do teh krajev, pa čeprav je kar precej let preživel tamkaj. Prišla so leta, ko se je bilo potrebno odločiti za poklic. Draga je veselilo marsikaj. Odločil se je med likovnim področjem, oblikovanjem, gradbeništvom in še nekaterimi drugimi poklici. Navdušen je bil tudi za šport in zaverovan v glasbo. Po vseh prijetjih z izpiti je končno pristal na pedagoški šoli v Celju in tako šel po stopinjah svojega očeta, učitelja in književnika Draga Kumra.

»Učil se nikoli nisem rad, zato sem imel stalne probleme oz. profesorji z mano. Vedeli so, da se lahko naučim, zato so me gledali bolj po strani. Kljub vsemu je prišel dan, ko sem zapustil srednješolske klopi in se vpisal na akademijo v Mariboru. Po končanem šolanju sem se leta 1972 zaposlil v žalski glasbeni šoli. Kot neresen začetnik sem tovarišu Kovaču — ravnatelju — povzročil prenekatere želodčne bolečine, za kar mi bo vedno zelo žal...« pravi skoraj otožno naš sogovornik in videti je, da mu je resnično žal.

S svojo prvo zaposlitvijo pa se začne za Draga tudi pot pevovodje. Prevzame namreč moški pevski zbor DPD Svoboda Prebold in kmalu so že vidni prvi uspehi, o čemer pričajo dosežki na občinskih in medobčinskih revijah. Pripravljali so se celo za republiško revijo v Mariboru, vendar pa potem niso šli. Za nameček pa se vrstijo drugi nastopi ter radijska in TV snemanja. »Za študij novih skladb ni bilo časa,« pravi Drago in nadaljuje: »Vadili smo le za nastope in snemanja, vse to pa je pripeljalo do medsebojnih nesoglasij. Začeli smo se pripraviti, obtoževati in leta 1978 sem zapustil zbor. Ponovno sem ga prevzel leta 1982, ko sem se zaposlil v TT Prebold. Po nekaj letih smo ponovno oživel in obogatili naš repertoar ter dosegli nekaj

uspehov na občinskih in medobčinskih tekmovanjih.«

Pa pustimo za nekaj časa pevski zbor in poglejmo še drugo plat Dragovega ustvarjanja, ki ni nič manjša. Vseskozi se namreč ukvarja tudi z instrumentalno glasbo in pravi, da mu je enako pri srcu kot vokalna. Dolgo vrsto let je bil tudi član znanega ansambla Jogy band, s katerim je razveseljeval staro in mlado širno Savinjske doline in preko njenih meja. Njegovo glasbeno ustvarjanje pa posega še na področje komponiranja. Z njim se je poskušal že v najstniških letih, vendar je bil »pametnejši« od profesorja, tako da iz vsega skupaj ni bilo nič. Tega pa ni moč reči za kasnejšo obdobje, saj zlasti v letih 1974 do 77 nastane nekaj klavirskih skladb zabavnega žanra, v letih 1982 do 84 pa nastane nekaj skladb za ansambel, zbor (mešani) in pihalni orkester. »V zadnjih letih pa me najbolj privlačita moški zbor in pihalni orkester,« pravi Drago in dodaja, da je pripravil že nekaj izvornih besedil, ki jih bo uglasbil za moški zbor. Nabira pa tudi inspiracije za pihalni orkester.

Drago Kumer je v Tekstilni tovarni Prebold zadolžen za izvedbo najrazličnejših oblik izobraževanja, je neke vrste kulturni animator in urednik tovarniškega glasila »Črna mačka«. Poleg obveznosti v moškem zboru pa ima na skrbi tudi tovarniški ženski zbor, ki nastopa le ob internih proslavah in praznovanjih kolektiva. Skratka, dela mu ne manjka in ga ima prej preveč kot premalo.

V tem času se Drago in njegovi pevci vneto pripravljajo na občinsko revijo pevskih zborov. Vaje imajo dvakrat tedensko in to po dve do tri ure, tako da je za vse skupaj dokaj naporno. Njihov repertoar je zelo obsežen. Pojejo lepe slovenske narodne pesmi, umetne pesmi, partizanske pesmi, žalostinke, skratka vse, kar zahteva in želi njihova ljubezen do petja.

Ob vsem tem glasbenem ustvarjanju pa Drago rad zahaja v hribe in se predaja lepotam narave. Je vnet gobar in zna ceniti sadove narave. Kritičen je do onesnaževalcev okolja in do tovrstne kulture človeka. Zelo rad plava, teka, zadnje čase pa tudi drsa. Z veseljem se predaja vsemu, kar je lepo. Občuduje zrele češnje, sadni vrt ali posamezna drevesa v razcvetu, nemalokrat pa ga privlačijo rožiča, ki ji ne ve imena, a ga do nje pripelje izostren čut za lepoto. Vse to pa mu daje navdih in sprostitve za nadaljnje ustvarjanje na področju pevske in druge glasbene kulture.

Darko Naraglav

Odslej Kazina tudi v Žalcu

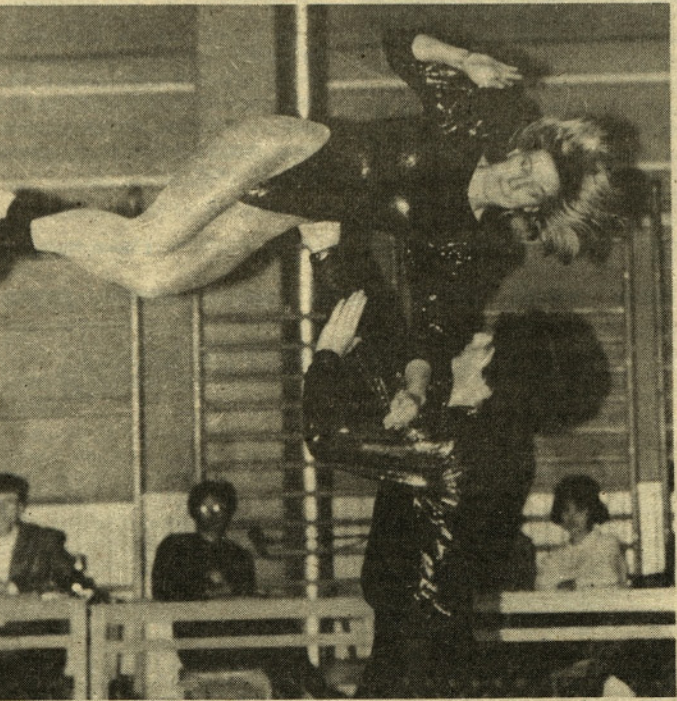
Da si ljudje v Žalcu želijo pestrejšega družabnega življenja, je temeljno spoznanje ob začetku plesne šole Kazina Žalec, ki smo jo odprli na Delavski univerzi Žalec v sodelovanju s ŠPK Kazina iz Ljubljane.

Odziv na razpis plesne šole je presegel vsa pričakovanja. Tako smo vpisali v različne tečaje kar 600 plesalcev, od tega samo v malo kazino 450 otrok od 5—14 leta, kar dokazuje, kako si mladi želijo tovrstne rekreacije in razvedrila. Plesna šola se je pričela 18. februarja in bo trajala do konca šolskega leta. Nadarjeni plesalci bodo lahko izpolnjevali svoje znanje v do tekmovalnega razreda, za kar bodo poskrbeli odlično usposobljeni plesni učitelji Kazine, ki se ves čas izpopolnjujejo doma in v tujini.

Za uvod v plesno šolo smo 12. 2. 1989 s Kazino pripravili kvalifikacijski turnir za državno prvenstvo v rocknrollu. V napolnjeni telovadnici žalske osnovne šole se je zvrstilo 50 mladih tekmovalcev iz šestih slovenskih in hrvaških klubov. Nastopili so v raznih

kategorijah, od pionirjev do članov. Gledalcem je zastajal dih ob vratolomnih akrobacijah Saše Pičlerne in Tomaža Lindiča, zmagovalce turnirja. Izredno so bili navdušeni tudi nad nastopom najmlajših plesalcev Kazine, ki jih vodi Mojca Horvat. Na prirreditvi so nastopili tudi udeleženci tečajev za manekene, ki ga je na Delavski univerzi izvedlo Društvo modnih delavcev Slovenije pod vodstvom njihovega strokovnega delavca Roka Lasana. Prikazali so modele Rašice, Elkraja, Korsa in Topra. Nekateri med njimi bomo gotovo še večkrat srečali na modnih revijah.

Žalčani so dokazali, da si želijo več družabnosti in prijetne sprostitve ob plesu in da želijo v tovrstno rekreacijo vključiti tudi svoje otroke. Na delavski univerzi se bomo potrudili, da bomo izpolnili njihova pričakovanja. Pa še za tiste, ki ste zamudili vpis: za odrasle bo ponovni vpis sredi aprila, za otroke pa v septembru. Zato vas ŠPK Kazina Ljubljana in Kazina Žalec pri Delavski univerzi Žalec vabita že zdaj: »Zaplešite z nami!« NADA MULEJ

Saša Pičler in Jože Lindič državna prvaka

FOTO: L. KORBER

PIONIRSKI KOTIČEK

Ureja:
V. Cerovšek

Dan starosvetnosti

Na OŠ Vera Šlander na Polzeli so pripravili izredno zanimiv kulturni dan, ki je bil domala ves prežet z ljudskimi izročili. Sicer pa so tega dne počastili tudi slovenski kulturni praznik in ob tej priliki podelili bralne značke. Tekmovalci za bralno značko so šest mesecev pridno spoznavali ljudske pesmi in se jih tudi naučili, se po drobno seznanjali z nekdanjimi ljudskimi običaji za vsak mesec posebej, zbirali muzealije-starine in vse to gradivo uredili v čudovi-

to razstavo starosvetnosti. Člani knjižničarskega krožka pa so raziskovali tudi znamenja, te značilne podobe ljudske umetnosti na območju Polzele in Andraža, zbrali številne legende teh pomnikov preteklosti in jih vnesli na topografsko karto Polzele. Razstavljene fotografije teh znamenj, ki so jih izdelali mladi fotografi, kakor tudi fotografije kašč na Celjskem, ki jih je uredil Pokrajinski muzej, so lepo dopolnjevale ostalo razstavljeno gradivo. Na osred-

njo kulturno prireditev, ki je bila namenjena tekmovalcem za bralno značko, so povabili tudi starše. Tako so se vsi skupaj ob ljudski pesmi, plesu, predstavitvi ljudskih običajev, zvokih tamburaškega orkestra in citer ter Jurčičevega Krjavlja vsaj za nekaj časa prestavili v stare dobre čase v nekdanjo idilo.

V drugem delu prireditve je znana zbirateljica prof. Dragica Kunaver pričarala še del starosvetnosti od marca do septembra, da je bil krog zaključen. Sklepna prireditev je bil nastop folklorne skupine iz Šmartnega ob Paki s prikazom kmečkih in obrednih običajev.

»Veliko zanimanje krajanov za ta dan in sodelovanje prav vseh učencev kaže na to, da so nam vsem starosvetnosti zelo pri srcu, zato bomo ljudsko izročilo še naprej negovali«, je dejala mentorica kulturnega dne Valerija Pukl.

T. Tavčar

Prikazali so tudi star slovenski običaj jurjevanje.

Nekaj pomembnejšega kot polet na luno

V dnevni sobi gledam televizijo, ko mi stara mama pove, da so na bližnjem pašniku ovce. Takrat tudi sama zagledam čudovit prizor. Na travniku je počivalo veliko ovac, med njimi veliko jagnet. Uživala sem v tem čudovitem prizoru.

Mislila sem si: »To bi bilo nekaj za časopis. Naredila bom intervju.« Trdno odločena sem šla k čredi ovac. Stala sem na robu pašnika in skušala prešteti ovce. To mi ni uspelo. Nekaj časa sem oklevala, nato pa zbrala ves pogum in se napotila proti pastirjem. Pozdravila sem jih in vprašala, če lahko naredim intervju z njimi za časopis in šolski radio. Privolili so.

Začela sem jim zastavljati vprašanja:

»Se mi lahko predstavite?«
»Jaz sem KOZAR Ane, to pa sta moja tovariša FUŠKO Feim in KOZAR Ibrahim.«
»Od kot ste prišli?«

»Prišli smo iz Bosne.«
»Koliko ovac imate v čredi?«
»V čredi je 350 ovac, od tega je skoraj tretjina jagnjet.«

»Ste kaj ovac prodali?«
»Da nekaj smo jih prodali oziroma višek v čredi. Vendar so ljudje tako zainteresirani, da bi lahko razprodali celo čredo.«

»Koliko časa ste že v Sloveniji?«

»V Sloveniji smo že štiri mesece.«

»In koliko časa še mislite ostati?«

»V Sloveniji mislimo ostati še približno mesec dni, nato pa se bomo vrnili v Bosno.«

»Kje prespite in jeste?«

»Vso hrano imamo seboj. Včasih kaj kupimo v trgovini. Vodo nam dajo domačini. Spimo na prostem.«

»Kot vidim, so vaši osli močno otovorjeni. Kaj prenašajo?«

»Osli nam prenašajo hrano, odeje in druge pripomočke, ki jih rabimo na paši.«

»Je težko obvladati takšno čredo ovac?«

»Ne, ovce so že navajene, zato nimamo nobenih težav.«

»Kaj naredite z mlekom?«

»Iz mleka naredimo sir, vendar sedaj ni mleka, ker vsega popijejo mladiči.«

»Kakšni se vam zdijo Slovenci?«

»Povsod smo že pasli, v Vojvodini, v Srbiji in na Hrvaškem, vendar nismo naleteli na tako prijazne ljudi kot so Slovenci. Če jih prosimo za pomoč, nam radi pomagajo. Otroci pa velikokrat pomagajo pastirju, da bi jim zdi to zelo zanimivo.«

Tako se je naš pogovor končal. Poslovala sem se in jim zaželela srečno pot.

Po počitku, ki je trajal približno dve uri, se je čreda odpravila naprej proti Celju. Z balkona je bilo videti, kakor da bi cesta valovala, glava pri glavi, bok ob boku. Ovce so lepo v vrstah hodile po cesti. Dva fanta iz 7. razreda sta pomagala pastirjem gnati ovce na cesti in paziti, da se ne bi preveč razkropile.

Ko sem gledala za odhajajočo čredo, sem sama pri sebi pomislila: »Nikoli še ni prišlo toliko ovac v Slovenijo in tudi ne vem, kdaj bodo naslednjič prišle in ali jih bom še kdaj videla toliko?«

To je bilo res čudovito doživetje, ki ga ne bom nikoli pozabila.
Nuša Kropivšek,
OŠ Vrnsko

Srebrna plaketa TZ Jugoslavije

Ob 35-letnici Turistične zveze Jugoslavije je turistični podmladek na OŠ Vere Šlander pred dnevi prejel srebrno plaketo Turistične zveze Jugoslavije. Med učenci smo povprašali, kaj jim priznanje pomeni. Povedali so, da jim plaketa veliko pomeni in da jih obvezuje, da se bodo še naprej trudili v izpopolnjevanju turistične dejavnosti. Ker je šolsko okolje ogledalo kraja, jim bo priznanje spodbuda, da ga bodo še naprej tako skrbno urejali.

T. T.

Rubrika mladih

V predsedstvu OK ZSMS Žalec in tudi v OO ZSMS ta čas potekajo priprave za izvolitev novega mladinskega vodstva. Tokrat so nekoliko drugačne kot minula leta. Osnovna poanta je namreč na več kandidatih, ki morajo podati svoja videnja in program nadaljnjega dela mlade generacije v občini Žalec. O tem smo se pogovarjali s sekretarjem OK ZSMS Jankom Kosom.

»Sedaj smo po rokovniku volilnih opravil v fazi oblikovanja predloga kandidatne liste. Predlog kandidatne liste je predsedstvo sprejelo potem, ko so bile po osnovnih organizacijah opravljene kandidacijske konference s pregledom članstva in dane pripombe na posamezne evidentirane kandidate za določene funkcije na občinski konferenci. Na osnutek predloga kandidatne liste so bili uvrščeni vsi ki so oddali soglasje za sodelovanje v kadrovskih postopkih, in pa tisti, ki so

Kmalu novo vodstvo

dali videnja do določenega roka. Videnje je bilo potrebno tokrat prvič oddati za najodgovornejše funkcije, in sicer za predsednika in sekretarja občinske konference. Tako imamo za sekretarja tri kandidate, in sicer **Sama Jurharja, Mateja Valanta in Gregorja Vovka** za predsednika pa dva: **Janija Štuseja in Vojka Zupanca**. Ravno sedaj bodo v OO ZSMS ponovno obravnavali predlog kandidatne liste, to bo na nek način javna razprava, ki se bo zaključila z občinsko kandidacijsko konferenco, ki bo predvidoma 3. marca. Na tej konferenci bomo glasovali o vsakem posameznem kandidatu in tisti, ki bo dobil ustrzeno večino glasov vseh članov kandidacijske konference, bo uvrščen na kandidatno listo. Ta kandidatna lista pa bo potem osnova za volitve, ki bodo predvidoma izvedene 30. marca. Trenutno se še ne ve, koliko kandidatov bo uvrščenih na kandidatno listo, ker pričakujemo, da se bo na občinski kandidacijski

konferenci še kaj spremenilo, ker bo možno nekatere pripombe glede kandidatov še poglobljeno argumentirati. Na osnovi tega pa se bodo delegati odločali, koga sploh uvrstijo na kandidatno listo. Kljub temu pričakujem, da bodo volitve z več kandidati za posamezno funkcijo, kar pomeni, da bodo po svoje še bolj zanimive in nepredvidljive. Volilna demokracija pa seveda nosi s sabo tudi riziko, da vedno ni izbran najboljši kandidat, lahko pa se reče, da so volitve demokratične. Upam in želim, da bomo 30. marca vendarle izvolili na demokratičen način vse člane posameznih organov občinske konference ZSMS Žalec za naslednje mandatno obdobje.«

Tako torej potekajo predvolilne aktivnosti, ki so zasnovane na resnični demokratični osnovi in mladi si lahko le želijo, da bodo tudi pravilno izbrali ter tako krojili mladinsko politiko v splošno zadovoljstvo sedanje generacije in bodočih.

D. Naraglav

O sodelovanju z mladimi iz SR Srbije

Kaj je resnica?

Znani dogodki, obtoževanja z ene in druge strani, še posebno pa žaljivi napadi na naše slovensko vodstvo, so prispevali k temu, da so se ohladili dobri medsebojni odnosi tudi z mladimi iz pobratenih občin Bačka Palanka in Kruševac. Vsekakor pa to še zdaleč ne pomeni tistega, kar so prinesle govorice v javnosti, češ da OK ZSMS Žalec zahteva prekinitve sodelovanja z Bačko Palanko. Resnica je povsem drugačna ...

Na OK ZSMS Žalec pravijo, da so na eni izmed sej uvrstili na dnevni red tudi sodelovanje s pobratenimi republikami oz. občinami, zlasti z občino Bačka Palanka, kjer pa ni bilo govora o prekinitvi, ampak o nadaljnjem sodelovanju. Vsekakor pa mladi niso ne

slepi ne gluhi in so bili večkrat priča frontnih napadov od posameznikov iz Vojvodine pa tudi iz Bačke Palanke na vodstvo Slovenije. Žalostno pa je namreč to, da so bili na čelu teh frontnih napadov Mihajl Kertez — sekretar OK ZKS iz Bačke Palanke, predsednik sindikata in še nekateri. Tudi zaradi tega je verjetno sodelovanje s pobrateno občino Bačko Palanko slabše in ne pride do uradnega obiska na občinski ravni, pa tudi mladi ne najdejo pravega stika. Na občinski konferenci pravijo, da so mlade iz pobratenih občin že nekajkrat povabili, da jim vrnejo obisk, vendar še ni bilo odziva. Prav tako pa tudi predsednik SO Žalec že nekaj časa vabi delegacijo Bačke Palanke na uradni, delovni in prijateljski obisk, na kar ni nobene reakcije. Mladi so zato predlagali OK SZDL, da analizira sodelovanje z

Bačko Palanko in na osnovi teh ugotovitev določi obseg in vsebino sodelovanja v tem letu in v bodoče. Prav tako pa so poslali pismo mladim v Palanko, kjer so pojasnili o bodočem medsebojnem sodelovanju. To pa je hkrati tudi odgovor in razkrivanje resnice o tovrstnem sodelovanju, ki je prineslo precej dezinformacij. Pravijo pa, da je nekoliko boljši stik s Kruševcem, saj naj bi konec preteklega leta bili udeleženci športnega srečanja mladih med pobratenimi občinami, vendar so to tekmovanje v zadnjem trenutku odpovedali. Ta trenutek nimajo stikov, je pa zanimivo da jih vabijo v goste in jih prosijo za sodelovanje mladi iz Živinic pri Tuzli, s katerimi gospodarsko in poslovno sodelujemo na občinski ravni.

D. Naraglav

O čebelah in čebelarstvu

Varroa uničuje čebelje družine

O zatiranju varroe je bilo v svetu že ničkoliko razprav, ki pa vselej zaidejo v slepo ulico brez pravega izhoda. Mnoga zdravila, teh je v svetu že 149, poleg sodijo tu tudi jugoslovanska zdravila, so se do danes izkazala za neučinkovita, mednje pa sodi tudi fluvinalnat. Varroa postane kaj hitro odporna na razna zdravila pa naj delujejo kot dimno sredstvo, hlapljivi pripravki, sistemiki ali dotikalna. Čebelnja hemolimfa se hitro prilagodi zdravilom, da postane neustrepana za varroo na čebeli, največji problem je, ker pokrite celice trotovske in čebelje zalege ščitijo varroo pred zdravili. To pa ne velja za mravljično kislino, ki pronica tudi skozi pokrito celico zalege in poškoduje mlado, nežno proto in deufonimfo varroe za nadaljnji razvoj, njena slabost pa je veliki razmak učinka med 10 % in 90 % na varroo.

Zadnji čas pridobiva v Evropi svojo vrednost mlečna kislina, ki pod določenimi pogoji uspešno uniči varroo tudi od 76 % — 97,4 %. Mlečna kislina ne škoduje čebeljim pridelkom, za čebele in človeštvo pa je potrebna v vsaki hrani za človeka. Na Nizozemskem jo že redno uporabljajo pri zatiranju varroe (dr. de Ruijter, Eijnde, Steen 1988) in (dr. Assmann, Volprecht 1989). V znanstvenih laboratorijskih raziskavah v svetu izvajajo diagnostične analize zdravljenih doz kemoterapije za zatiranje varroe po ADI normah, določenih od FAO, da s strogimi zdravstvenimi predpisi zajamčijo naravno svojstvo čebeljih pridelkov z najmanjšimi dovoljenimi ostanki sledov zdravil v ppm, ppb in ppt na vosku, medu, matičnemu mlečku in cvetnem prahu, oz. so zdravju neškodljivi skladno z normami svetovne zdravstvene in gospodarske organizacije FAO (prof. dr. Grümmer, 1989). Nekatere čebelarje pa velja opomniti, naj sami ne raziskujejo učinkovitosti zdravil, če nimajo za to ustrezne strokovne izobrazbe. Posledica takšne ne-

strokovnosti je napačna ocena zdravila in preseganje sledov, ki jih določa ADI norma za zdravstveno oporečnost. Neučinkovitost zdravil pri zatiranju varroe je, da se premo zavedamo, da je njihova uspešna učinkovitost vezana na biološko ukrepanje za preprečitev nemotenega procesa razvoja varroe (prof. dr. Kostecki 1983). Prav to je glavni vzrok neučinkovitosti zdravil in ko v jeseni začno množično propadati čebelje družine, je zmotno mnenje, da poginjavajo zaradi varroe.

Usoda čebelje družine je zapetostena že zadnje dni junija in prve dni julija, v času ko prične upadati trotovska zalega in začne letna varroa masovnejši vdor v čebelj zalego za svoj naravni obstoj, s ciljem, da bi ustvarila masovnejšo populacijo zimске varroe. V tem trenutku se z varroo pojavijo mnoge čebelje bolezni, čeprav imamo še navidezno zelo živahne čebelje družine, v njih pa se po zaslugi letne varroe že razvijajo virusi, bakterije in druge klinice bolezni, ki napadajo čebelj zalego in se bodo razbohotile v mesecu ali dveh in čebel v panju ne bo več (Rademacher, Sinkovc, 1986). V takšnem stanju bolezni ne pomaga nobeno še tako učinkovito zdravilo, pa najsi bo to mravljična kislina, apistan, Folbex VA itd. Biološka rešitev močno okuženih čebeljih družin z letno varroo je možna v začetku meseca julija z omejitvijo ali uničenjem

matice v čebelji družini, z namenom pretrgati verigo nemotenega procesa razvoja varroe in virusnih obolenj — akutna paraliza — v čebelji zalegi, da ne bomo ostali kasneje v jeseni brez čebel (dr. Bračko, 1989).

Najnovejšo čudovito zdravilo apistan, kot temu pravijo čebelarji, katere deščice z zdravilom se vstavljajo med okvirje v panj, da dotikalno ubijajo varroo na čebeli, ni izvzeto iz uspešnega zatiranja varroe v mesecu avgustu, zlasti še, če so se virusi APV že močno razmahili v čebelji družini. Poleti ni dovoljeno zdraviti s tem zdravilom zaradi možnih prisotnih substanc tega zdravila v čebeljih pridelkih (prof. dr. Fuchs, 1989). Uspeh zdravljenja z apistanom je zagotovljen samo takrat, če ga v določenem okolju uporabijo vsi čebelarji, saj bo nalet čebel iz nezdravljenih panjev ponovno razmahnil razvoj varroe v septembru, kot da nismo zdravili in tako je zdravljenje izničeno. Apistan ploščice naj pripravijo veterinarski zavodi ali tovarne zdravil z materiali, ki bodo oddajali največ zdravila apistan, nikakor pa ne nestrokovni posamezniki, ki žele na lahek način zaslužiti brez jamstva za uspeh, svari prof. dr. Fuchs iz čebelarstva Inštituta Oberursel pri Univerzi Frankfurt am Main. Več o tem pa na predavanju 5. marca ob 9. uri v prostori družbenih organizacij v Žalcu.

A. Rozman

Valeriji Pukl zlati znak

Valerija Pukl, predmetna učiteljica slovenskega jezika in višja knjižničarka na OŠ Vere Šlander Polzela, je pred dnevi v Ljubljani na 12. konferenci Zveze prijateljev mladine Slovenije dobila zlati znak. To visoko republiško odlikovanje ji je izročil predsednik ZPM Slovenije Dušan Semolič.

V obrazložitvi je bilo poudarjeno njeno ustvarjalno delo in vsestranska aktivnost pri vzgoji mladega rodu. Z njenim imenom je povezan prvi turistični festival na Polzeli in vznik turizma v kraju sploh, kot mentorica številnih raziskovalnih nalog je dosegla izjemno kvaliteto in prejela zanje vselej republiške nagrade, izvirne in pristne so bile njene zamisli za mnoge kulturne dneve na šoli, vrhunec pa zagotovo predstavljajo njeni dosežki na področju šolskega glasila, ki ga je z ljubeznijo urejala skoraj celo desetletje, dala vanj svojo dušo in prav zato z njim osvojila številne republiške nagrade in priznanja ter posegla v sam jugoslovanski vrh z zlato plaketo in dvema srebrnima.

Našteto seveda še zdaleč ne

zajema vsega, kar je Valerija Pukl v vseh teh letih ustvarila, predvsem pa sama meni takole: »Nagrade in priznanja so bila vselej ponos in spodbuda za nadaljnje delo učencev, mene pa je vedno najbolj navduševala njihova zagnanost, izvirnost; skratka zelo rada imam otroke in mnogo so me naučili.«

T. TAVČAR

Zapomnite si

Od danes dalje bo v Savinjskem občanu cela stran namenjena telesni kulturi. To pomeni, da potrebujemo tudi vaše predloge, sodelovanja, dopise. Vse, kar se v vašem kraju na tem področju dogaja, napišite in pošljite na uredništvo. Radi bomo objavili ali vas obiskali.

Ideje:
šolska športna društva,
športna društva, klubi in ostale telesnokulturne organizacije,
jubileji posameznikov,
sindikalni šport,
splošna rekreacija itd.
Naj bo odslej Savinjski občan tudi po tej zanimivi strani arhivar vsega pomembnega in manj pomembnega na področju, ki mu, žal, kljub vsem prizadevanjem posvečamo še vedno premalo pozornosti. In ne nazadnje v tem procesu tudi sami premalo sodelujemo, da bi bili vitalnejši, bolj zdravi in sposobnejši za delo. Poskusite biti z nami in če boste, bomo vašega sodelovanja resnično veselili.

Imamo akcijo »Razgibajmo življenje«, mi jo razširjamo v »Razgibajmo sodelovanje v Savinjskem občanu«.

TV

Klepzet z Jožetom Oblakom

Še vedno je predsednik smučarsko skakalnega kluba Braslovče — Andraž, sicer pa med bolj znanimi slovenskimi tovrstnimi športnimi delavci. Februarja smo sicer brez snega, vendar smo ga vseeno povabili na delovni klepzet. V vseh letih ste bili že tolikokrat v Planici, našem smučarsko skakalnem centru, da bi se tja verjetno pripeljali z zaprtimi očmi?

»Res, vendar po cesti se ni nikoli dobro voziti z zaprtimi ali zavezanimi očmi, čeprav jo dobro poznaš.«

Kako je trenutno v Planici?

»Tako kot vedno lepo. Dobro je, da je tehnika toliko napredovala, da smo dobili snežne topove, kajti drugače bi bil joj in joj. Vsi slovenski pa tudi drugi skakalci bi ostali brez pogojev za vadbo, saj to niso več zime, ampak pomlad pozimi.«

Zadnje prireditve v Planici ste pripravili Braslovčani?

»Ja. To je bilo državno ekipno prvenstvo za mladince, ki bi ob ugodnih snežnih razmerah moralo biti na eni izmed skakalnic v Braslovčah. Ker snega ni, smo odšli v Planico, pri organizaciji pa so nam pomagali tovariši iz smučarsko skakalnega kluba Titovo Velenje, tako da smo družno lepo izpeljali celotno prireditev, na kateri je nastopilo 20 ekip. Skakalci so se pomerili na 70-metrski skakalnici. Rezultati: 4. T. Velenje, mi smo bili sicer šele 16., vendar s pionirji in mlajšimi mladinci, ker starejših nimamo, Celjani pa so bili za nami.«

Koliko imate trenutno v klubu skakalcev?

»Trideset.«

Sodelovanje z Andražem?

»Odlično. Tam pa imajo od lanskega avgusta tudi novo skupino desetih bodočih tekmovalcev, ki že dosegajo prve vidne rezultate v svoji kategoriji na tekmovalnih Cocte.«

Kako je z velikanko pod Dobrovljami?

»Začeli smo jo graditi pred dvema letoma, na njej pa bo možno poleteti tudi do 115 ali več metrov. Polovico vseh stroškov

Jože Oblak

je plačal planiški komite. Prestavili smo 18 tisoč kubikov zemlje, da smo naredili to velikanko, ki naj bi bila končana letos poleti, in če bo prihodnja zima radodarnjša s snegom, bomo pripravili odprtje in prvo tekmovalje. Seveda pa je ob skakalnici treba urediti še sodniški stolp, dovoze, sanitarije, parkirne prostore, garderobe... Veliko del nas še čaka, vendar upamo na najboljšo.«

Kam sodi nova skakalnica ali že kar letalnica?

»V republiški center za razvoj smučarskih skokov.«

V Planici je šola za mlade skakalce. Koliko jih je s celjskega območja?

»Po dva iz Ljubnega in Braslovče — Andraža ter po trije iz T. Velenja in Celja.«

Kaj si obetate od zaključka svetovnega pokala, ki bo konec marca v Planici in kjer bomo Jugoslovani poleg ostalih imeli v ognju tudi dva Braslovčana, zdaj Ljubljancina — Janeza in Matjaža Debelaka?

»Lepo prireditev in da bodo končno naši skakalci znali tako izkoristiti Elanove smuči kot trenutno tuji. To pomeni, da jih bodo prehiteli in da bodo vsaj delno ponovili lanske uspehe.«

TONE VRABL

Kaj je z žalskim športnim parkom in Partizanom?

V Žalcu ni bilo malo športnih in ostalih novinarjev, ki niso mogli prehovati športnega centra. To je vse lepo in prav, vendar ob vsem obstaja nekaj črnih točk. Poglejmo nekatere v razmislek tistim, ki »delajo« v tem centru:

1. Celoten športni park je po odhodu rednega vzdrževalca zanemarjen in propada. Otroško igrišče je uničeno, voda ob deževju zalije stezo, ki bo kmalu travnik, zasajene smreke so izruvane, slabo kaže z balniščen, povsod se smeti, odpadki itd.

2. Dejavnosti na športnih objektih v športnem centru je malo. Nekaj migajo nogometaši, malo rekreativni tenisarji, druge se občasno neorganizirano preganjajo otroci. Telovadnica? Polna dopoldne in popoldne zaradi redne telesne vzgoje šole. Ob sobotah in nedeljah zvečer ni v njej nobene športne dogodke, ki bi privabil tiste, ki bi si jih radi ogledali. Včasih smo vsaj gledali rokometne Minerve, odbojkarje Šempetra... Kje so? Kaj je s košarkarji? Kaj je nasploh z dejavnostjo Partizana? Morda bomo dobili odgovor! Žalčani vodijo in vozijo otroke na rekreacijo najraz-

ličnejših oblik v Celje — v Partizan Gaberje, ker TU (v Žalcu) ni nič! Kar pa je, je stihijsko, nenačrtno, nedodelano, neplodno...

3. Še bi lahko napletali in razpletali o žalskem športnem centru, vendar dokler ne bo sposobnih in dela voljnih ljudi ne bo nič oz. bo tako ali še slabše kot doslej.

4. Da zaključimo ta zapis o pomembnem objektu: vsi, ki ga obiščejo, povejo, da manjka bazen. Načrti so bili narejeni, kje so, kako izgledajo, kdo jih skriva in ne nazadnje, ali bomo kljub vsem težavam kdaj ta objekt v Žalcu dobili?

5. Obljublamo, da bomo za prihodnjo številko Savinjskega občana pripravili okroglo ali oglatno mizo z vsemi, ki jim ta športni park kaj pomeni. Povabili bomo nogometaše, tenisarje (niti enkrat niso pripravili prireditve, da bi imeli ljudi na tribunah!), strelce, šahiste, kolesarje, balinarje in še in še.

Recimo enkrat bobu bob, tudi glede bazena, kegljišča in »modernega« biljarda v spodnjih prostorih kegljišča!

TONE VRABL

Komentiramo

Kako brez Dragonerja?

V Gotovljah pri Žalcu imamo delaven konjeniški klub, ki se je v zadnjem obdobju odlikoval celo z nekaj najvišjimi domačimi naslovi in tudi mednarodnimi uspehi. Biser gotovljskih konjenikov je bil legendarni konj Dragoner, ki je žal zapustil skromne hleve na Ložnici in pristal v topli Grčiji, pri tovarnarju usnja v Solunu. Menda je konj Dragoner vreden toliko, da bodo zanj dobili tri nove konje z Madžarske in ZR Nemčije. Prvi pogovori so menda že bili opravljeni, obstaja pa tudi možnost, da so nadomestki Dragonerja še v ložniških hlevih.

Tako je največji športni up in edini član zveznega razreda Ali Pevec, ki je nazadnje jahal Dragonerja, ob konja. To ne bi bila posebna tragedija, če Gotovljani ne bi računalni na organizacijo letošnjega prvenstva in kjer naj bi Ali ponovil lanski uspeh iz Novega Sada, ki je postal državni prvak. Vprašanje je, kako se bo privadil na novega konja in sploh, kakšen konj to bo.

In drugo: za organizacijo državnega prvenstva bi morali Gotovljani imeti sodoben hipodrom s tribuno in pod njo hleve, veterinarsko postajo, sanitarije, garderobe, pisarne... Prejšnji hipodrom, kjer je bilo tudi nogometno igrišče nekdanjega NK Borut v Gotovljah, so preorali. Zgornji del zemljišča čez potok pa je rahlo dvignjen in pod daljnovodom. Letošnja zima je izredna in dela bi bila lahko opravljena. Dvomimo pa, da bo do tega prišlo. Dvomimo tudi v nove konje in dvomimo tudi v projekt, da bi konjeniški klub skrbel za rekreacijo tistih turistov, ki »bodo« prihajali v hotel Žalec. Če realno razmislimo in odmislimo vse, kar so strokovnjaki in »strokovnjaki« povedali, ne bo iz dobro zamišljenega »šmorna« nič več kot to, kar smo imeli. Nekaj konj, žalost, in več ali manj privatno jahanje. Kot tudi na mnogih drugih konjih in krajih. Škoda!

TONE VRABL

Dobre priprave žalskih nogometašev

Sredi marca bodo nogometaši v slovenski nogometni ligi začeli drugi, spomladanski del sezone. Zato v vseh ekipah intenzivno trenirajo, da bi bili igralci za prve tekme kar najbolj pripravljeni.

Nogometaši NK Partizan Hmezd iz Žalca zavzeto delajo pod vodstvom novega trenerja Živka Stakića. V ekipi ni prišlo do igralških sprememb, cilj žalske enajsterice pa je obstanek v ligi.

Živko Stakić: »V prvem delu priprav smo z igralci delali na igrišču v Žalcu, in sicer na splošni vzdržljivosti. Kasneje smo nekaj dni preživeli na Golteh, kjer sta bili vreme in okolica zelo primerni za višinske priprave. Žal v delo niso bili vključeni vsi igralci, kar se bo na prvih tekmah zagotovo poznalo. V predtekmovnem obdobju nameravamo odigrati okoli deset prijateljskih tekem, ki so namenjene za uigravanje ekipe. Mislim, da bo ekipa ob nekem kontinuiranem delu do začetka

sezone dobro pripravljena in da bo uspela ostati v republiški nogometni ligi.«

Dani Kotnik: »Treninzi so naporni, toda z voljo in dobrim vzdušjem v ekipi vsi igralci dobro prenašamo napor. V klubu je dobro to, da se igralci znajo med sabo pogovoriti, svoje pripombe in predloge posredujejo trenerju in ta jih na vsak način poskuša upoštevati.«

Erik Govejšek: »Vzdušje v ekipi je ne glede na velike generacijske razlike dobro in z vključitvijo med starejše igralce nisem imel problemov.«

Ciril Naprudnik, kapetan ekipe: »Priprave nam dobro uspevajo in glede na izkušnje lahko rečem, da že dolgo nismo bili tako dobro pripravljeni. Vendar bodo šele prve tekme pokazale, koliko zmoremo in za kakšne rezultate smo sposobni.«

V. ZUPANC

Prvak Martin Štorman

Končano je klubsko prvenstvo ŠK Savinčan v Šempetru, prvak pa je postal Martin Štorman pred Jožetom Štormanom, Brankom Setnikarjem itd.

Jože Grobelnik

DOBER DAN

Turistična agencija Šempeter

10. in 11. marca 1989

Udobno potovanje, nastanitev v najožjem središču mesta, konkurenčna in z najmanjšo ceno 618.000 din

Pokličite čimprej na tel. 701-215 (med 11. in 15. uro) oz. nas obiščite v turističnem biroju (pri Antičnem parku)

Za vaš uspešen dan jamci turistična agencija DOBER DAN!

Vsi, ki se zanimате za dosežke v drobnem gospodarstvu, omogočamo vam dvodnevni ogled mednarodnega obrtnega sejma v Münchnu, združen s strokovnim obiskom ene od obrtnih con na Bavarskem

Strelci so tekmovali za zlato puščico. Tako je pri SD Žalec zmagal Škodnik s 555 krogi pred Smrkoljem (547), Melanškom (540 krogov) itd. V tej strelski družini so prvič pripravili tudi tekmovalje za družinsko zlato puščico za pionirje, kjer je med sedemnajstimi nastopajočimi zmagal Dušan Novak s 341 krogi. Družinsko tekmovalje za zlato puščico pa so pripravili tudi pri SD Polzela, kjer je s 514 krogi zmagal Mohorko, pri SD Slavko Šlander pa je s 556 krogi zmagal Zagoričnik pred Ošepom (549), Kotnikom (544) itd. Na posnetku: tekmovalje družinske zlato puščice pri SD Slavko Šlander v Šempetru.

T. TAVČAR

Sivka odličen, ekipa Hmezada zadnja

V 8. kolu republiške moške kegljaške lige je Hmezad iz Žalca gostoval v Kranju in izgubil s Triglavom, ki ga je lani doma premagal s 5338:5121. Žalčani so sicer dosegli odlične rezultate, ki pa je bil, žal, premalo za osvojitve novih točk. Odlična sta bila Sivka (912) in Kompan (893), nastopili pa so še Ramšak, Trost, Rotar in

Šimek. Vprašanje je, če se bodo kegljači Hmezada obdržali v ligi, saj so trenutno na zadnjem mestu s samo dvema točkama, saj so jim dve z ekipo EMO lani v Žalcu zaradi nepravilne registracije odvzeli. In prav z EMO-m kegljajo v naslednjem kolu v celjskem Golovcu.

SD Žalec — regijski prvaki

Na strelišču SD Kovinar Štore, so se pomerili strelci celjske, laške in žalske občine. Tekmovali so v streljanju s serijsko zračno puško, tekmovalje pa je štel za izpolnitev norme za nastop na rep. prvenstvu. Norma je bila 362 krogov. Ekipno je prvo mesto osvojila ekipa Žalca, ki je nastreljala skupaj 1108 krogov. Za ekipo Žalca so tekmovali: Justin Smrkolj (370), Vojko Škodnik (369) in Mladen Melanšek (369).

Najboljši posamezno: 1. Justin Smrkolj, 370 krogov; 2. Jože Jeram, SD Celje, 369 krogov; in 3. Vojko Škodnik, 369 krogov.

Regijsko prvenstvo — pionirji

V Žalcu je bilo regijsko prvenstvo za pionirje in pionirke. Ekipno so zmagali pionirji SD Celja, pred ekipo-pionirjev SD Žalec in SD Laško. Najboljši posamezniki: 1. Matek, SD Laško, 177 krogov; 2. Dušan Novak, SD Žalec, 174 krogov; in 3. Matej Dobovičnik, SD Celje, 173 krogov.

Med dekletki pa je zmagala Renata Flego, SD Žalec s 165 krogi.

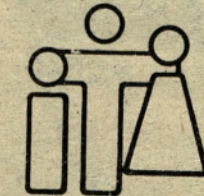
Jani Pukmajster

lesnina

podčrtano z rumeno

V prenovljeni trgovini v Celju in Prodajnem centru Levec nudimo cenjenim strankam poleg ostalih ugodnosti nakup s kreditnim odplačilom na 7 mesecev in 3,17% obrestmi. Prvi obrok se plača ob nakupu.

Izletnik Celje

IZLETNIKOVA TURISTIČNA AGENCIJA

● Smučarski avtobus VSAKO soboto v BAD KLEINKIRCHHEIM

● počitnice ob morju

● Za 8. marec:

— Cankarjev dom Ljubljana
— Dolenjska
— Carigrad, Monaco, Azurna obala, Liechtenstein

● strokovna potovanja:

— DIDACTA — STUTTGART 28. 2. — 4. 3.
— IHM — MUNCHEN 4. — 12. 3.
— BAUMA 10. — 16. 4.

INFORMACIJE: IZLETNIK ŽALEC

V žalski občini razumevanje tudi za športne novinarje

Prijetno je bilo delovno srečanje športnih novinarjev in dopisnikov v gostišču Zeleni gaj v Gotovljah pri Žalcu, ki ga je pripravilo športno uredništvo Novega tednika in Radia Celje. Pokroviteljstvo sta dobrohotno sprejela TKS in ZTKO Žalec, svoj prijeten delež pa je poleg gostišča Zeleni gaj dodal tudi Juteks.

Srečanje je bilo v žalski občini predvsem zato, ker je od tod tudi največ športnih poročevalcev v besedi in sliki. Pogovor je teklo o še boljšem informiranju o športnih dogodkih in športni problematiki — tako v NT-RC kot tudi v Savinjskem občanu. Seveda tu niso zajeti samo športni dogodki, ampak ves širok spekter telesne kulture z rekreacijo vred. To bomo z današnjo številko Savinjskega občana tudi začeli uveljavljati. Žal danes bolj na skopo, kasneje pa vedno bolje. Sicer pa brez predlogov in konkretnih dejanj ne bomo dosegli nič. To pomeni, da nam pomagajte. Sodelujte. Pišite. Ustvarjajte, kot mi.

Prijetnega srečanja v Zelenem gaju so se udeležili tudi znan žalski in slovenski športni delavec Adi Vidmajer, sekretar TKS Žalec Franci Kralj, predsednik ZTKO Žalec Bruno Randl in predsednik slovenskih športnih novinarjev Borivoj Ferš iz mariborskega Večera.

Navzoča je bila tudi predstavnica novo imenovane delovne organizacije Golding (bivše tozd Gostinstvo v sklopu Hmezada) Alenka Šalej, ki je pojasnila želje in načrte — zlasti hotela — po vključevanju v športno dejavnost. Mnogi so jo opozorili na občutljivost tega področja, kar se je izkazalo za resnično, saj že prve s »pompom« napovedane skupine slavni nogometašev JLA pod vodstvom Miljana Miljanića konec januarja v hotel za tri dni ni bilo. Sicer pa so to teme za prihodnje številke Savinjskega občana.

Skratka v Zelenem gaju je bilo delovno, mnogo tega bo ostalo tudi v Savinjskem občanu.

TV

Liboje:

Zastavljene naloge uresničene

Krajevna skupnost Liboje je v preteklem letu veliko naredila na področju komunalne ureditve kraja, pri napeljavi telefonov in izgradnji vodovodnih odsekov.

Komunalna dejavnost je bila odvisna od samoprispevka občanov, katerih sredstva so bila namenjena izključno za te namene, saj je bila zgrajena vrsta cestnih odsekov, asfaltirana je bila cesta proti Košnici in Zabukovici, v novem naselju Liboj in iz spodnjih Kasaz proti Potočniku. Vložena so bila tudi znatna sredstva v cesto Porance, v popravilo ceste mimo Mirošana, dokončno pa je bila utrjena cesta v naselju Slovenski dol in proti Brnici ter rešeno odvajanje vode z jezera v Slovenskem dolu. Urejena je bila tu-

di kanalizacija na mestih, kjer je voda uničevala cestišča.

Največja pridobitev za kraj pa je vsekakor napeljava telefonskih priključkov, za kar so bila porabljena precejšnja sredstva, ki so jih v največji meri prispevali krajanji sami, za glavni vod pa so prispevale delovne organizacije; Keramična industrija Liboje, Sadna drevnica Mirošan, Zarja in Liko. Trenutno je v krajevni skupnosti 125 priključkov, na razpolago pa jih je še dvajset.

Pri sprejemanju plana samoprispevka so vsekakor pre malo upoštevali infrastrukturo objektov, ki služijo krajanom, to velja za izgradnjo turističnega doma na Brnici, ki ima pomen za pospeševanje turizma v kraju, kot tudi sodobno ureditev Brnice,

kjer so bile nekdanje skromne zidavnice, danes pa se preusmerjajo. K razvoju Brnice pa prispevajo tudi »vikendaši«.

Nikakor pa ne gre prezreti naporov krajevne skupnosti pri dopolnitvi vodovodnih priključkov v Košnico, do Štefančiča in proti sadni drevnici Mirošan, kjer so dela še v teku. Vsega tega pa ne bi uresničili brez prizadevnosti posameznih članov krajevne skupnosti in delovnih kolektivov v kraju, ki so finančno podprli zastavljene naloge, kot tudi brez krajanov, ki so s prostovoljnim

delom priskočili na pomoč, kjer je bilo treba.

V krajevni skupnosti Liboje pa so si na področju komunalne dejavnosti, izgradnje objektov za splošne potrebe krajanov in delovnih kolektivov, za namestitve krajevne skupnosti in potrebe SLO zastavili nove naloge, za katere pa bo po vsej verjetnosti treba podaljšati samoprispevek. Za uresničitev hotenja in za lepši izgled kraja pa bodo v Libojah gotovo zanj, saj bo le tako kraj dobil podobo, kakršno si želijo, in s čimer bodo potrdili izpeljanko imena kraja, ki je »LEPO JE«.

D. Š.

Prebold

Vprašanje lesenih garaž na prepihu

Takšne, kot so, ne sodijo v to okolje

Na mestu, kjer je še pred leti bil kanal za odplake iz Tekstilne tovarne Prebold, v neposredni bližini blokovnega naselja, je tako rekoč čez noč zrastle verige lesenih garaž, ki, z roko na srce, ne dajejo privlačnega videza. V zvezi s tem ne manjka komentarjev od uporabnikov, ostalih krajanov in prišlekov, ki jih pot vodi tod mimo. Sporne barake — garaže pa so vse pogosteje predmet razprav na sejah krajevne skupnosti. Zato smo se odločili, da vse to osvetlimo z različnih zornih kotov in pomagamo najti stik za ustrežnejšo rešitev, ki bo zadovoljila želje in potrebe vseh prizadetih.

Najprej smo potrkali na vrata krajevne skupnosti in o tej zadevi spregovorili s tajnikom KS Prebold Dušanom Fricem. Povedal je, da so o tem problemu že večkrat govorili na sestankih KS, nato pa je ta problem še poglobljeno osvetlil.

Istočasno je bilo z izgradnjo blokovne soseske II. zgrajenih le nekaj vrstnih zidanih garaž, kar nikakor ni zadovoljilo potreb stanovalcev. Tudi z gradnjo novih stanovanjskih blokov to ni bilo rešeno, zato so stanovalci samoiniciativno, po načelu: znajdi se kot veš in znaš, začeli s postavljanjem lesenih garaž, ali po videzu sodeč barak, in tako zaščitili svoje automobile pred vremenom in krajami. Gledano z njihovega stališča jih je moč razumeti, vendar bi se bilo potrebno stvari lotiti bolj organizirano, sprejemljivo za okolje ter kritično oko vseh tistih, ki jim je kaj do lepšega bivalnega okolja. Stališče sveta KS in vsakega odbora je, da postavitve takšnih barak ni primerna zaradi zunanega videza Soseske II. in celotnega Prebolda in da je potrebno najti ustrežnejšo rešitev. To pa je gradnja zidanih vrstnih garaž, ki se bodo skladale z okoljem in dajale lepši videz stanovanjski soseski in Preboldu kot celoti. Lep primer dobrega dogovarjanja in ustreznih rešitev so vrstne garaže pred blokom 11 a in b v centru Prebolda.

Na ta problem postavljanja lesenih barak je bil opozorjen že tudi urbanistični inšpektor pri SO Žalec, vendar do sedaj ni bilo v tej smeri še nič storjenega. Tako torej predstavnik krajevne skupnosti. In kaj menijo o tem postavitelji teh spornih barak? Dva izmed njih na to odgovarjata: VEHBAR SULJANOVIČ — »Vsi, ki imamo tu garaže, vemo, da niso v ponos ne nam ne kraju in okolju, v katerem živimo, vendar smo bili to prisiljeni storiti, ker ni bilo ustrežnejše rešitve, smo se odločili za »črno gradnjo« in začasno poskrbeli za svoje automobile, ki so bili izpostavljeni tatovom. Zavedamo se, da jih bomo morali morda že jutri podreti, zato tudi niso takšne kot bi bilo potrebno. Mislim pa, da je večina nas pripravljena iti v drugačno rešitev, če nam bodo pristojni to omogočili...«

Enakega mnenja je tudi FRANC BERGLEZ, ki med drugim pravi: »Odlučiti, da si postavim garažo, je predvsem botrovalo dejstvo, da se pojavljajo kraje in vlomi v automobile. Vem pa, da bi tudi moralo ob tem postavljanju biti več dogovarjanja glede velikosti in videza barak, saj bi tako bistveno manj bodle v oči. Tako jaz, kot večina, če že ne vsi, pa smo za to, da problem drugače rešimo. Glede na neizkoriščen prostor bi lahko prišlo do urbanistične rešitve in izgradnje zidanih garaž, seveda pa v razumnih finančnih mejah, saj so denarnice vedno bolj prazne, kar je še dodaten razlog, da zaščitimo svoje automobile. Sem za drugačno rešitev, samo da nam dajo ustrezna dovoljenja...«

Da bi bila slika popolnejša, smo zaprosili za mnenje tudi urbanističnega inšpektorja Marjana Strozaka, ki je o tem povedal: »Moja dolžnost je, da postopam po zakonu. To pa pomeni, da jih opredeljujem kot črne gradnje, ki nimajo lokacijskega dovoljenja oz. ustreznih potrdil. Konkretne rešitve iz moje strani, pri čemer nimam nobene izbire niti možnosti, je, da ukrepam skladno z zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, kjer 73. in 74. člen tega zakona predvidevata določene ukrepe, in sicer takojšno ustavitev gradnje, in če se ne dobijo ustrezna dovoljenja, odstranitev le-teh. Ta možnost je dana najprej investitorjem oz. lastnikom prostora, če pa tega ne storijo, inšpekcija poskrbi za odstranitev na podlagi izvršbe oz. skladno o splošnem pravnem postopku za izvršbo. Pod te sankcije zapadejo tudi vsi objekti, ne glede na to, kdaj so bili zgrajeni, če nimajo ustreznih dovoljenj.«

Dopolnilo k rešitvi tega problema pa smo poiskali še pri Jožetu Goliču, sekretarju sekretariata za urbanizem in varstvo okolja, ki je nakazal možnosti za rešitev tega problema. Med drugim je povedal: Zazidalni načrt za to območje blokov v Preboldu ne predvideva izgradnje garaž. Še zlasti pa ne takšnih, kot so sedaj. Rešitev vidim v tem, da se spremeni zazidalni načrt, v katerem se predvidijo garaže, njihova postavitve in način izgradnje, da se bodo tudi arhitektonsko povezale z okoljem. Pobudo za to lahko da krajevna skupnost, ki tudi sproži postopek za spremembo. Seveda pa je potrebno v letnih planih občine zagotoviti sredstva in planirati spremembo zazidalnega načrta...«

Ustrezne rešitve so dobrodošle in upamo lahko, da bo tako tudi v tem primeru.

D. Naraglav

Braslovče

Tečaj za izprašane gasilce

Na zadnji seji v letu 1988 so se poveljniki in predsedniki gasilskih društev sektorja Polzela dogovorili, da bodo v letošnjem letu pripravili tečaj za izprašanega gasilca. Sklenili so, da bo le-ta potekal v prostorih Gasilskega društva Braslovče, od koder je bilo tudi največ prijavljenih slušateljev.

Tečaj se je pričel sredi januarja in je potekal ob sobotah in nedeljah, po dogovoru pa tudi med tednom, obsegal pa je naslednja

področja: organiziranost in delovanje gasilskih društev, osnove prve medicinske pomoči in CZ, osnove gorenja in gašenja, gasilsko preventivno in taktiko, gradbeništvo in gasilsko tehniko.

Tečaja se je udeležilo 45 tečajnikov, ki so ob zaključku vsi uspešno opravili preizkus znanja in s tem dobili naziv izprašanega gasilca.

L. Hribernik

Dežurstvo na vodovodu

Dežurni monter za popravilo okvar na glavnih vodih v občini Žalec:

od 20. do 27. 2. 1989 Bogdan PANTNER, Polzela 208
od 27. 2. do 6. 3. 1989 Marko DOLINAR, Griže 35
od 6. do 13. 3. 1989 Vlado ŠUPER, Vel. Pirešica 5/e
od 13. do 20. 3. 1989 Tone JAGER, Prebold 62/a, tel.: 723-097

od 20. do 27. 3. 1989 Jakob OLIP, Pongrac 21
Opomba: dežurni se nahaja v DO Komunalna Žalec od 12. do 12.30 le v času prostih dni (sobota, nedelja, praznik), ob delavnih popoldne pa je doma. Sporočila lahko oddate tudi v nabiralnik pri sedežu DO.

Član Francoskega društva prevajalcev v Parizu vpisuje v začetni in nadaljevalni pouk francoskega jezika. Telefon: 714-343

Izolacije servis zamrzovalnikov

Po več letih delovanja izolacija vašega zamrzovalnika dotraja. Zamrzovalnik začne točiti, rositi in od zunaj ledeneti. Kvalitetno in z garancijo vam napako odpravi servis zamrzovalnikov **Pajek Viktor**, tel.: (062) 305-150 ali 413-606.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

IVANA ČULKA iz Glinja pri Braslovčah

se prisrčno zahvaljujem vsem dobrim sosedom, prijateljem, znancem in sorodnikom, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, za maše in cerkvene potrebe ter izrekli sožalje. Posebna hvala duhovniku za tople besede in opravljen obred in govorniku KS Braslovče. Vsem še enkrat lepa hvala.

Žalujoča žena in sin Ivan z družino.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

MAKSA SEDOVNIKA iz Lipja

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje ter poklonjeno cvetje. Posebna hvala bolniškim osebjem bolnišnice v Topolšici, sosedom za pomoč, KO ZB Vinska gora, KO Društva invalidov Vinska gora, govornikom Viherju in Drevu za poslovljene besede, pevskemu zboru, sodelavcem iz TT Juteks Žalec in Gorenje TOZD ZHT iz Titovega Velenja, duhovnikom Krašovcu in Videmšku za opravljen obred in vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Fanika, hči Marijana in sin Martin z družinoma, sestra Marija z družino in ostalo sorodstvo

Povejte sestre, bratje, ali ni najlepša vseh besed, kar jih pozna naš svet, beseda MATI, ki hoče več, kot more dati.

OB OBLETNICI MAMINE SMRTI

Boleče se spominjamo 4. marca, ko nas je v globoki žalosti zapustila mama, stara mama in babica

FANI ZAGORIČNIK, roj. VOGRIJ

V naših srcih živi z nami; toda pesem, ki jo je tako ljubeče vtakla v naš spomin, ne najde prežnostni. Preblizu je spomin na njeno brezmejno razdajanje in srčnost.

Hvala vsem, ki z lepo mislijo spremljajo naše občutke.

Hvaležni otroci

ZAHVALA

Ob smrti

MIHAELA PIRCA

se najlepše zahvaljujem DO Garant Polzela, GD Parižije-Topovlje, pevskemu zboru iz Braslovč, govornikom, Zvezi borcev, Društvu upokojenecv ter duhovniku za opravljeni obred. Iskrena hvala tudi vsem sorodnikom, znancem, sosedom in prijateljem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti ali kako drugače sočustvovali z nami.

Družina Bršek iz Pariželj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice, sestre in tete

FRANJE KRUŠIČ iz Žalca

iskrena hvala vsem, ki ste bili v težkih trenutkih z nami.

Vsi njeni

ZAVOD ZA ŽIVINOREJO IN VETERINARSTVO CELJE
PE VETERINARSKA POSTJA
ŽALEC

Vabilo za cepljenje psov proti steklini

Na podlagi odredbe o izvajanju preventivnih ukrepov, zaradi odkrivanja in preprečevanja živalskih kužnih bolezni v letu 1989, (Ur. list SRS št. 43/88) je cepljenje psov proti steklini obvezno za vse pse, stare nad štiri mesece. Prav tako mora posestnik psa v treh dneh prijaviti pogin, odjultev, pobeg ali vsako drugo spremembo Veterinarski postaji Žalec.

Neprijavljeni in necepljeni psi bodo pokončani. Zoper posestnike necepljenih psov in posestnike, ki niso prijavili zgoraj navedenih sprememb, bo uveden upravno-kazenski postopek pri sodniku za prekrške.

Stroški cepljenja, znanke in vpisa v register znašajo 31.000 din, poravnati pa jih mora lastnik psa pri cepljenju. Da ne bo pomot pri vpisu v register, je treba navesti točen naslov in lastnika psa v primeru, da sami niste lastnik.

Razpored cepljenja

6. 3. 1989 (ponedeljek)		
VRANSKO	pri vet. amb.	8.00
BRODE	pri Rovani	9.15
ČEPLJE	pri Kladnik	9.45
PREKOPA	pri gas. domu	10.00
GOMILSKO	pri KZ	11.00
GRAJSKA VAS	pri gas. domu	11.30
7. 3. 1989 (torek)		
GOTOVLJE	pri zad. domu	8.00
GOTOVLJE Jedert	pri Nahtigal	8.45
GOTOVLJE Zalog	pri Zupanc	9.00
Zg. GRUŠOVLJE	pri Serdoner	9.30
SP. GRUŠOVLJE	pri Hramec	10.00
PODLOG	pri križišču	10.15
ROJE	pri zbir. mleka	11.00
GRIZE	pri zbir. mleka	11.30
TEŠOVA	pri Čvan	8.30
PRAPREČE	pri Pistotnik	9.00
BRCE	pri Homšak	9.30
LOČICA/Vransko	pri Drolc Ivanki	10.00
ZAHOMCE	pri Ukman	11.00
LIMOVCE	pri Ferme Mihi	12.00
8. 3. 1989 (sreda)		
KAPLA	pri Kokole	8.00
TABOR	pri KZ	9.00
LOKE	pri Jelen	10.00
RUŠE	pri Kramer	10.00
KALE	v vasi	10.30
GORNJA VAS	pri Stenovc	11.00
MARIJA REKA	pri Vrban	12.00
	pri Čeret	12.45
	pri Svet	14.30
KAPLJA VAS	pri gas. domu	15.00
LATKOVA VAS	pri gost. Čmak	16.00
PREBOLD	pri Ergot	16.45
GORNJA VAS		
9. 3. 1989 (četrtrek)		
PRELSKA	pri kapeli	8.00
VINSKA GORA	pri zad. domu	8.30
PIREŠICA	pri Drev	9.00
JANŠKOVO SELO	pri cervki	10.00
ČRNOVA	pri Brecl	10.30
STEBEVNIK	pri uti	10.45
PODKRAJ	pri Kutičan	11.00
PONIKVA	pri zad. domu	11.30
STUDENCE	pri kapeli	12.15
10. 3. 1989 (petek)		
ŠENTRUPERT	pri Dvorčak	8.00
TOPOVLJE	pri Završnik	9.00
KAMENČE	pri Orehovec	9.30
BRASLOVČE	pri Vet. ambul.	10.00
11. 3. 1989 (sobota)		
POLZELA	(prod. plina) pri Vaši	9.00
BREG	pri Okorn	10.30
LOČICA	pri Smrečnik	11.30
LOČICA Gmajna	pri Srebočan	12.00
LOŽNICA	pri gas. domu	8.00
VRBJE	pri gas. domu	8.30
ŠEMPETER	pri zad. domu	9.00
ŽALEC	pri vet. postaji	10.00
13. 3. 1989 (ponedeljek)		
HRAMŠE	pri Pušnik	8.00
VEL. PIREŠICA	pri Fervega	8.30
PERNOVO-Gorca	pri vodovodu	9.00
PERNOVO	pri gas. domu	9.30
GALICIJA	pri zad. domu	10.00
ZAVRH	pri ob. stroju	10.45
MALA PIREŠICA	pri zbir. mleka	11.15
ARJA VAS	pri zbir. mleka	11.30
DREŠINJA VAS	pri Drev	12.00
LEVEC	pri Strenčan	12.30
14. 3. 1989 (torek)		
MALE BRASLOVČE	pri sušilnici	8.00
LETUŠ	pri Rovšnik	9.00
DOBROVLJE	pri Domu borcev	10.00
PETROVČE	pri zadr. domu	15.00
KASAZE	pri Arčan	16.00
LIBOJE	pri Škoberne	16.30
LIBOJE-ZAGREBEN	pri Švarc	17.30
15. 3. 1989 (sreda)		
DOBRIČ	pri gost. Zabukovnik	9.00
ANDRAŽ	pri Vaši	9.30
ANDRAŽ (Podsevčnik)	pri Satler	10.00
ZALOŽE	pri Likeb	10.30
ZALOŽE	pri Čede	11.00
16. 3. 1989 (četrtrek)		
ZABUKOVICA	pri gasil. domu	8.00
ZABUKOVICA	pri Minervi	9.00
PONGRAC	pri Žgank	10.00
PONGRAC	pri Matijevc	10.30
ZAHOM	pri Poteko	11.00
ZAHOM	pri Pintar	11.30
MATKE	pri Gasilcu	12.00
SEŠČE	pri zadr. domu	13.00

Iz miličnikove beležnice

Prometne nezgode

Dne 14. januarja je okoli 13.20 v križišču žalske obvoznice in gotoveljske ceste v Žalcu voznik os. avtomobila CE 185-780 Jožef MANDELČ, 65 let, iz Žalca izsilil prednost vozniku KR 161-039 Cirilu LAZARJU, ki je vozil iz smeri Šempeter. V trčenju je bil huje poškodovan voznik Lazar, laže pa so se poškodovali: voznik Mandelč in sopotniki Božidar SLAPŠAK in Franciška MEDVED.

Dne 15. januarja se je okoli 3. ure zgodila nezgoda v Vinski gori, kjer je voznik os. avtomobila KP 149-844 Josip ARNUŠ, 28 let, iz Kopra, zaradi prevelike hitrosti zapeljal s ceste in trčil v drevo. Na vozilu, ki je bilo najeto pri RENTA-carju, je nastala velika materialna škoda, voznik pa je kraj nezgode zapustil.

Na magistralni cesti v Črnovi je 18. januarja okoli 11. ure voznik os. avtomobila BI 708-04 Usnja DEMIROVIČ, 27 let, iz Bihača v blagem ovinku zaradi prevelike hitrosti zapeljal v levo, kjer je trčil v nasproti vozeči os. avtomobil LJ 400-568 Miča MAKSIMOVIČA, nato pa še v os. avtomobil CE 246-801 Stanka DŽIDA. V trčenju so bili laže poškodovani voznik Demirovič in Sopotnik Mesad Mešič ter Stanko Džido. Na vozilih je nastala velika materialna škoda.

Zaradi vožnje pod vplivom alkohola pa je 20. januarja ob 18.35 na lokalni cesti Vrbje—Zalec voznik os. avtomobila CE 122-091 Čedomir BRECL, star 39 let, iz Liboj, zapeljal v levo in trčil v kolesarja Venčeslava STROPNIKA in ga zbil s cestišča. Voznik je sicer zaustavil in poškodovanca pogledal, nakar pa se je odpravil dalje, vendar so ga miličniki še isti dan izsledili.

Prehitra vožnja v Vinski gori je bila vzrok za prometno nezgodo, v kateri je voznik os. avtomobila CE 202-274 Martin DROBEŽ, sta 23 let, iz Vrbja pri Žalcu, pri vožnji po klancu navzdol po desni strani hotel prehiteli vozilo CE 219-737 Boštjana STRNIŠE, ki je zavil levo, vendar je Drobež pri tem preveč zapeljal na bankino, od koder ga je odbilo v Strniševu vozilo. V trčenju se je voznik Drobež laže poškodoval, na vozilih pa je nastala večja materialna škoda.

Dne 2. februarja je v zgodnjih jutranjih urah na magistralni cesti v Drešnji vasi voznik osebnega avtomobila CE 223-578 Zvonko GÜNDELJ, star 32 let, iz Pregrade, zapeljal v občestni jarek, kjer se je vozilo prevrnilo. Voznik se je pri tem laže poškodoval, sopotnik JOŽE KORES pa huje.

Dne 3. februarja je ob 5.55 na lokalni cesti, ki vodi iz Braslovškega jezera proti Braslovčam, Helena PLASKAN, 39 let, iz Braslovč, vozila po levi strani vozišča in pri tem s kolesom zadela peško Jožefo VODOVNIK, pri čemer sta obe padli po vozišču, peška pa se je pri tem hudo poškodovala.

Dne 4. februarja je v bližini naselja Šempeter ob 22.40 voznik os. avtomobila CE 200-874 Milan SAJNKER, 23 let, iz Zadobrove pri Celju zaradi prevelike hitrosti zapeljal z vozišča na travnik, kjer je trčil v drevo. Voznik je padel iz vozila in se pri tem hudo poškodoval.

Dne 12. februarja je okoli polnoči v križišču magistralne ceste in lokalne ceste v Veliki Pirešici voznik os. avtomobila CE 243-659 Vili KODRIČ, star 18 let, iz Celja vozil po lokalni cesti iz Ložnice proti V. Pirešici, v križišču magistralne ceste pa je zapeljal v jarek, kjer je vozilo obstalo. Voznik in sopotnici Marjeta KOLENC in Sandra RAMŠAK so se laže poškodovali, ugotovljeno pa je bilo, da je voznik vozil pod vplivom alkohola.

Kazniva dejanja

V noči na 18. januar je bilo vlomljeno v garažo Ivana KOLŠKA v Andražu 74, od koder je bila ukradena kotna brusilka Bleck-Decker zelene barve s črnim ročajem in komplet ključev gedore, znamke Unior Zreče v rumeni skatli.

V noči na 23. januar so brezobzirni vandali na magistralni cesti med gostiščem Štorman in Šempetrom poškodovali več prometnih znakov in polomili količke za sneg in občestne smernike. Dejanje je bilo ponovljeno še v noči na 4. februar na relaciji Dolenja vas—Polzela, ko je bila poškodovana prometna signalizacija.

Dne 24. januarja je bil med 7. in 8. uro zjuraj iz osebnega avtomobila Stanka HRIBERNIKA, parkiranega nasproti bencinske črpalke v Žalcu, ukraden avto-radio-kasetofon v vrednosti okoli milijon dinarjev.

Dne 26. januarja so prodajalci na oddelku tekstila v veleblagovnici Name v Žalcu zalotili pri poskusu kraje S. H., rojeno 1966, iz Celja. Osumljenko so pridržali do prihoda miličnikov, ki bodo proti njej podali kazensko ovadbo.

V januarju sta bila iz hodnika stanovanjskega bloka na Polzeli 207/b ukradene gasilna aparata na prah.

V času od 23. do 28. januarja je bilo vlomljeno v podružnično cerkev v Podvrhu. Storilec je razbil steklo, prišel v notranjost in odnesel več predmetov zgodovinske vrednosti.

V noči na 4. februar sta bila z gradbišča v Gotovljah iz dveh traktorjev, last Hmezd-Grames, ukradene akumulatorja in šipa zadnjega dela kabine.

V noči na 6. februar pa je neznan storilec iz osebnega avtomobila Avguta BOLČEVIČA, parkiranega pred stanovanjskim blokom v Žalcu, Heroja Stanega 6, ukradel iz nezaklenjenega rezervoarja okoli dvajset litrov super bencina.

100 let Julijane Kač

Naša najstarejša občanka

Pri Palirjevemu Juliju in Marici na Polzeli so imeli v ponedeljek, 13. 2. velik praznik. Maričana Julijana Kač je praznovala stoti rojstni dan. Poleg domačih in sorodnikov so ji ob tej priložnosti prišli čestitat tudi predstavniki Polzelanov: Stanko Novak, predsednik skupščine KS; Slavko Resnik, predsednik sveta KS; in Danica Antloga, tajnica KS.

Obletnice, posebno še tako visoke kot je Julijanina, so kot naša lašč za obujanje spominov. Še

posebno prijetno je če je tisti, ki jih obuja, še tako dobrega spomina in zna lepo pripovedovati kot to zna Julijana. Posebno časov svoje rane mladosti in poznejših zrelih let se rada spominja. Povedala je, da se je rodila na Polzeli v kmečki družini. Z delom se je zgodaj spoznala in ostalo je njen zvesti spremljevalec vse življenje. Rodila je dve hčerki. Starejša — Hedvika se iz izseljenštva, kamor jih je pregnal okupator med prvimi, ni vrnila, tam si je ustvarila družino in nov dom. Moža pa je Julijana izgubila v Mauthausenu. Z Marico sta ostali skupaj tudi potem, ko se je poročila in tudi sedaj so skupaj. V teh dolgih letih se je nabralo mnogo lepega in hudega. Šele zadnjih nekaj let ji vidneje peša zdravje. Pa, kot nikoli, se tudi zaradi tega ne pritožuje. Pravi, da njena leta, boleče noge, slab sluh in podobno pač sodijo skupaj. In kakšen je njen recept za dolgo življenje: pridno delo, skromno življenje in čim manj sekiranja.

Številnim najlepšim željam, namenjenih Julijani za stoti rojstni dan, pridajmo še mi svoje. Bodite zdravi in na svidenje drugo leto!

— TONE TAVČAR

FOTOKRONIKA

KMETJE SE UČE NEMŠKEGA JEZIKA. Znanje tujih jezikov postaja nuja sodobnega časa in pri TZO v Šempetru so se odločili, da pripravijo tečaj nemškega jezika. Kar 36 mladih kmetov se je odločilo, da se vključijo v tečaj, ki ga vodi profesorica Karmen Lešar, poteka pa trikrat tedensko v dveh skupinah. Ker imajo kmetje pozimi več časa, so se odločili za strjeno obliko dela. Polovico stroškov tečaja bo poravnala Kmetijska zadruga Savinjska dolina.

— T. TAVČAR

Predsednik skupščine občine Žalec Ludvik Semprimožnik je konec minulega meseca pripravil sprejem za duhovnike žalske občine. Poleg njega so se tradicionalnega srečanja udeležili tudi predsednik IS občine Anton Bratuša, predsednik OK SZDL Milan Zupanc, sekretar OK ZSMS Janko Kos in Jože Kučer, tajnik komisije za verska vprašanja pri SO Žalec, ki je označil medsebojne odnose v občini za dobre, s tem da so vsa odprta vprašanja in odnosi med cerkvijo in družbo reševali sproti. Na sliki: Med pozdravnim govorom predsednik SO Žalec Ludvika Semprimožnika.

— T. TAVČAR

Krajani ceste na Lavo v Žalcu se hudojejo nad fekalijami, ki se občasno pretakajo po bivši Godomlji. Lani jim je dvakrat zalilo vrtove in dvorišča, nihče pa jim ne povrne škode.

PRODAJALNA
KOS

ZORKA KOS
SOSESKA 5
ŽALEC
TEL.: 063 711 350

Dan mine — darilo ostane!

Za vas smo se potrudili, da vam olajšamo izbiro daril za 8. marec.

Zaupajte nam in nas obiščite.

SAVINJSKI MAGAZIN ŽALEC na vsakogar nekaj

NOVO v blagovnici PREBOLD

DISKONTNA PRODAJA

nižje cene
živila, pijače, čistila, pralni praški, tekstil

VSEM ŽENAM IN DEKLETOM ČESTITAMO ZA NJHOV PRAZNIK 8. MAREC — DAN ŽENA
Možem in fantom priporočamo izbor daril v naših prodajalnah!

VELIKO PRESENEČENJE OB DNEVU ŽENA

Ponujamo vam nekaj posebnega:
ZLATO OSMICO

Vsak, ki bo svoji najdražji izbral darilo v vrednosti nad 250.000 din, bo nagradjen z ličnim zlatim obeskom, ki prinaša srečo — **zlato osmico**

Pridite ponj od 1. do 8. marca.

POHITITE, ZLATA OSMICA JE IZ KOVINE, KI JE NI DOVOLJ ZA VSE!

ZLATARSTVO KRAGL ŽALEC

obvestila obrestne mere novosti

Sprememba mejnih zneskov pri poslovanju s čeki in hranilno knjižico

Tekoči račun:

- spodnji mejni znesek na posameznem čeku je 15.000 dinarjev,
- zgornji mejni znesek čeka za plačilo blaga in storitev pri brezgotovinskem plačilu je 300.000 dinarjev,
- zgornji mejni znesek za dvig gotovine na pošti, SDK in v enotah drugih bank je 150.000 dinarjev;
- zgornji mejni znesek za dvig gotovine pri temeljnih bankah Ljubljanske banke izven SR Slovenije je 300.000 dinarjev, pri temeljnih bankah Ljubljanske banke s sedežem v SR Sloveniji pa 500.000 dinarjev.

Hranilna knjižica

- s hranilne knjižice na ime lahko v vseh enotah Ljubljanske banke dvignete vse prihranke,
- v enotah drugih bank, na pošti in SDK je mogoče s hranilne knjižice na ime dvigniti dnevno do 300.000 dinarjev, več pa po primerjavi stanja z matično enoto.

ljubljska banka

Pravi naslov za denarne zadeve

nama

Smučarska oprema 6 obrokov brez obresti in brez pologa

do konca februarja

v Veleblagovnici Nama Žalec in Prodajnem centru Nama Levec

v dolini zelenega zlata ima zelena trgovina veliko izbiro blaga

V MESECU FEBRUARJU NAKUP VSEH IZDELKOV NA OBROČNO ODPLAČEVANJE!

Ob nakupu televizorja: brezplačno svetovanje pri izboru najprimernejšega antenskega sistema — NA VAŠEM DOMU!

blagovnica hmezd